

BIBLIATANULMÁNYOK

Márk evangéliuma

Írta: *Thomas R. Shepherd*

2024. július, augusztus, szeptember

Copyright © Hetednap Adventista Egyház, 2024

Copyright © Thomas R. Shepherd, 2024

Felelős kiadó: Ócsai Tamás

A *Bibliatanulmányokat* a Hetednap Adventista Egyház Generál Konferenciájának Felnőtt Szombatiskolai Osztálya készíti, a Szombatiskolai Kéziratokat Elbíráló Nemzetközi Bizottság általános felügyelete alatt, amelynek tagjai szerkesztő-tanácsadóként is szolgálnak. A közzétett *Bibliatanulmányok* a bizottság véleményét is tükrözik, tehát nem kizárólag a szerző(k) elgondolásai olvashatók bennük.

©2024 A Hetednap Adventista Egyház Generál Konferenciája®. Minden jog fenntartva. Senki vagy semmilyen intézmény nem jogosult arra, hogy a *Bibliatanulmányok* bármely részét vagy egészét átszerkessze, megváltoztassa, módosítsa, adaptálja, lefordítsa, kinyomtassa vagy kiadja a Hetednap Adventista Egyház Generál Konferenciájának® előzetes, írott engedélye nélkül. A Hetednap Adventista Egyház Generál Konferenciájának® divízióirodái kaptak felhatalmazást arra, hogy meghatározott irányelvek mellett intézkedjenek a *Bibliatanulmányok* fordításával kapcsolatban. A fordítás és a kiadványok szerzői joga továbbra is a Generál Konferenciánál marad. A Hetednap Adventista Egyház Generál Konferenciájának® bejegyzett védjegye a „hetednap adventista” és az „adventista” kifejezés, valamint a lángot ábrázoló logó, amelyek a Generál Konferencia előzetes engedélye nélkül nem használhatók.

Fordította: *Hegyes-Horváth Csilla*

Felelős szerkesztő: *Zarkáné Teremy Krisztina*

Kiadja a Hetednap Adventista Egyház

2119 Pécel, Ráday u. 12.

Ügyintézés: *Dr. Tokics Imréné*

E-mail: tmaria@adventista.hu

Telefon: 06-30-530-7279 (munkaidőben)

Nyomdai előkészítés: *Ecsedi Gabriella*

Nyomdai munkálatok: *Szóllósy Műhely, Debrecen*

Felelős vezető: *Szóllósy Botond*

ISBN 978-963-9930-90-2

TARTALOM

Előszó	4
1. tanulmány: Az evangélium kezdete	6
2. tanulmány: Jézus szolgálatának egy napja	14
3. tanulmány: Harcok	22
4. tanulmány: Példázatok	30
5. tanulmány: Tóparti csodák	38
6. tanulmány: Belülről kifelé	46
7. tanulmány: A tanítványok képzése: I. rész	54
8. tanulmány: A tanítványok képzése: II. rész	62
9. tanulmány: Viszályok Jeruzsálemben	70
10. tanulmány: Az utolsó napok	78
11. tanulmány: Jézus elfogatása és kihallgatása	86
12. tanulmány: Jézus kihallgatása és keresztre feszítése	94
13. tanulmány: A feltámadott Úr	102
Reggeli dicséret	110

Ajánlott internetes oldalak:

Generál Konferencia:

- www.adventist.org

Transzeurópai Divízió:

- www.ted-adventist.org

Newbold College:

- www.newbold.ac.uk

Magyar Unió:

- www.adventista.hu

Dunamelléki Egyházterület:

- <http://det.adventista.hu>

Gyere ahogy vagy:

- www.gyereahogyvagy.hu

Tiszavidéki Egyházterület:

- <http://tet.adventista.hu>

Advent Kiadó:

- www.adventkiado.hu

Adventista Teológiai Főiskola:

- www.atf.adventista.hu

Ifjúsági Osztály:

- www.ifiinfo.hu

Reménység Evangélizációs Központ (REK):

- www.remenyiv.hu

Bibliatanulmányok:

- www.bibliatanulmanyok.hu

White Könyvtár:

- www.white-konyvtar.hu

Márk evangéliuma

Az olvasó már az evangélium első versétől kezdve tudja, hogy Jézus a Messiás, az Isten Fia (Mk 1:1). A történetben szereplő emberek azonban küzdenek azzal, hogy megértsék, kicsoda Ő, és mi a célja. A megszállottak viszont kivételt képeznek, mert tisztában vannak azzal, hogy ki Ő. A démonok felismerik Jézust, megremegnek hatalommal teljes szavaitól.

Jézus következetesen utasítja őket, hogy tartsák titokban ezt az információt. Miért parancsol titoktartást? A Biblia kutatói évszázadokon át töprengtek ezen a kérdésen, aminek a teológiában még neve is van: „messiási titok”. Miért tér ki az evangélium arra, hogy hallgatniuk kellett Jézus kilétéről?

Márk evangéliumában tett utazásunk során világossá válik, hogy nemcsak titok van ebben a könyvben, hanem csodálatos kinyilatkoztatás is. Jogosan lehet ezt kinyilatkoztatás/titok motívumnak nevezni, ami végighúzódik *Márk evangéliumán* – a titkot meglepő módon felváltja Jézus hatalmas kinyilatkoztatása.

Márk evangéliumát két, egymástól jól elkülöníthető részre lehet osztani, valójában fele-fele arányban. Az 1. fejezettől a 8. fejezetnek majdnem a végéig azzal a fontos kérdéssel foglalkozik a szakasz, hogy „Kicsoda Jézus?” A válaszra pedig a Mester tanításai és csodái mutatnak rá. Újra meg újra legyőzi a gonoszt, reményt ad az elnyomottaknak, lenyűgöző igazságokat tanít, amelyek az emberi tapasztalat velejéig hatnak. Mindez hangosan hirdeti az olvasónak, hogy Ő a Messiás, a Krisztus, akire a zsidó nép oly régóta vár.

Ám csak a könyv közepén jelenti ki valaki, aki *nem démontól megszállott*, hogy ki Ő, választ adva a könyv első felének Krisztus identitását illető kérdésére. Ez a személy pedig Péter, ő mondja ki, hogy „*Te vagy a Krisztus*” (Mk 8:29).

Márk evangéliumának második fele Mk 8:31 versétől kezdve egészen a könyv végéig a másik kérdésre felel: „Hová tart Jézus?” A válasz megdöbbentő: a keresztes, a római világ legmegalázóbb és legszégyenteljesebb halálneme felé. Senki nem számított arra, hogy a Messiás oda tart, hiszen rendületlenül hitték: legyőzi Rómát és hatalmas nemzetté teszi Izraelt.

Jézus csetlő-botló tanítványai képtelenek elképzelni, miről beszél a Mester. Ahogy a könyv elbeszélése halad előre, egyre kevesebbet és kevesebbet kérdeznek erről a fájdalmas témáról, mígnem egészen elcsöndesednek a kellemetlen igazság hallatán.

A kilátások csak sötétebbek és sötétebbek lesznek, amikor Jézus szembenéz a végzetét tervező vallási vezetőkkel. A tanítványok, akik még mindig a dicsőséges ország létrejöttében reménykednek, sokként élik meg Jézus letartóztatását, kihallgatását és keresztre feszítését, ellentétben a várakozásaikkal.

Jézus azonban mindvégig világosan és következetesen tudatta, hová tart, és mit jelent az, hogy Ő meghal, de feltámad újra. Az utolsó vacsora kenyere és bora az Ő testét és vérének jelképezi (Mk 14:22-25), hiszen Ő a váltság sokakért (Mk 10:45).

Ez nem azt jelenti, hogy sztoikus belenyugvással ment a keresztre. A Gecsemáné kertben élet-halál küzdelmet vívott, hogy meg tudja hozni ezt a döntést (Mk 14:32-42). A kereszten kétségbeesve kiáltott fel: „*Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem*” (Mk 15:34, ÚRK)? *Márk evangéliuma* bemutatja üdvösségünk árát, a Krisztus által tapasztalt sötétséget. A kereszten azonban nem az út vége. Feltámadása után Jézus találkozik tervez tanítványával Galileában, és amint tudjuk, elindult a keresztény egyház.

Különleges történet, amelyet tömör, gyors ütemben haladó stílusban fogalmazott meg az evangélium írója, rövid kommentárral. Egyszerűen elmondja a történetet, aztán hagyja, hogy a szavak, tettek és folyamatok önmagukért beszéljenek a Názáreti Jézus életéről és haláláról.

Thomas R. Shepherd PhD, DrPH az Andrews Egyetem Teológiai Szemináriumán az Újtestamentumi Tanszék professzora és vezető kutatója. Feleségével, Sherryvel három felnőtt gyermekük és hat unokájuk van.

*Clifford R. Goldstein
főszerkesztő*

Néhány megjegyzés a magyar kiadáshoz

Tanulmányunkban a bibliai idézeteket többnyire a Károli-féle fordításban közöljük. Más idézeteknél zárójelben olvasható a forrás megjelölése. Számos idézet, valamint a bibliai könyvek neve és rövidítése az újonnan revideált Károli-bibliafordítás (rövidítve: ÚRK, Budapest, 2012, Veritas Kiadó) szerint szerepel. Szintén gyakran idézünk még a Magyar Bibliatársulat 2014-ben kiadott, revideált új fordításából (rövidítve: RÚF). Ha az idézetben egy, az oldalon már ismertetett műre hivatkozunk, akkor használjuk az i. m. (idézett mű) rövidítést.

Érdemes ellátogatni a Bibliatanulmányok internetes oldalára: www.bibliatanulmanyok.hu. A weboldal formátuma letisztult és könnyen áttekinthető, egy helyen megtalálunk rajta minden szolgáltatást: az **írott tanulmányt**, a **Tanítói mellékletet**, a **White-idézeteket**, a **hanganyagot**, valamint a **hetenkénti videobeszélgetéseket** és a **Misszió DVD-t**. Az oldal nemcsak számítógépen, hanem táblagépen és okostelefonon is elérhető.

Az érdeklődőket várjuk a Facebook Bibliatanulmányok csoportjában az alábbi címen: <https://www.facebook.com/groups/bibliatanulmanyok/>.

Az adott heti bibliatanulmánnyal kapcsolatos beszélgetés megtekinthető a PAX Tv adásában csütörtökönként 17.00 órai kezdettel, valamint a Bibliatanulmányok honlapján, illetve kérhető e-mailben, videoüzenetként.

Továbbra is szeretettel ajánlom a Tanítói mellékletet és a White-idézetek gyűjteményét, mindkettő külön kiadványként is beszerezhető.

*Zarkáné Teremy Krisztina
a magyar változat szerkesztője*

Az evangélium kezdete

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Ézsaiás 40:3; Dániel 9:24-27;
Apostolok cselekedetei 13:1-5, 13; 15:36-39; Márk 1:1-15

„Miótán Jánost tömlőcbe vetették, Jézus Galileába ment, és hirdette az Isten evangéliumát. Ezt mondta: Betelt az idő, elközelített az Isten országa. Térjete meg, és higgyetek az evangéliumban” (Mk 1:14-15, ÚRK)!

Ki írta Márk evangéliumát, és mi célból? Egyik evangélium sem nevezi meg a szerzőjét. Egyedül János tesz egy közelítő utalást „a szeretett tanítványt” említve (Jn 21:20, 24).

A Kánonban szereplő evangéliumokat már a korai időktől kezdve kapcsolatba hozták valamelyik apostollal (Máté, János), vagy egy apostol munkatársával. Például Lukács evangéliumát Pállal hozták összefüggésbe (lásd Kol 4:14; 2Tim 4:11; Filem 1:24), Márk evangéliumát pedig Péterrel (lásd 1Pt 5:13).

Bár Márk evangéliumának szerzője nem nevezi meg magát a szövegben, a korai egyházi hagyomány szerint írója János Márk volt, aki egy időben Pállal és Barnabással utazott (ApCsel 13:2-3), később pedig Péter munkatársa lett (1Pt 5:13).

Ezen a héten első lépésként Márkról tanulunk, azt, amit a Szentírás mond róla, tanúi leszünk kezdeti kudarcának, majd pedig megerősödésének. Ezután rátérünk Márk evangéliumának első szakaszára, előretekintve megnézzük, hogy merre tart a történet, visszafelé pillantva pedig azt vizsgáljuk, hogyan is tudott egy ilyen könyvet megírni egy kudarcot vallott, ám később megerősödött misszionárius.

A MISSZIONÁRIUS, AKI KUDARCOT VALLOTT

Olvassuk el ApCsel 12:12 versét! Hogyan mutatja be ez a könyv Márkot?

János Márk, *Márk evangéliumának* legvalószínűbb szerzője bizonyára még fiatal volt, amikor az *Az apostolok cselekedetei* 12. fejezetének eseményei játszódtak, körülbelül a Kr. u. 40-es évek közepén. A 12. vers szerint egy Mária nevű asszony fia. Mária az egyház tehetős támogatója volt, otthonában tartotta *Az apostolok cselekedetei* 12. fejezete által híressé lett imaórát. Péter börtönből való szabadulása és az azt követő események, majd Heródes halála tele van Péter és a király közti feltűnő – sőt, időnként humoros – különbségekkel. János Márknak nem igazán van szerepe ebben a történetben, de ezen a ponton történő bemutatása előkészíti későbbi kapcsolódását Barnabáshoz és Pálhoz.

Olvassuk el ApCsel 13:1-5, 13 verseit! János Márk hogyan szegődött Pál és Barnabás mellé, és mi lett ennek a következménye?

Az apostolok cselekedetei 13. fejezete Pál és Barnabás első misszióútjáról ír, amely Kr. u. 46-ban kezdődött. János Márkot csak az 5. vers említi, csupán segítői vagy szolgálai szerepben, azután nem találunk utalást rá egészen a 13. versig, ott egy rövid megjegyzés említi, hogy visszatért Jeruzsálembe.

Távozására nincs indoklás, és érzései, érzelmei leírása híján csak elképzelni lehet, mi indíthatta arra, hogy visszavonuljon a kétségtelenül rengeteg veszéllyel és kihívással járó missziómunkától. Ellen G. White ezt írja: „Márkot elfogta a félelem és a csüggedés. Egyelőre megingott ama szándékában, hogy feltétel nélkül az Úr munkájának szentelje életét. A nehézségekhez nem volt hozzászokva, az utazás veszélyei és nélkülözései teljesen letörték” (*Az apostolok története*. Budapest, 2001, Advent Kiadó, 113. o.). Röviden: túl nehéznek bizonyult számára a helyzet, ki akart lépni.

Ki ne tudná közülünk, milyen érzés visszariadni valamitől, vagy teljes kudarcot vallani valamiben, különösen lelki dolgokban, keresztényi életünk egyes területein? Mit tanultunk hasonló tapasztalatainkból?

MÁSODIK ESÉLY

Olvassuk el ApCsel 15:36-39 szakaszát! Pál miért tartotta alkalmatlannak János Márkot? Barnabás miért adott neki egy második esélyt?

ApCsel 15:38 megindokolja, hogy Pál miért utasította el a fiatalembert: mert Márk visszafordult, nem folytatta a szolgálatot. Az apostol hozzáállása érthető, ha nyers is. Kemény, megterhelő volt a misszionáriusok élete, különösen az ókori világban (vö. 2Kor 11:23-28). Pál a munkatársaira támaszkodott, hogy ők segítsenek hordozni a nagy kihívást jelentő munka és körülmények terheit. Az ő nézőpontja szerint nem érdemelt helyet a gonosz erők ellen vállvetve harcoló misszionáriusok csapatában az, aki ilyen gyorsan meghátrált.

Barnabás nem értett egyet Pállal. Ő látta a lehetőséget Márkban, és nem akart elfordulni a fiatalembertől. Olyan heves vita alakult ki Pál és Barnabás között János Márk miatt, hogy elváltak útjaik. Pál Silást választotta útítársául, Barnabás pedig Márkot vitte magával.

Az *apostolok cselekedetei* nem magyarázza, miért döntött úgy Barnabás, hogy magával viszi Márkot. Ebben a könyvben itt jelenik meg utoljára a két férfi, érdekes módon azonban az Újszövetség nem itt említi utoljára Márkot.

Olvassuk el Kol 4:10, 2Tim 4:11, Filem 24 és 1Pt 5:13 verseit! Milyen részletekre utalnak ezek az igeversek Márk későbbi munkába állásáról?

Úgy tűnik, hatalmas változás ment végbe Márkban. Ezekben a szakaszokban Pál elismeri, hogy számára mennyire értékes a fiatalember a szolgálatban. Munkatársaként utal rá, és azt akarja, hogy Timótheus vigye magával hozzá. Péter is megemlíti, hogy szintén szoros munkatársi kapcsolata volt Márkkal. Pál és Péter valószínűleg a Kr. u. 60-as években írták leveleiket, úgy tizenöt-húsz évvel *Az apostolok cselekedetei* 15. fejezetében lejegyzett események után. Márk egyértelműen kiköszörülte a csorbát, és szinte biztos, hogy azért, mert unokatestvére, Barnabás bízott benne.

Idézzünk fel egy esetet, amikor valamiben kudarcot vallott valaki – mi magunk vagy egy barátunk –, de kapott egy második esélyt! Hogyan változtatott ez az esemény a szereplőkön, illetve azokon, akik segítettek nekik? Hogyan hat az ilyen tapasztalat a másokért való szolgálatainkra?

július 2.

A HÍRNÖK

Olvassuk el Mk 1:1-8 szakaszát! Kik szerepelnek ezekben az igeversekben, mit mondanak, mit tesznek?

E verseknek három fő szereplője van: Jézus Krisztus, akire Mk 1:1 utal, az Atya Isten (Mk 1:2 szerint) és Keresztelő János, a hírnök és prédikátor, aki-ről szól e szakasz utolsó része. Mk 1:2-3 tartalmaz egy ószövetségi idézetet, amivel Márk bemutatja, merre fog alakulni a történet. Az idézeteket három szakaszból vette: 2Móz 23:20, Ézs 40:3 és Mal 3:1.

Olvassuk el 2Móz 23:20, Ézs 40:3 és Mal 3:1 verseit! Mi a közös ebben a három igében?

2Móz 23:20 egy angyalra utal, akit Isten küld Izrael előtt, hogy bevezesse a népet Kánaánba. Ézs 40:3 arról szól, hogy Isten megjelenik a pusztában, a neki készített úton. Mal 3:1 egy hírnökről tudósít, aki az Úr előtt megy, készíti az útját. Mindhárom szakasz egy útról beszél.

Az ézsaiási szöveg több ponton kapcsolódik Keresztelő János szolgálatahoz, és az *Úr útjára* irányítja a figyelmet. *Márk evangéliumában* a gyors ütemben haladó elbeszélés erősíti az utazás érzését. Jézus azon az úton halad, ami a kereszthez, értünk vállalt áldozati halálához vezet.

Azonban sok mindennek kell történnie, mielőtt a kereszthez ér. Az út még csak most kezdődik, Márk pedig mindent elmond róla.

Az Ószövetségből vett idézettel összhangban Mk 1:2-3 arról beszél, hogy Keresztelő János bűnbánatra, megtérésre, a bűntől való elfordulásra és Istenhez való visszatérésre szólított (Mk 1:4). Úgy öltözött, mint Illés próféta (vö. 2Kir 1:8), és Mk 1:7-8 szerint arról a Személyről szól, aki utána jön, de hatalmasabb nála. Az eljövendőnek még a saruja szíját sem méltó megoldani, ez a kijelentése mutatja, hogy milyen magasztos képe volt Jézusról.

JÉZUS KERESZTSÉGE

Olvassuk el Mk 1:9-23 szakaszát! Ki jelent meg Jézus keresztségekor? Mi történt akkor?

János megkeresztelte Jézust a Jordán folyóban. Amint felemelkedett a vízből, megnyílt a menny és a Szentlélek galamb formájában leszállt rá. Hallotta Isten hangját: „*Te vagy az én szerelmes fiam, akiben én gyönyörködöm*” (Mk 1:11).

Ezek az események Jézus keresztségének fontosságát mutatják. Az Atya, a Fiú és a Szentlélek együtt erősíti meg, hogy ezennel elkezdődik Jézus szolgálata. *Márk evangéliuma* 15. fejezete szerint a kereszt jelenetében ennek az eseménynek a jelentősége talál visszhangra. Több hasonló elem újra lejátszódik a történetnek abban a részében.

A Lélek ragadta el Jézust a pusztába. A „kivitte” szó görögül a köznyelvben ismert *ekballó*, amit *Márk evangéliuma* a démonok kiűzésére is használ. A Lélek jelenléte jól mutatja, hogy milyen hatalma volt Jézus életében a Szentléleknek. Az Úr elindult szolgálatának útján, és azonnal megütközött Sátánnal. A csata hevét érzékelteti az utalás, hogy a kísértések negyven napon át tartottak, miközben vadállatok portyáztak a területen, majd angyalok szolgáltak Jézusnak.

Márk evangéliuma nyitó jelenetének szokatlan jellemzője, hogy bemutatja Jézus isteni és emberi természetét. Az isteni természet oldaláról: Ő a Krisztus, a Messiás (Mk 1:1), az Úr, akinek jöttét hírnök jelenti be (Mk 1:2-3), hatalmasabb Jánosnál (Mk 1:7), Ő a szeretett Fiú, akire szállt a Lélek (Mk 1:10-11). Az emberi természet oldaláról a következőt látjuk: János keresztelte meg (nem pedig fordítva, Mk 1:9), a Lélek vezette (Mk 1:12), Sátán megkísértette (Mk 1:13), vadállatok vették körül (Mk 1:13), angyalok szolgáltak neki (Mk 1:13).

Mi a célja ezeknek a kontrasztoknak? Krisztus, Urunk, Megváltónk és Istenünk csodálatos lényére mutatnak, aki ugyanakkor emberként a testvérünk és példaképünk. Hogyan foghatnánk fel a maga teljességében ezt? Sehogy. Mégis fogadjuk el hittel, csodálva mindazt, amit ez az igazság Istennek az emberiség iránti szeretetéről nyilatkoztat ki!

Jézus Isten volt, de felvette az emberi természetet is, hogy megmentsen bennünket. Mit árul ez el Isten hatalmas szeretetéről?

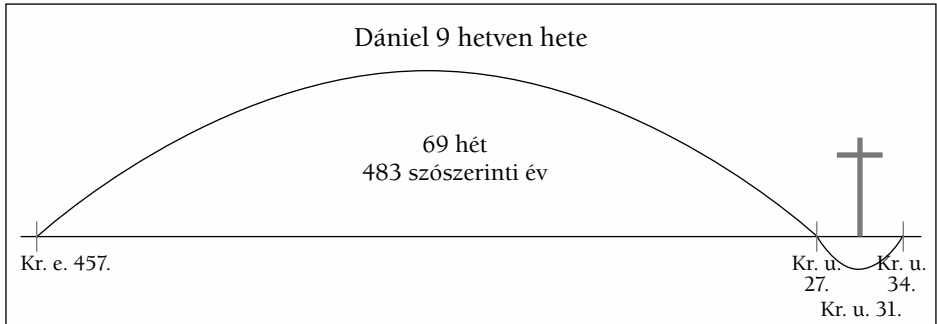
JÉZUS EVANGÉLIUMA

Olvassuk el Mk 1:14-15 verseit! Mi a Jézus által hirdetett evangéliumi üzenet három része?

Márk összegzi Jézus egyszerű és lényegretörő üzenetét, amelynek három részét az alábbi táblázat mutatja:

Kategória	Tartalom
Idői prófécia	Betelt az idő
Szövetségi ígélet	Elközelített az Isten országa
Tanítványságra hívás	Térjete meg és higgyetek az evangéliumban!

Dán 9:24-27 szakaszában a hetven hétről szól az az idői prófécia, amire Jézus utal. Ez a prófécia akkor teljesült, amikor Jézus megkeresztelkedett és a Szentlélek felkenete, majd elkezdte szolgálatát (ApCsel 10:38). A hetven hétről szóló, lenyűgöző próféciát az alábbi táblázat magyarázza:

Ebben a próféciában egy nap egy évet jelent (4Móz 14:34; Ez 4:6). Kr. e. 457-ben kezdődött, az Artaxerxész, Perzsia királya által kiadott rendelettel, amelyben engedélyezte Jeruzsálem helyreállításának befejezését (lásd Ezsdrás 7). A hatvankilenc próféta hét Kr. u. 27-ig tartott, amikor Jézus megkeresztelkedett és szolgálatának kezdetén felkenete a Szentlélek. Keresztre feszítése három és fél évvel később történt. A hetvenedik hét végén, Kr. u. 34-ben Istvánt megkövezték, azután kezdődött az evangélium hirdetése nemcsak a zsidók, hanem a pogányok között is.

Mikor tanulmányoztuk legutóbb a hetven hétről szóló próféciát? Ennek ismerete hogyan erősítheti a hitünket - nemcsak Jézusba, hanem a próféta Szó megbízhatóságába vetett hitünket is?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA: Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 2010, Advent Kiadó, „*Kiáltó szó a pusztában*” c. fejezet, 71-81. o.; *Az apostolok története*. Budapest, 2001, Advent Kiadó, „*Az evangélium hírnökei*” c. fejezet, 111-117. o.

Lenyűgöző, hogy Jel 14:6-7 verseiben az első angyal üzenete párhuzamos gondolatokat tartalmaz Mk 1:15 versében a Jézusról szóló evangéliumi üzenettel! Az első angyal az örökkévaló evangéliumot hirdeti a világnak az utolsó napokban, előkészítve ezzel Jézus második eljövételét. Jézus szavaihoz hasonlóan az angyal végidei üzenetében is megvan ugyanaz a három elem, amint az alábbi táblázat is mutatja:

Márk 1	Kategória	Jelenések 14
Betelt az idő (Dániel 9)	Idői profécia	Az ítélet órája (Dániel 7-8)
Elközelített az Isten országa	Szövetségi ígéret	Örökkévaló evangélium
Térjete meg és higgyetek!	Elhívás a tanítványságra	Féljétek, dicsóítsétek, imádjátok Istent!

Az első angyal üzenete bejelenti az advent előtti ítélet kezdetét Dán 8:14 versének 2300 éves proféciája szerint, ami 1844-ben kezdődött el. Az ítélet elhozza Isten országát üldözött népe számára (Dán 7:22). A végidőben hangzik az első angyal üzenete, hogy féljük, dicsóítsuk és imádjuk Istent, ami tanítványságra hív, miközben a Jelenések 13. fejezetében ábrázolt fenevadak hamis isten félelmére, dicsóítására és imádására szólítják a világot. Jézus üzenete Márk 1. fejezetében szorosan kötődik Dániel proféciáihoz az evangélium hirdetésének kezdetén, hasonlóképpen az első angyal üzenete is kapcsolódik Dánielhez a föld történelmének záró időszakában.

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Vegyük sorra Mk 1:1-13 szakasza alapján a hasonlóságokat és különbségeket Keresztelő János és Jézus között! Milyen tanulságokat vonhatunk le abból, ahogyan az Ige bemutatja őket?
- 2) Gondolkozzunk a keresztség jelentőségén! Olvassuk el Róm 6:1-4 és Jn 3:1-8 verseit, és vessük össze ezeket Jézus keresztségének leírásával (Mk 1:9-13)! Milyen párhuzamokat és ellentéteket látunk? Hogyan segít ez jobban megérteni a keresztség jelentőségét?
- 3) Hasonlítsuk össze Jézus evangéliumát (Mk 1:14-15) és az első angyal üzenetét (Jel 14:6-7)! Ezeknek a megértése hogyan segít világosabban látni saját misszióinkat ma?

A MENNYEI TERV KIBONTAKOZÁSA

„És az Ige testté lett és lakozék miközöttünk (és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét), aki teljes vala kegyelemmel és igazsággal” (Jn 1:14).

„Mintegy kétezer évvel ezelőtt titkot hordozó szózat hangozott a mennyben Isten trónjáról: *»Ímé jövök«* (Zsolt 40:8). *»Áldozatot és ajándékot nem akartál, de testet alkottál nekem... Ímé itt vagyok (a könyv fejezetében írva vagyok rólam), hogy cselekedjem, óh Isten a te akaratodat«* (Zsid 10:5-7). Ezek a szavak hirdették meg annak a tervnek a beteljesedését, amely örök időktől fogva rejtve volt. Elérkezett az ideje, hogy Krisztus világunkba jöjjön és testet öltjön. Ő mondta: *»testet alkottál nekem«* (Zsid 10:5). Ha abban a dicsőségben jelenik meg, amely az Övé volt Atyja oldalán a világ létezése előtt, nem viselhettük volna el jelenlétének fényét. Hogy szemlélhessük Őt, és ne semmisüljünk meg, eltakarta dicsőségét. Istenségét emberi természet fedte, láthatatlan dicsőségét látható emberi formába rejtette.

E nagyszerű tervnek voltak előrevetített árnyékai: a jelképek és a szimbólumok. Az égő csipkebokor, amelyben Krisztus Mózesnek megjelent, Istent nyilatkoztatta ki. Az Istenség bemutatására választott szimbólum csak egyszerű bokor volt, amin látszólag nem volt semmi figyelemre méltó, mégis magába rejtette a Végtelent. Az örök irgalmú Isten a legszerényebb jelképbe burkolta dicsőségét, hogy Mózes meg ne haljon, amikor rátekin. Ugyanígy érintkezett Isten Izraellel, nappal felhőoszlopban, éjjel tűzoszlopban; kinyilatkoztatta akaratát az embereknek és megismertette velük kegyelmét. Isten elrejtette dicsőségét, eltakarta fenséges ragyogását, hogy a véges ember gyöngé szemével rátekinthessen. Krisztusnak *»a mi nyomorúságos testünk«*-ben (Fil 3:21) kellett eljönnie, *»emberekhez hasonlónak lennie«* (Fil 2:7). A világ szemében nem volt ékessége, ami miatt vonzódtak volna hozzá, mégis Ő volt a testet öltött Isten, a menny és a föld világozása. Dicsőségét eltakarta, nagyságát és fenségét elrejtette, hogy közelébe juthasson a szomorú, megkísértett embereknek...

Mivel Jézus lejött a földre és köztünk élt, tudjuk, hogy Isten ismeri megpróbáltatásainkat és együtt érez velünk fájdalmainkban. Ádám minden leszármazottja tudatában lehet annak, hogy Teremtőnk a bűnösök barátja. Minden kegyelmet hirdető tanítás, minden örömről szóló ígélet, minden szeretetből fakadó cselekedet, a Megváltó földi életének egész isteni vonzereje azt hirdeti, hogy *»velünk az Isten«* (Mt 1:23)” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 14-15. o.).

Jézus szolgálatának egy napja

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 3Mózes 13; Márk 1:16-45; 5:41;
Lukács 6:12; János 1:29-42

„Így szólt hozzájuk Jézus: Kövessetek engem, és én emberhalászokká teszlek titeket” (Mk 1:17, ÚRK)!

Mindegyik evangélium a maga különleges módján mutatja be Jézus szolgálatának kezdetét. Máté lejegyzí, hogyan hívta el Jézus a tanítványokat, majd mondta el a Hegyi Beszédet.

Lukács közli Jézus szombatnapi, nyitó beszédének történetét a názáreti zsinagógában.

János felidézí az első néhány tanítvány elhívását, majd a kánai menyegzót, ahol Jézus az első *jelet* tette.

Márk evangéliuma elbeszéli négy tanítvány elhívását, majd részletesen szól egy kapernaumi szombatnáról és az utána történekről.

Egy szombat Jézussal - Márk a könyve elején ezzel a beszámolóval ad íze-
lítót az olvasónak abból, hogy kicsoda Jézus. Az e heti tanulmányban tár-
gyalt szakasz csak keveset közöl Jézus szavaiból: rövid elhívás tanítvány-
ságra, parancs egy démonnak, különböző helyek meglátogatásának terve,
egy leprás meggyógyítása, majd utasítása, hogy mutassa meg magát egy
papnak, aki tisztának nyilvánítja. A hangsúly a cselekményen van, külö-
nösen az emberek meggyógyításán. Az evangélium írója szereti az *azonnal*
szót használni, hogy érzékeltesse Jézus szolgálatának gyors ütemét.

„KÖVESS ENGEM!”

Olvassuk el Mk 1:16-20 szakaszát! Kik voltak azok a férfiak, akiket Jézus tanítványainak hívott el? Mit válaszoltak?

Márk evangéliuma 1. fejezete nem jegyez fel sokat Jézus szavaiból. Mk 1:17 azonban megemlíti, amit két halászembernek mondott. Egyikük Simon, akit később Péternek nevezett el, a másik a testvére, András. A két férfi a Galileai-tenger partján éppen a hálókat vetette ki.

Nem történik említés hajóról, vagy egyéb, komoly halászfelszerelésről, és ez talán arra utal, hogy a két férfi nem volt tehetős ember. Mk 1:19-20 verseiben azt olvassuk, hogy Jakab és János egy hajóban voltak apjukkal és a szolgálkával, ami azt sugallja, hogy ők jobban álltak anyagilag, mint Péter és András. Lukács sejtetni engedi, hogy Péternek is volt hajója, és Jakab meg János valójában együtt dolgozott Péterrel és Andrással (lásd Lk 5:1-11). *Márk evangéliuma* talán különbséget mutat a két testvérpár között, hogy szemléltesse: Jézus tanítványainak hívja azokat, akiknek kevesebb anyagi forrása van, és azokat is, akik többel rendelkeznek.

Jézus egyszerű, közvetlen prófétai szavakkal hívja el tanítványait. Azt mondja, hogy kövessék Őt, legyenek a tanítványai. Jelzi, hogy ha elfogadják a hívását, emberek halászaivá teszi őket.

Vajon miért válaszoltak ezek az emberek azonnal (Mk 1:16-20) és hagytak hátra mindent, hogy kövessék Jézust?

János evangéliuma részletesebben ábrázolja ezt a képet (lásd Jn 1:29-42). Úgy tűnik, a testvérek Keresztelő János követői voltak, és hallották a kijelentését, hogy Jézus „*az Isten Báránya, aki elveszi a világ bűnét*” (Jn 1:29, ÚRK). Találkoztak Jézussal, időt töltöttek vele a Jordán folyónál. Amikor tehát elfogadták hívását a szolgálatra, az nem komolytalanság vagy virtuskodás volt, hanem nagyon is átgondolt döntés.

Vajon miért nem ad meg Márk ennél több részletet? Valószínűleg azért, hogy Jézus hatalmát hangsúlyozza. Jézus szól, a készséges halászemberek válaszolnak, aminek hatására többé az életük, sőt az egész világ sem lesz már ugyanaz.

Minek az elhagyására hív most Jézus, hogy követhesd Őt? (Gondolj a válaszod következményeire, horderejére, különösen, ha most semmi konkrét nem jut eszedbe!)

EGY FELEJTHETETLEN ISTENTISZTELET

Olvassuk el Mk 1:21-28 szakaszát! Milyen felejthetetlen eset történt a kapernaumi zsinagógában? Milyen lelki igazságokat tanulhatunk meg ebből a beszámolóból?

A legtöbb keresztény szerez feledhetetlen pillanatokot a lelki élete során: amikor eldöntötte, hogy követi Jézust, a keresztsége napja, egy meghatározó igehirdetés, amikor erősen érezte Isten jelenlétét. Néhány ilyen pillanat nem csupán feledhetetlen, de az ember életét is megváltoztatja. Többek számára ilyen lehetett az a szombat Kapernaumban, amelyről *Márk evangéliuma* 1. fejezete szól. „Álmélkodtak tanításán, mert úgy tanította őket, mint akinek hatalma van, és nem úgy, mint az írástudók” (Mk 1:22, ÚRK). Közben Jézus beszélt, egy démontól megszállott ember – kétségtelenül azért, mert tanításának ereje hatott rá – így kiáltott: „Mi közünk hozzád, názáreti Jézus? Azért jöttél, hogy elpusztíts minket? Tudom, ki vagy: az Isten Szentje” (Mk 1:24, ÚRK). Jézus kiűzte a démon. Gondoljunk bele, mi minden következik a démon szavaiból! Az első, hogy a démon felismeri Jézusban „Izrael Szentjét”. Megerősíti, hogy Jézus Isten szent küldötte, egészen más, mint Sátán tisztátalan, szentségtelen seregei. Szent dolgok és egyének köré istentiszteleti háttérrel, nem pedig szentségtelen és tisztátalan dolgokat képzelünk el. Ebben a történetben tehát éles ellentétben állnak a jó és a gonosz erők, láthatjuk a nagy küzdelem valóságát. Az emberek talán nem mérik fel, kicsoda Jézus, de a démon egyértelműen tudja, és nyilvánosan ki is jelenti. Továbbá érthető a parancs, hogy menjen ki az emberből, viszont azt miért mondta neki, hogy „némulj el”? Itt jelenik meg először *Márk evangéliumában* egy figyelemreméltó motívum: Jézus hallgatásra int mindenkit azal kapcsolatban, hogy ki Ő. A teológusok ezt nevezik „messiási titoknak”.

Nagyon is jó oka volt annak, hogy Jézus hallgatásra intett, mert az Ő idejében a messiási váradalmaknak politikai felhangja volt. Kockázattal járt, ha valakit messiásnak mondtak. Azonban a csendre intés mellett elhangzik a tévedhetetlen kinyilatkoztatás is, hogy kicsoda Jézus. Idővel világossá vált: kilétét nem lehet elrejtteni, és az evangéliumnak éppen az a központi üzenete, hogy ki Ő. Az embereknek nemcsak tudniuk kell, hogy ki Ő, de dönteniük is kell arról, hogyan fogadják eljövételét, és az mit jelent számukra.

Amikor bizonyóságot teszünk, miért bölcs dolog nem egyszerre elmondani mindent, amit a „jelenvaló igazságról” hiszünk?

TOVÁBBI SZOMBATI SZOLGÁLATOK

Olvassuk el Mk 1:29-34 szakaszát! Jézus hogyan segítette Péter családján? Milyen lelki tanulságot vonhatunk le ebből a beszámolóból?

A zsinagógában történt emlékezetes szolgálata után Jézus visszavonult Péter otthonába szűk tanítványi körével (Péterrel, Andrással, Jakabbal és Jánossal). Nyilván azért, hogy a szombat további részét közös étkezéssel, baráti légkörben töltsék. Csakhogy aggasztó hír érkezik: Péter anyósa belázasodott, ami annak idején azt jelentette, hogy az ember vagy meggyógyul, vagy meghal. Jézusnak is beszámolnak a betegségről. A Mester kézen fogja az asszonyt, talpra állítja, aki azonnal gondoskodni kezd ellátásukról. Nagyszerű példa ez arra, hogy akit Jézus megment és meggyógyít, az válaszul szolgálni fog.

Márk evangéliumában Jézus gyakran úgy gyógyít, hogy megérinti a beteget (lásd Mk 1:41; 5:41), máskor azonban nem említ ilyet (lásd Mk 2:1-12; 3:1-6; 5:7-13).

Jézus még nem végzett a szolgálattal azon a napon. Napnyugta után sokan indultak Péter házához gyógyulásért, nyilván azért, mert látták, mi történt a zsinagógában, vagy hallottak róla. Az evangélium írója nem közli konkrétan az olvasókkal: az emberek azért mentek későn, mert megvárták a szombat óráinak a végét. Ezek szerint tudta olvasóiról, hogy tisztában vannak a szombat jelentőségével. *Márk evangéliumának* ez a jellemzője egybecseng azzal, hogy olvasói szombatünneplők voltak. Az evangélista beszámol arról, hogy aznap este az egész város összegyűlt az ajtónál (Mk 1:33). Sok időbe telhetett, mire Jézus segített mindenkinek.

„Órák hosszat jöttek-mentek, mert senki nem tudhatta, hogy még másnap is közöttük lesz-e a Gyógyító. Kapernaum addig soha nem látott ilyen napot. A levegőt betöltötte a győzelem hangja, a szabadulás üdvrialgása. A Megváltó örült, hogy örömet szerezhetett. Amint látta a hozzá jövők szenvedését, szíve részvétellel telt meg, és örvendezett hatalmának, hogy egészséget és boldogságot adományozhat. Jézus nem szűnt meg munkálkodni, míg az utolsó betegen is nem könnyített. Késő éjszaka volt, mire a sokaság eloszlott, s csönd ülte meg Simon házát. Elmúlt a hosszú, eseményekben gazdag nap, és Jézus pihenésre vágyott. Mialatt azonban a város még az igazak álmát aludta, a Megváltó »fölkelvén, kiméne, és elméne egy puszta helyre és ott imádkozék« (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 2010, Advent Kiadó, 208. o.).

JÉZUS SZOLGÁLATÁNAK TITKA

Olvassuk el Mk 1:35-39 szakaszát! Milyen fontos tanulságokat vonhatunk le abból, amit Jézus itt tett?

Jézus még pirkadat előtt felkelt, és elvonult egy csendes, elhagyatott helyre imádkozni. Mk 1:35 kihangsúlyozza, hogy tettei középpontjában az imádság állt. Minden egyéb igei alak a mondatban összefoglaló jellegű: fölkel, kiment, pusztára vonult (az eredeti görögben aoristos igeidőben, ami befejezettségre utal). Az „imádkozni” ige viszont befejezetlen múlt időben (elbeszélő múlt) van, ami egy még zajló folyamatra utal – különösen itt. *Jézus imádkozott, tovább imádkozott.* A szöveg azt is kiemeli, hogy milyen korán volt még, amikor Jézus kiment, utalva ezzel imádkozása idejének igencsak hosszú voltára.

Az evangéliumokban mindenütt úgy láthatjuk Jézust, mint az ima emberét (lásd Mt 14:23; Mk 6:46; János 17). Erőteljes szolgálatának nyilván ez volt az egyik kulcsa.

Olvassuk el Lk 6:12 versét! Milyen tanítás rejlik ebben Jézus imaéletéről?

Sok keresztény meghatározott időszakokban imádkozik. Ez a gyakorlat nagyszerű és helyes is, de könnyen rutinná, gépiessé válhat. Kitörhetünk viszont a sémából, ha alkalmanként változtatunk az időponton, vagy a szokottnál hosszabban imádkozunk. A lényeg, hogy ne merevedjünk bele valamiféle megváltoztathatatlan szokásba.

Péter és a társai nem mentek Jézussal az imádság helyére, azonban valószínűleg tudták, hogy hol van, mert megtalálták. Megjegyezték, hogy mindenki Jézust keresi, arra utalva, hogy a Megváltó további gyógyítással és tanítással folytassa az előző nap izgalmas tapasztalatait. Meglepő módon azonban Jézus ezzel nem ért egyet, inkább a szolgálat szélesebb területeire, más helyszínekre mutat. „Ő pedig így válaszolt: *Menjünk máshova, a közeli városokba, hogy ott is prédikáljak, mert azért jöttem*” (Mk 1:38, ÚRK).

Jézusnak sok időre volt szüksége, amit imában töltött, és mi a helyzet velünk? Nekünk mennyi időt kellene az imádságra szánnunk? Mire tanít Jézus példája?

TUDSZ TITKOT TARTANI?

Olvassuk el Mk 1:40-45 szakaszát! Mit tanít ez a rész Jézusról? Hogyan viszonyult a társadalom számkivetettjeihez?

A szakaszban, ill. az Ószövetség sok helyén említett lepra nem csak arra utal, amit ma Hansen-kórként ismerünk. A bibliai szóhasználat alapján pontosabb fordítás lenne a „rettegett bőrbetegség”, ami más bőrbetegségeket is jelölhetett. A Hansen-kór valószínűleg a Kr. e. 3. században jelent meg az ősi Közel-Keleten (lásd „lepra” szócikk, David P. Wright és Richard N. Jones: *The Anchor Bible Dictionary*. 4. köt. New York, 1992, Doubleday, 277-282. o.). Tehát a szakaszban szereplő leprás valóban szenvedhetett Hansen-kórban, bár ez nem egészen biztos, csak az, hogy igen rossz állapotban volt.

A leprás hitte, hogy Jézus képes megtisztítani. 3Mózes 13. fejezete szerint a leprásokat rituális értelemben tisztátalannak tekintették, és kerülniük kellett az érintkezést másokkal (lásd 3Móz 13:45-46).

„Jézus megszánta, kezét kinyújtva megérintette, és így szólt hozzá: Akarom, tisztulj meg” (Mk 1:41, ÚRK)! A törvény szerint ez a mozdulat tisztátalanná tette volna Jézust aznap estig, amikor fürdőt kellett volna vennie, hogy rituálisan megtisztuljon (vö. 3Mózes 13-15). Márk azonban világossá teszi, hogy Jézus érintése kigyógyította ezt a beteget a leprából. Tehát Őt nem szennyezte be, amikor megérintette.

Jézus elküldte a férfit egy paphoz az utasítással, hogy mutassa be az áldozatot, amit 3Mózes 14. fejezete írt elő ilyen esetekre. *Márk evangéliumában* Jézus mindvégig úgy jelenik meg, mint aki védelmébe veszi és támogatja Mózes tanításait (lásd Mk 7:10; 10:3-4; 12:26, 29-31). Ez a megközelítés éles ellentétben áll a vallási vezetőkével, akik elferdítik a Mózes által adott tanítások eredeti szándékát Márk 7., 10. és 12. fejezetében. Ezek a részletek magyarázzák, miért parancsolta Jézus az embernek, hogy hallgasson (Mk 1:44). Ha elmondaná, hogy Jézus gyógyította meg, az befolyásolhatná a pap döntését, aki elfogult lenne Jézussal szemben. Azonban úgy tűnik, a megtisztított leprás nem értette ezt, és Jézus szavának nem engedelmessé szelvében-hosszában terjesztette a hírt, emiatt pedig Jézus nem tudta más városokban is nagy felbolydulás nélkül elkezdni a szolgálatát.

Hogyan lehetünk óvatosak, nehogy olyasmit tegyünk, ha mégoly nemesek is a szándékaink, ami gátolná az evangélium terjedését?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA: Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, „Kapernaumban” és „Megtisztíthat sz engem” c. fejezetek, 201-219. o.

Milyen képet fest Jézusról Márk 1. fejezete? Hatalma van elhívni tanítványokat, akik válaszolnak hívására. Lénye szent, ellentétben a Sátán szolgálatában álló, tisztátalan lelkekkel. Heves harc dúl a jó és a rossz között, de Jézusnak nagyobb a hatalma, mint a démonoknak. Ő részvétet érez a betegek iránt, segít rajtuk, megéri őket akkor, amikor más ezt nem tenné.

„Jézus a zsinagógában beszélt alapítandó országáról, küldetéséről, Sátán foglyainak szabadon bocsátásáról. Ekkor szavait szörnyű sikoly szakította félbe. Egy megszállott tört utat felé az emberek között, és ordított: *»Mi dolgunk van nekünk veled, Názáreti Jézus? Azért jöttél-é, hogy elveszíts minket? Tudom, hogy ki vagy te: az Istennek Szentje«* (Mk 1:24)...

Zavar és rémület lett úrrá a tömegen. Az emberek figyelme elterelődött Krisztusról, senki sem figyelt szavára. Éppen ebből a célból vezette Sátán áldozatát a zsinagógába. Jézus azonban e szavakkal dorgálta meg a demont: *»Némulj meg és menj ki ez emberből! És az ördög azt a középre vetvén, kiméne belőle, és nem árta neki semmit«*... Aki legyőzte Sátánt a megkísértés pusztájában, újból szemtől szembe került ellenségével. A démon minden erejét latba vetette, hogy hatalmában tartsa áldozatát. Ha most teret veszít, azzal Jézus győz... A Megváltó azonban hatalommal szólt, és megszabadította a foglyot” (i. m. 204. o.).

Mindeközben Urunk szorgalmasan végezte szolgálatát, egyik helyről a másikra haladva állandóan kapcsolatban volt az emberekkel. Hogyan tudott higgadtan és állhatatosan viszonyulni a szolgálatához és az emberekhez? Kétségtelenül a napi imaéletéből merített erőt.

Gondoljuk át, milyen lenne a számunkra kivitelezhető napirend, amelynek része az ima és a Szentírás tanulmányozása!

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Beszéljünk az osztályban az imáról! Miért olyan fontos eleme ez a keresztényi életnek? Milyen kérdéseket tesznek fel leggyakrabban az emberek az ima célját és hatékonyságát illetően?
- 2) Beszéljünk az osztályban olyan esetekről, amikor az a legjobb, ha nem árulunk el túl sokat a hitünkről! Mikor lehet ez bölcs dolog, és hogyan tehetjük ezt anélkül, hogy megalkuvók lennénk bizonyágtevésünkben?

SZEGEDI KOVÁCS GYÖRGY: MASZKOT ÖLTÖTT

ez a pusztító gyötrelem.
Azt mondja, ő most a szabadság,
s félbetörte öleléseinket, csókjainkat.
Azt mondja, ő most a szél szava,
s korommá szagatná,
ki megváltott, s emberből van.
Lohol a nyáj után,
a választottak után,
dübörögve egyiptomi harci szekerekkel,
de nem tehet semmit;
a nyáj aklának szemöldökfáját
már régen bekenték
a bárány vérével,
még a világ megalapítása előtt.

Harcok

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 1Sámuel 21:1-6; Mikeás 6:6-8;
Márk 2:1-3:6; 3:20-35; Lukács 12:53; 14:26

„És azt mondta nekik: A szombat lett az emberért, nem az ember a szombatért. Mert az Emberfia ura a szombatnak is” (Mk 2:27-28, ÚRK).

Mk 2:1-3:6 szakaszában öt esetet találunk, amelyek szemléltetik, hogy Jézus tanítása mennyire eltért a vallási vezetőkétől. A történetek konkrét mintázatot követnek, amelyekben az egymás után következő szakaszok egy, a tárgyhoz tartozó párhuzammal kapcsolódnak az előzőhöz. Az utolsó történet körbeér, majd az elsőhöz fordul vissza.

Mindegyik példa egy kicsit más szemszögből mutatja be Jézust, amint Mk 2:10, 17, 20, 28 versei is tanúsítják. A vasárnapi, hétfői és keddi tanulmányok mélyebben vizsgálják ezeknek a beszámolóknak a jelentését, valamint Krisztus mondásait.

Mk 3:20-35 szakasza a szerdai és csütörtöki tanulmányunk tárgya lesz.

A szövegben felfedezünk majd egy technikát is, amit az evangélium írója használt, ezt nevezik „szendvics-történeteknek”. Ez az elbeszélő mód legalább hatszor jelenik meg *Márk evangéliumában*. Mindegyik esetben Jézus természetének, messiási szerepének, illetve a tanítványság jellegének fontos szempontjai kerülnek a fókuszba.

A héten néhány történetet olvashatunk majd Jézusról, és meglátjuk, mit tanulhatunk azokból.

EGY GUTAÜTÖTT MEGGYÓGYÍTÁSA

Olvassuk el Mk 2:1-12 szakaszát! Mire vágyott a gutaütött, amikor Jézus-hoz vitték, és mit kapott?

A férfi bénán feküdt, ezért négy barátjának kellett őt Jézushoz vinnie, akik megbontották a tetőt, úgy engedték le a beteget a Mester elé. Mk 2:5 verse megjegyzi, hogy Jézus látta a hitüket. Hogyan látható a hit? A szeretethez hasonlóan a tettekben válik láthatóvá, amint ezt remekül példázza a barátok kitartása is. A férfinak nyilván szüksége volt fizikai gyógyításra, azonban amikor Jézus elé került, a Mester először is a bűnbocsánatra utalt. A jelenet során a beteg egyetlen szót sem szólt. A vallási vezetők viszont ellenkeztek (magukban) Jézus szavaival. Kijelentését istenkáromlásnak vették, mintha olyan előjogokat tulajdonított volna magának, amelyek csak Istent illetik meg. Jézus a saját térfelükön fogadta ellenfeleit, egy tipikusan a rabbikra jellemző érvelési stílusban válaszolt, amit úgy neveztek, hogy „kevesebbtől a többig”. Egy dolog azt *mondani*, hogy „megbocsáttattak” valakinek a bűnei, de egészen más meggyógyítani egy lebénult embert. Isten hatalma által Jézus járóképessé tudta tenni a férfit, tehát igazolást nyert az állítása, hogy megbocsátja a bűneit.

Olvassuk el Mik 6:6-8 verseit! Hogyan magyarázza ez a szöveg azt, ami Jézus és a vezetők között történt?

A vallási vezetők szem elől tévesztették azt, ami valóban számít: az igazságot, az irgalmat és az Isten előtti alázatot. Annyira lefoglalta őket az Istenről alkotott képük védelmezése, hogy vakon mentek el amellest, amit Isten éppen a szemük láttára tett. Semmi nem jelzi a Jézusról alkotott képük változását, pedig bőséges bizonyítékot kaptak arra, hogy Ő valóban Istentől jött. Nemcsak azt bizonyította, hogy képes olvasni a gondolatainkban (ami már önmagában sem egyszerű), hanem azt is, hogy a szemük láttára, tagadhatatlanul meggyógyította a gutaütöttet.

Mit tehetünk, nehogy mi is abba a csapdába essünk, mint ezek az emberek, akiket annyira lefoglaltak a vallási formások, hogy szem elől tévesztették az igaz vallás lényegét (lásd Jak 1:27)?

LÉVI ELHÍVÁSA ÉS A BÖJT KÉRDÉSE

Olvassuk el Mk 2:13-22 szakaszát! Ki volt Lévi, Alfeus fia? Miért kifogásolhatták az emberek, hogy Jézus tanítványa legyen?

Jézus korában az adószedők a helyi vagy a római kormányzat köztisztviselői voltak. A Júdeában élő zsidó lakosság megvetette őket, mert az előírtnál több adót hajtottak be, saját honfitársaik kárán gazdagodtak meg. A vallási törvények zsidó kommentárja, a Misna egy traktátusa (Tohoroth) szerint: „Ha vámszedők lépnek be egy házba, akkor abban minden tisztátalan lesz.”

Tehát nem meglepő, hogy az írástudók megbotránkozva teszik fel a kérdést: Jézus miért eszik együtt „a vámszedőkkel és bűnösökkel” (Mk 2:16)?

Mit válaszolt erre Jézus? Nem tagadta, inkább visszafordította a kérdést. Kifejtette, hogy nem az egészségeseknek, hanem a betegeknek van szükségük orvosra. Ezzel lelki orvosnak nyilvánította magát, aki képes meggyógyítani a bűnbeteg lelket. Az orvosnak vajon nem oda kell mennie, ahol betegek vannak?

Mk 2:18-22 szakasza új témát kezd. Ez a központi történet az ötből, ami a küzdelemmel foglalkozik. Míg az előző rész egy lakomáról szól, amit Lévi adott, a következő a böjt kérdéskörére tér át. Egy kérdést olvashatunk itt arról, hogy Jézus tanítványai miért nem böjtölnek, miközben Keresztelő János és a farizeusok igen. Jézus egy illusztrációval vagy példázattal válaszol, amiben ottlétét egy menyegzői lakomához hasonlítja. Furcsa lenne a lakodalom, ha a vendégek böjtölnének. Jézus azonban megjövendölte, hogy eljön a nap, amikor már nem lesz velük a vőlegény – ez utalás a keresztre –, akkor majd bőven lesz idő a böjtre.

Jézus ezután két példával folytatja, amelyek rávilágítanak az Ő tanítása és a vallási vezetők közötti különbségre: új posztó és régi ruha, valamint újbőr a régi tömlőkbe. Érdekes módja ez Krisztus és a vallási vezetők tanításai összehasonlításának. Jól mutatja, mennyire elromlottak a tanítók módszerei. Még az igaz vallás is sötétségbe fordul, ha az emberek nem vigyáznak éberen.

Kikre tekintenek ma úgy, mint Jézus idejében a vámszedőkre? Hogyan változhat meg a hozzájuk való viszonyulásunk?

A SZOMBAT URA

Mk 2:23-24 verseiben a farizeusok szombatrontással vádolják a tanítványokat. A zsidó tradíció értelmében szombaton harminckilenc munkavégzési forma tilos, és a farizeusok szerint a tanítványok olyasmit tettek, ami e tiltások körébe tartozott.

Olvassuk el Mk 2:23-28 szakaszát! Hogyan reagált Jézus a farizeusok vádjaira?

Jézus azzal a történettel válaszol, hogy Dávid evett a szent kenyerekből (1Sám 21:1-6). A kenyereket szombatnapon vitték ki a szent sátorból, tehát Dávid - vészhelyzetben lévén - valószínűleg szombaton menekült. Jézus úgy érvelt, hogy ha Dávid és az emberei ehetek a szent kenyerekből, akkor az Ő tanítványai is tépkedhetnek a kalászt, ehetnek a magokból szombatnapon.

Majd kijelentette, hogy a szombat lett az emberért, nem pedig fordítva, ennek pedig az az alapja, hogy Ő a szombat Ura.

Olvassuk el Mk 3:1-6 szakaszát! Hogyan szemlélteti ez a történet azt, hogy a szombat lett az emberért?

Ismét összetűztek a vallási vezetők Jézussal a szombat kapcsán. (Figyeljük meg azonban, hogy soha nem a szombat napja volt a vita tárgya!) A vallási vezetők a szombati gyógyítás miatt vádolták Jézust, aki nem hátrált meg a vitától. Ellentétbe állította azt, ha valaki jót tesz, illetve rosszat, életet ment, vagy öl. A kérdésére adott válasz egyértelmű: jót cselekedni és életet menteni sokkal inkább helyénvaló szombati tevékenység.

Jézus meggyógyította az embert, amitől még dühösebbek lettek az ellenfelei, és elkezdték tervezni Jézus megölését. A történet ironiája, hogy éppen azok rontották meg a szombatot, akik Jézust akarták szombatrontáson kapni, hiszen a megölését kezdték aznap tervezni.

A szombatünneplés mely elveit találjuk meg ezekben a beszámolóban? Milyen kihívásokkal szembesülünk ma a szombat kérdésében?

SZENDVICSTÖRTÉNET: 1. RÉSZ

Olvassuk el Mk 3:20-35 verseit! Milyen kapcsolódást fedezünk fel a szakaszban összefonódó két történet között?

Márk evangéliumában ez a szakasz az első „szendvicstörténet”. Tulajdonképpen azt értjük ezen, hogy elkezdődik egy jelenet, amit félbeszakít egy másik, az első történet pedig csak utána fejeződik be.

A kiinduló történetben Jézus rokonairól olvasunk, akik haza akarják vinni Őt, mert azt gondolják, hogy elment a józan esze (Mk 3:21). A közbevetésben a jeruzsálemi írástudók megvádolják Jézust, hogy az ördöggel működik együtt. (A mai tanulmány Mk 3:22-30 szakaszának közbevetett történetére összpontosít.)

Mk 3:22 versében az írástudók azt a vádat hozzák fel, hogy Jézus gyógyító hatalma az ördögtől származik. Jézus először egy átfogó kérdéssel válaszol: „*Sátán hogyan űzhetné ki Sátánt?*” Annak semmi értelme nincs, hogy Sátán önmaga ellen dolgozna. Jézus ezután kitért arra, hogy mi történik, ha egy ország, egy ház, vagy maga Sátán meg hasonlít önmagával. Így mutatott rá, hogy az eredményesség szempontjából mennyire abszurd volna a megosztottság. Majd fordított egyet a gondolatmenetén, és arról kezdett beszélni, hogy aki ki akar rabolni egy házat, az megkötözi a bent lévő erős embert. Ebben az utolsó példában Jézus tolvajhoz hasonlítja magát, aki belép Sátán házába, megkötözi a sötétség fejedelmét, hogy foglyait kiszabadítsa.

Olvassuk el Mk 3:28-30 verseit! Mi a megbocsáthatatlan bűn? Mit jelent ez?

Megebocsáthatatlan a Szentlélek elleni bűn, az, amikor valaki az ördög tevékenységének tulajdonítja a Lélek munkáját. Figyeljük meg, Mk 3:28-30 szerint Jézus akkor tette ezt a kijelentést, miután az írástudók megvádolták, hogy tisztátalan lélek lakik benne, holott a Szentlélek irányította. Aki a gonosz munkájának nevezi azt, amit a Szentlélek tesz, az nem fog hallgatni a Szentlélekre, épeszű ember viszont nem akarja a gonosz sugallatait követni.

Miért éppen azt mutatja a „megbocsáthatatlan bűn” elkövetésétől való félelem, hogy még nem estünk abba bele?

SZENDVICSTÖRTÉNET: 2. RÉSZ

Olvassuk el Mk 3:20-21 verseit! Milyen esemény kapcsán gondolták Jézusról a rokonai, hogy nincs magánál?

A mentális labilitás vádja igen súlyos. Általában akkor merül fel, ha valaki veszélyt jelent másokra vagy önmagára. Jézus családja úgy érezte, Ő anynyira elfoglalt, hogy még az evésre sem szakít időt. Elindultak, hogy gondoskodjanak róla, és itt törik meg a kiinduló történet, illetve ékelődik be a másik, amikor az írástudók a gonosszal való együttműködéssel vádolják Jézust.

Különös párhuzam figyelhető meg a szendvicstörténet indító és beékelt eleme között. Jézust a saját családja az írástudókhoz hasonlóan ítélte meg: azt mondák róla, hogy örült, az írástudók pedig az ördög szövetségesének titulálták.

Olvassuk el Mk 3:31-35 szakaszát! Mit akart Jézus családja, és Ő hogyan felelt nekik?

A jelenet furcsának tűnhet. Vajon elutasítaná a találkozást az, akit az édesanyja vagy egy másik családtagja akarna meglátogatni? A gond itt az volt, hogy Jézus rokonai akkor nem álltak összhangban Isten akaratával. Jézus ezért egy új meghatározást adott a család jelentéséről. Akik Isten akaratát cselekszik, azok az Ő fivérei, nővérei és anyja. Ő Isten Fia, és akik Isten akaratához igazodnak, azok alkotják a családját.

Márk evangéliumában e szendvicstörténet két szelete együttvéve mély iróniát sugall. A beékelt epizódban Jézus azt mondja, hogy nem állhat meg az önmagával meghasonlott ház. Első pillantásra úgy tűnik, hogy Jézus a saját házára, a saját családjára utal, amely önmaga ellen fordult. Jézus viszont a család jelentésének átfogalmazásával oldja fel a talányt. Igazi családjának azok a tagjai, akik vele együtt Isten akaratát cselekszik (lásd Lk 12:53; 14:26).

A történelem során sokszor megesett keresztényekkel, hogy elidegenedtek a rokonaitól, ami nagyon nehéz tapasztalat. *Márk evangéliumának* ez a szakasza rámutat, hogy Jézus is átélt ilyen nehézséget. Tudja, hogy ez milyen, és képes megvigasztalni mindenkit, aki a sokszor igen fájdalmas elszigetelődést érzi.

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA: Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, „Lévi-Máté” és „A szombat” c. fejezetei, 220-236. o. „A kérdésre »Szabad-e szombatnapon gyógyítani?« Jézus megfelelt: »Kicsoda közületek az az ember, akinek van egy juha, és ha az szombatnapon a verembe esik, meg nem ragadja és ki nem vonja azt? Mennyivel drágább pedig az ember a juhnál! Szabad tehát szombatnapon jót cselekedni« (Mt 12:10-12).

A kémekek nem mertek Krisztusnak válaszolni a sokaság jelenlétében, mert féltek, hogy bajba keverednek. Tudták, hogy Ő igazat szól. Ők viszont inkább hagytak szenvedni egy embert, mintsem, hogy megszegjék hagyományait, miközben a barmon segítettek, mert különben tulajdonosa kárt vallott volna. Tehát több gondjuk volt az oktan állatra, mint az emberre, akit Isten saját képére teremtett. A példa szemlélteti az összes hamis vallás működését. Ezek egy olyan vágyból erednek, hogy az ember Isten fölé akarja helyezni saját magát, végül azonban mélyebbre süllyed az állatnál. Minden, Isten fennhatósága ellen sikra szálló vallás megfosztja az embert attól a dicsőségtől, amelyben a teremtéskor részesült, és amelyet Krisztus által nyerhet vissza. Minden hamis vallás arra tanítja híveit, hogy hunyjanak szemet az emberi szükségletek, szenvedések és jogok fölött. Az evangélium nagyra értékeli az embert, mint akit Krisztus a vére árán váltott meg, és azt tanítja, hogy gyöngéd figyelemmel kell viseltetni az emberi szükségletek, bajok iránt. Az Úr így szól: »Drágábbá teszem az embert a színaranynál, és a férfit Ofir kincsaranyánál« (Ézs 13:12)” (i. m. 233-234. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Milyen stratégiák, gyakorlatok segítségével maradhatunk érzékenyek a némán szenvedő emberek szükségletei iránt, mint pl. Márk 2. fejezetében a lebénult ember?
- 2) Gondoljunk bele, hogy a harag, a tradíció, a dogma és a vallás menyire elvakította általánosságban a vallási vezetőket, akik elutasították Jézust! Még a csodák sem nyitották fel a szemüket. Mit tehet közösségünk, nehogy hasonló történjen velünk?
- 3) A helyi gyülekezet hogyan válhat családdá azok számára, akiket a vérszerinti családjuk kirekesztett a hitük miatt?
- 4) Időzzünk még a „megbocsáthatatlan bűn” kérdésénél! Beszéljük meg az osztályban, mit jelent ez, és hogyan lehetünk biztosak abban, hogy nem követjük el!

TÚRMEZEI ERZSÉBET: INFARKTUS UTÁN

A szívem nem a régi.
Valami elhalt benne.
Gondosan figyelik, mérik,
lűktetését és dobogását.
Adagolják a gyógyszereket.
Javallják a csendesebb életet.
Kicserélni már nem lehet.

De nekem új szívem is van.
Te adtad, Istenem.
Csoda történt velem:
Tied lett az enyém,
enyém lett a Tied.
S tudom, Te is vizsgálod, figyeled
szüntelen ezt a szívet.
Dobog-e másokért?
Dobog-e érted?
Hallgatod.
Tisztogatód.
Hadd legyen hófehér!
Mossa meg az értem hullt, drága vér!
Ne szennyezze semmi salak,
hogy ha hazahívsz engem,
színről-színre láthassalak!
De - lám - nem megy egyedül.
Csüggedten, tárt karokkal szól
az ember, s csendben Istenhez menekül.

Példázatok

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Zsoltárok 104:12; Ézsaiás 6:1-13;
Dániel 4:10-12; Márk 4:1-34; Jakab 1:21

„Majd így szólt hozzájuk: Jegyezzétek meg, amit hallotok! Amilyen mértékkel mérték, olyannal mérnek nektek, sőt ráadást is adnak. Mert akinek van, annak adatik, és akinek nincs, attól az is elvétetik, amije van” (Mk 4:24-25, ÚRK).

Ezen a héten Márk evangéliumának 4. fejezetét fogjuk tanulmányozni. A szinoptikus evangéliumok (Máté, Márk és Lukács) között ebben van a legkevesebb példázat.

A teológusok sok-sok éven át vitatkoztak Jézus példázatainak jelentéséről és magyarázatáról: hogyan értelmezzük azokat, mit jelentenek, miért alkalmazta Jézus a példázatokat, milyen tanulságokat közvetítenek és mennyire kell azokat szó szerint érteni, vagy pedig teljes mértékben allegóriák stb.

Nyilván nem itt és most fogjuk megoldani mindezeket a kérdéseket, viszont alaposan megvizsgáljuk a példázatokat, és Isten kegyelméből majd azzal az érzéssel fejezzük be ezt a tanulmányt, hogy megértettük, amit Jézus közölni akart általuk.

Márk 4. fejezete öt példázatot tartalmaz: a magvető, a lámpás, a mérték, a növekvő mag és a mustármag. A szakasz nagy része a magvető példázata köré épül. Jézus ezt mondja el először, amit a példázatok indoklása követ, végül pedig jön a magyarázat. Ez a három lépésből álló minta áll a vasárnapi, a hétfői és a keddi tanulmány fókuszában, a többi példázatot pedig szerdán és csütörtökön tanulmányozzuk majd.

A MAGVETŐ PÉLDÁZATA

Olvassuk el Mk 4:1-9 szakaszát! Soroljuk fel a különböző talajtípusokat! Mi történik a beléjük hulló maggal?

Az evangéliumi példázatok olvasók gyakran rögvest át akarnak ugrani a Jézus által adott magyarázatra. Hiszen nem az a lényege ezeknek a történeteknek, hogy lelki igazságokat tanítsanak a keresztyéni életre vonatkozóan? Igen, de néha Jézus sem magyarázta meg a példázatot, csak néhány rövid megjegyzést tett: „Az Isten országa olyan...”, vagy „Akinek van füle, hallja...”.

Következésképp jó, ha lelassítunk és egyszerűen magát a történetet elemezzük, hogy észrevegyük, merre mutatnak az elbeszélés jellemző vonásai. Nos, ha ezt a módszert követjük, a magvető példázata többféle gondolatot tartalmaz. A mag minden esetben ugyanaz, de négyféle talajba hull. A talaj típusa nagy mértékben befolyásolja a mag sorsát. Egy folyamatos történet helyett a példabeszéd valójában négy különálló történet, amelyek más-más környezetben játszódnak, mégis kerek egészet alkotnak. Az elbeszélés végéhez minden egymást követő történetben kicsit hosszabb idő múlva jutunk el.

Az útszélre esett magot azonnal felkapják a madarak: „*És történt vetés közben, hogy némelyik mag az útfélre esett, és jöttek a madarak, és felkapdosták*” (Mk 4:4, ÚRK).

A köves talajra hullott mag végzete több nap vagy hét múlva teljeseedik, amikor például kiegészíti a nap.

A tövissek közé esett mag esetében még több idő kell ahhoz, hogy terméketlen élete véget érjen, mert a gyomnövények megfojtják.

A jó talajba hullott magnak kell mind közül a leghosszabb idő, feltételezhetően a növekedés teljes időszaka.

Három történet szól a kudarcokról, és csak az utolsó a sikerről, a jó és bőséges termésről. A kudarc kockázatára, ugyanakkor a siker bőséges kiemelésére utal a történetek hossza, az egymást követő történetekben a folyamatok egyre hosszabbak voltak és az, hogy csak az egyik szól a sikerről. A példázat a tanítványság áráról, a benne rejlő kockázatokról, ugyanakkor Jézus követésének bőséges jutalmáról is szól.

Milyen más lelki tanításokat nyerhetünk a természetből?

JÉZUS MAGYARÁZATA

Jézus elmondta a példázatot, de nem adott arra azonnal magyarázatot. A szöveg szerint (Mk 4:1) „*nagy sokaság*” előtt beszélt, a példázat jelentését azonban csak később, kisebb körben mondta el (Mk 4:10).

Olvassuk el Mk 4:13-20 szakaszát! Hogyan magyarázta Jézus a magvető példázatát?

Jézus a példázat kapcsán azonosította a különböző részletek által jelképezett külső dolgokat. Az értelmezés jelzi, hogy a történet laza allegória, utalásokat tartalmaz a való világra, de nem feltétlenül tér ki minden egyes részletre. Jézus a magot „az igével” azonosítja, Isten Igéjére utal, főként ahogyan azt Ő hirdette. Jak 1:21 kijelentésében ez áll: „*Azért vessetek el minden undokságot és a gonoszság sokaságát, és szelíden fogadjátok a belétek oltott igét, amely megtarthatja lelketeket*” (ÚRK).

Az eltérő talajtípusok a különböző hallgatókat jelképezik. Jézus értelmezése szerint mindenki hallja az Igét, vagyis mindenféle talajba hull mag, a fogadtatás azonban eltérő. A gyalogösvényt keményre taposták, onnan a madarak felkapkodják a magot. Jézus ehhez hasonlítja, amikor Sátán kiöli az igazságot valakiből. A köves talaj nem mély. Jézus azokhoz az emberekhez kapcsolja ezt a képet, akiknek az elköteleződése csak felszínes, akik nem számolnak a tanítványság árával. A tövises talaj megfojtja az elvetett magot. Jézus úgy magyarázza, hogy ez az élet gondjait és a javakat jelképezi, amelyek kiszorítják az Igét a hallgatókból. A jó talaj viszont azokat jelképezi, akik hallják az Igét, befogadják, ami aztán felnövekedve bőséges termést hoz. A leghosszabb magyarázat a köves és a tövises talajhoz tartozik. A köves talajhoz hasonlító hallgatókat jellemezve Jézus rámutat az egymásnak ellentmondó elemekre: ezek az emberek örömmel fogadják az Igét, de nem kitartó tanítványok. Amikor üldözés, nehézség áll be, hátat fordítanak. Velük ellentétben a tövises talajjal szimbolizált hallgatók nem a nehéz idők miatt fordulnak el, hanem inkább a jó időszakban: figyelmüket Isten országa helyett a világ dolgai kötik le. Gondolataik akörül forognak, amit a világ nyújtani tud.

Gondolkodjunk el a saját életünkről! Beszüremlenek-e keresztényi tapasztalatunkba az útszél, a köves talaj vagy a tövises föld jellemzői? Ez alattomosabban történhet, mint hinnénk. Mi mindenen kell változtatnunk, ha erre volna szükség?

MIÉRT MONDOTT JÉZUS PÉLDÁZATOKAT?

Olvassuk el Mk 4:10-12 verseit! Miért tanított Jézus példázatokban?

Felületesen olvasva az lehet a benyomásunk, hogy Jézus azért tanított példázatokban, mert sötétségben akarta tartani a kívülállókat. Ám ez a megközelítés igen távol áll attól, ahogyan *Márk evangéliuma* többi részében látjuk az Úr tetteit. Mk 3:5-6 versei arról tudósítanak, hogy felettébb elszomorította a vallási vezetők szívének keménysége. Mk 3:22-30 szakaszában komolyan reagál az írástudók vádjaira, részletesen elmagyarázza, miért tévednek. Mk 12:1-12 verseiben a vallási vezetők megértik, hogy a gonosz bérlők példázata róluk szól. Ez valójában figyelmeztetés, hogy hová vezet a Jézus ellen szőtt tervük, és milyen szörnyű következményei lesznek, ha azt megvalósítják. Jézus nem figyelmeztette volna őket, ha nem törődik velük, tehát a 4. fejezetben elhangzó szavait is alaposabban meg kell vizsgálnunk, hogy megértsük a mondanivalót. Ézs 6:9-10 verseit fogalmazta újra.

Olvassuk el Ézs 6:1-13 verseit! Mi történt itt Ézsaiással? Milyen üzenetet kapott, amit át kellett adnia Izraelnek?

Amikor Ézsaiás látomásban megpillantotta Istent a templomban, lenyűgözött a Mindenható dicsősége, ugyanakkor megdöbbenett saját tisztátalansága. Isten azonban megtisztította, majd egy megrendítő üzenetet bízott rá. Ez a szakasz elüt úgy *Márk evangéliumának*, mint *Ézsaiás próféta könyvének* többi részétől, ahol sok vigasztalást kap Isten népe.

Az Ézsaiás 6. fejezetében található üzenetnek fel kellett ráznia a népet, hogy felébredve visszaforduljanak gonosz útjaikról. A kulcs Jézus szavainak megértéséhez Mk 3:35 versében található. Ahhoz, hogy valaki megértse Őt, a tanításait, cselekednie kell Isten akaratát, így válik Jézus családjának tagjává. Azonban aki már eldöntötte magában, hogy Jézust az ördög szállta meg, az nem fog hallgatni rá.

Jézus nem azt akarta kifejezni az Ézsaiás 6. fejezetéből vett idézettel, hogy Isten egyeseket kirekeszt. Az embert a saját előfeltételezése és szívének keménysége gátolja meg abban, hogy elfogadja a megmentő igazságot.

Ez az igazság a magvető példázatának átfogó elve. Mindenki maga dönti el, hogy milyen talaj akar lenni. Ki-ki maga határoz arról, hogy átadja-e az életét Jézusnak, vagy sem. Végül mindnyájan választunk.

LÁMPÁS ÉS MÉRŐKOSÁR

Olvassuk el Mk 4:21-23 verseit! Mit hangsúlyoz Jézus a lámpás példázatában?

Jézus napjaiban a házak mérete és felépítése eltérő volt a világnak azon a részén, a helytől és lakóik anyagi helyzetétől függően. Az épületek a görög minta szerint körbefogták az udvart, eltérő méretben, komforttal. Az is lehet, hogy Jézus kisebb parasztházról beszélt. Akár nagy, akár kicsi a ház, itt az elv a lényeg: egy nap kiderül az igazság Jézusról.

Mk 4:21 versében Jézus két kérdést tesz fel. Az elsőre tagadó válasz várható: „Vajon a lámpást azért hozzák be, hogy a véka vagy az ágy alá tegyék” (ÚRK)? A második kérdés igenlő választ vár: „Nem azért, hogy a lámpatartóba tegyék” (ÚRK)? Jézus abszurd, csaknem humoros jelenettel érzékelteti a mondandóját. A lámpák (mécsesek) arra valók, hogy fényt adjanak, más-ként értelmetlen a létük. Mk 4:22 magyarázata szerint a példázat a nyilvánosságra került titkokra utal. Akinek feltörték már az e-mail fiókját vagy a számítógépét, tudja, milyen az, amikor titkok kiderülnek, persze Jézus itt az evangéliumról beszél.

Olvassuk el Mk 4:24-25 verseit! Mi a tanulsága a mérőkosárról szóló példázatnak?

Világszerte piacokon árulják a friss terményeket. Az árusoknak van olyan eszközük, amivel megméri az eladó terméket. Általános gyakorlat, hogy egy kicsit többet tesznek a mérlegre, és így a vásárló úgy érzi, becsületesen szolgálják ki. Jézus a jó árus gyakorlatára építve mondja, hogy legyünk nyitottak az igazság befogadására. Aki nyitott és követi a világosságot, egyre többet és többet kap, aki azonban elutasítja a fényt, azt is elveszíti, amije azelőtt volt.

Hogyan sajátíthatjuk el igazán azt az elvet, hogy amilyen mértékkel mérünk, ugyanolyannal mérnek nekünk is? Gondoljunk erre az emberi kapcsolatainkban!

A NÖVEKVI MAG PÉLDÁZATA

Olvassuk el Mk 4:26-29 verseit! Mi az elsődleges mondanivalója ennek a példázatnak?

Márk evangéliumának nagy részében fellelhetők a Mátéval, Lukáccsal (vagy mindkettővel) párhuzamos gondolatok. Itt viszont más a helyzet, mert ez a részlet csak Márknál található meg. E rövid példázat a növekedés folyamatát érzékelteti. Jézus arra utal, hogyan hat Isten országa. Van benne szerepe az embereknek, de a valódi növekedés Isten munkája. Ez nem végtelen folyamat. A történet hirtelen ér véget, amikor a gabona beérik. Ugyanilyen hirtelen fog véget vetni Krisztus visszajövele a világ történelmének.

Olvassuk el Mk 4:30-32 verseit! Milyen fontos üzenetet közöl a mustármagról szóló példázat?

Ez a példázat azt érzékelteti, hogyan növekszik hatalmassá egy icipici dolog. A mustármag mindössze 1-2 mm átmérőjű. Az itt említett növény valószínűleg a fekete mustár (*Brassica nigra*). Bár nem ez a legkisebb mag a világon, de azért nagyon apró, különösen a belőle kikelő növényhez képest, ami 3 m magasra is megnőhet. Jézus megjegyzi, hogy a mustárfa ágai között madarak is fészkelnek. Ez utóbbi kijelentés utalás Zsolt 104:12, valamint Dán 4:10-12 versére. A 104. zsoltár Isten hatalmáról beszél, amelyel megalkotta a világot, Dániel 4 pedig Nabukodonozort ábrázolja óriási faként, amely az egész világnak árnyékot és táplálékot ad.

Jézus itt azt emeli ki, hogy Isten országa kicsiben kezdődött, de hatalmas és lenyűgöző lesz. Abban a korban az emberek talán lenézték az egyszerű galileai vándortanítót és tanítványait, de az azóta eltelt idő megmutatta, hogy kegyelmének országa az egész világra kiterjed.

„És Isten országának ezt az evangéliumát hirdetik majd az egész világon, bizonyágul minden népnek, és majd akkor jön el a vég” (Mt 24:14, ÚRK). Gondolkozzunk azon, hogy milyen volt az „egyház” abban az időben, amikor Jézus ezt a jövendölést mondta! Miért különösen figyelemreméltó, sőt hiterősítő ez a számunkra?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA: Ellen G. White: *Krisztus példázatai*. Budapest, 1999, Advent Kiadó, „A magvető kiment vetni” c. fejezet, 17-26. o.

„Krisztus teljes odaszentelődést, osztatlan szolgálatot kíván. Szívünket, értelmünket, lelkünket és erőnket igényli. Ez az igazi keresztény élet, a szentség feltétele. Ne dédelgessük énünket! Aki önmagának él, az nem hívő keresztény.

Kövessük eljárásunkban a szeretet elvét! Isten kormányzata mennyen és földön a szeretet elvére épül. Határozza meg a keresztény ember jellemét is a szeretet! Csak így lehet állhatatos. Csak így tudja elviselni a próbát és leküzdeni a kísértést.

A szeretet áldozatokban mutatkozik meg. A megváltás terve áldozatra épült – áldozatra, amely olyan széles, mély és magas, hogy nem lehet megmérni. Krisztus mindent odaadott értünk, és akiben Ő lakik, az kész mindent feláldozni Megváltójáért. Az Ő megdicsőítését minden másnál fontosabbnak tartja” (i. m. 27-28. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) „Kövessük eljárásunkban a szeretet elvét! Isten kormányzata mennyen és földön a szeretet elvére épül.” Hogyan mutat rá a kereszt erre a nagyszerű igazságra? Hogyan lehetünk képesek ezt a szeretetet továbbadni az életünkben? És miért kell ezt tennünk?
- 2) Mit mondanál annak, aki szerint Jézus azért beszélt példázatokban, hogy a kívülről sötétben tartsa? Miért tett volna ilyet Jézus, hiszen Ő minden emberért meghalt (lásd 1Jn 2:2)? Hogyan is tarthatná szándékosan sötétségben azokat, akiknek a megváltásáért feláldozta az életét a kereszten?
- 3) A lámpát a lámpatartóra kell tenni, nem pedig egy kosár alá (Mk 4:21). Alkalmazzuk ezt az elvet a gyülekezetünkre! Milyen a kapcsolatunk a környékbeliekkel? Hogyan emelhetnénk magasabbra a fényt?
- 4) Gondolkodjunk a növekvő mag példázatáról (Mk 4:26-29)! Mi az emberek szerepe az evangélium magjának növekedésében, és mi Istené? Nyilván van benne szerepünk, de hogyan biztosíthatjuk, hogy valóban teljesen Istentől függjünk? A teljes függőség elismerése része lehet annak, amit a fejlődés érdekében tehetünk?

SZEGEDI KOVÁCS GYÖRGY:
ELÁRASZT

Egy régi látomás,
nyomul..., eláraszt...,
átgázol rajtam.
Tűzcsóvjába belemerülnék, elbújnék,
követni titkos útját,
bársonyos landolását,
kétélű tenger-zúgását.
És magasba törnek márványoszlopok,
a semmiből buknak elő.
Valaki jár közöttük,
talpa alatt ezüstös köd.
Egyszer csak megáll.
Ott remegek mögötte.
Haja fehér gyapjú,
köntöse vakítón ragyog,
bokája izzó érc.
Jaj, csak meg ne forduljon,
nehogy a szemembe nézzen!

Elég nekem az Ő kegyelme.

Tóparti csodák

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 4Mózes 27:17; Zsoltárok 104:1-9;
Márk 4:35-41; 5

„De ő nem engedte, hanem azt mondta neki: Menj haza a tiedhez, és mondd el nekik, milyen nagy dolgot cselekedett veled az Úr, és hogyan könyörült rajtad” (Mk 5:19, ÚRK).

Jézus szolgálata nagyrészt Galileában zajlott, főként a Galileai-tenger partján, ami mintegy 21 km hosszú és 13 km széles tó. A legnagyobb víztömeg a területen, a környékbeli emberek életének központi helye volt.

Márk evangéliumának 4. fejezete végén Jézus és a tanítványai átkeltek a Galileai-tenger túlsó partjára. Vihar támadt, amit Jézus lecsendesített, szólt a szélnek és a hullámoknak. Márk 6. fejezete hasonló jelenettel ér véget, de akkor Jézus a vízen járva közeledett a csónakban ülő tanítványaihoz. A két tengeri jelenet között számos csodát tett a szárazföldön, és a tanítványok is elkezdték missziós tevékenységüket. Ezek a történetek képezik a heti tanulmány tárgyát.

E mozgalmas események közös jellemzője, hogy bemutatják az olvasónak, ki is Jézus. Ő az, aki képes lecsendesíteni a vihart, megszabadítani egy megszállottat, meggyógyítani egy asszonyt, aki csupán a ruhája szegélyét érinti meg, feltámasztani egy halott kislányt, de prédikált a szülővárosában, igehirdetői misszióba küldte a tanítványait, néhány kenyérrel és hallal ötezer embert megvendégt, vízen járt. Hatalmának e bámulatos megnyilvánulásai közelebb vitték a tanítványokat ahhoz, hogy megértsék: valóban Ő az Isten Fia.

A VIHAR LECSENDESÍTÉSE

Olvassuk el Mk 4:35-41 verseit! Mi történik itt, és milyen tanulságokat vonhatunk le az esetből arról, hogy kicsoda Jézus?

Márk 4. fejezetének elején Jézus hajóba szállt, hogy onnan tanítsa a parton összegyűlt sokaságot. Mk 4:10-12 szakasza szerint már kilépett a hajóból, és szűk körben beszélgetett a tanítványaival. A hosszú, tanítással töltött nap után a tanítványok a hajóhoz vezették Jézust úgy, „ahogy volt”, vagyis teljesen kimerülten, fáradtan. Azonnal elaludt a párnán, valószínűleg hátul, a hajó tatján. Nagy vihar támadt a tavon, a hajót már a süllyedés fenyegette, amikor a tanítványok felébresztették Jézust. Drámai, ahogy a Mester parancsolt a szélnek és a hullámoknak, hogy némuljanak el. Azonnal nagy csendesség lett. Érthető, hogy a tanítványok felettébb megrémültek az isteni hatalom megnyilvánulása láttán.

Olvassuk el Zsolt 104:1-9 szakaszát! Jahve képe mennyiben hasonlít a vihart lecsendesítő Jézushoz?

A Mk 4:35-41 verseiben feljegyzett történet beleillik egy gyakori bibliai mintába, ami a teofánia, Istennek vagy egy angyalának a megjelenése. Ezeknek az eseményeknek öt közös jellemzője van: 1) Isten hatalmának megnyilvánulása, 2) az emberek félelme, 3) a parancs, hogy „*Ne félj!*”, 4) a kinyilatkoztatás szavai, ami miatt megjelent Isten vagy egy angyal, 5) az ember válasza a kinyilatkoztatásra. Ebben a történetben megtalálunk négy jellemzőt az ötből: az isteni hatalom megnyilvánulása a tenger lecsendesítésekor, a tanítványok félelme, az emberi félelem. A „*Miért féltetek?*” kérdés a „*Ne félj!*” parancs megfelelője. A tanítványok azt kérdezik: „*Kicsoda hát ez...?*” – ami az emberi reakció. Hiányoznak viszont a kinyilatkoztatás szavai. A hiányzó részlet beleillik a kinyilatkoztatás/titok motívumba, ami az egész könyvet átszövi, aztán majd kiderül az igazság Jézusról. A tanítványok megkérdezik: „*Kicsoda hát ez, hogy mind a szél, mind a tenger engednek néki?*” Ez arra készíti az olvasót, hogy mondja ki a kinyilatkoztatásból hiányzó szavakat – Ő az Isten Fia, maga az Úr.

Gondolkodjunk Isten szeretetéről! Hogyan tanulhatunk meg az Ő hatalmára hagyatkozni, rábízni életünk minden dolgát?

MEGHALLJUK-E A SUTTOGÁST A KIABÁLÁS KÖZEPETTE?

Olvassuk el Mk 5:1-20 szakaszát! Mit tanulhatunk a nagy küzdelemről, valamint Jézus hatalmáról ebből a lenyűgöző elbeszélésből?

A tavon töltött éjszaka feledhetetlen volt, de a következő reggel is, amikor a gadarénusok földjére érkeztek. A démonoktól megszállott ember története szívet tépő részletességgel olvasható az evangéliumban. Ez a minden köteléket letörő férfi a sírok között élt, kövekkel vagdosta magát, és „senki sem tudta őt megfékezni” (Mk 5:4). Ekkor találkozott Jézussal.

Azonnal odarohant hozzá. A tanítványokról itt nem esik szó, talán elfutottak. Amikor a férfi Jézus közelébe ért, leborult előtte. A görög *proszküneo* igét általában úgy fordítják, hogy „leborul”, „imád”. Úgy tűnik, az ember felismerte, hogy Jézus segíthet rajta. Ám amikor megszólalt, a benne lakó démonok kiabálni kezdtek Jézussal, aki a nagy lármában is meghallotta a férfi halk, segélykérő könyörgését. Amikor a démonok könyörögtek, hogy hadd menjenek át a disznókba, Jézus megengedte nekik. A mintegy kétezer egyedből álló konda aztán a partról a vízbe rohant, és mind megfuladtak. Ez anyagi csődbe vitte gazdáikat.

A történetben az a lenyűgöző, hogy a démonok pontosan tudták, kicsoda Jézus. Azzal is tisztában voltak, hogy tehetetlenek vele szemben, azért kétszer is könyörögtek neki (Mk 5:10, 12), hogy tegye meg, amit kérnek tőle. Nyilván tudták, hogy hatalma van felettük.

Ennek a történetnek van két fontos jellemzője. Először is, tele van olyan elemekkel, amelyek az ószövetségi törvény szerint tisztátalanságra, ceremóniális szennyeződésre utalnak. Tisztátalanok voltak a sírok és a halottak (4Móz 19:11, 16), mint ahogy a vérzés (3Mózes 15) és a disznók is (3Móz 11:7).

Másodszor, a tisztátalanságok során túl látjuk a jó és a gonosz erők közötti pengeváltást. Jézus kiűzi a démonokat (két pont Jézusnak), a démonok elpusztítják a disznókat (két pont Sátánnak). A város lakói távozásra szólították Jézust (két pont Sátánnak), mire Jézus a tanújaként küldte vissza hozzájuk az immár egészséges embert (három pont Jézusnak). Bizonyos szempontból ez a férfi volt a legvalószínűtlenebb misszionárius, de egyértelműen lenyűgöző a története, amit elmondhatott.

Milyen reményt nyerünk ebből a történetből Jézus hatalmával kapcsolatban, ami segít, bármivel kell is majd megküzdenünk?

ÉRZELMI HULLÁMVASÚTON

Olvassuk el Mk 5:21-24 szakaszát! Jairus mely tulajdonságai emelkednek ki leginkább?

A vallási vezetők, akik közé Jairus is tartozott, általában nem voltak Jézus barátai (lásd Mk 1:22; 3:2, 6; Lk 13:14), tehát ő valószínűleg kétségbeesésben fordult hozzá. Ezt azzal is kifejezte, hogy térdre esett Jézus előtt. A kérés érthető minden szülő számára: a lánya haldoklott, de ő hitte, hogy Jézus segíthet neki. Jézus szó nélkül elindult az apával annak otthona felé.

Olvassuk el Mk 5:25-34 szakaszát! Mi késleltette őket út közben?

A történetet hirtelen félbeszakítja egy másik jelenet, ami részvétet kelt az olvasóban: egy asszony tűnik fel, aki tizenkét éve szenved súlyos betegségben. Jairus és az asszony története a második szendvicstörténet *Márk evangéliumában* (lásd Mk 3:20-35; 3. tanulmány). Itt az egymástól eltérő jellemű/személyiségű szereplők – Jairus és az asszony – egyaránt Jézushoz fordultak segítségért.

Az asszony hátulról közelítette meg Jézust, csak a ruhája szegélyét érintette, és azonnal meg is gyógyult. Jézus azonban megállt, hogy megkérdezze: „*Ki érintette a ruhámat*” (Mk 5:30, ÚRK)?

A nagybeteg asszony hirtelen meggyógyult. Csakhogy attól félt, Jézus megharagszik a történetek miatt. Az érzelmek vad hullámvásútját élte meg. Jézus azonban az asszony lelkét is meg akarta gyógyítani, nem csak a testét.

Most térjünk vissza Jairushoz (lásd Mk 5:35-43). A zsinagóga vezetője szintén érzelmi hullámvásútra került. Jézus nem engedte, hogy a szülőkön, valamint Péteren, Jakabon és Jánoson kívül más is vele tartson. Kijelentette, hogy a lány nem halt meg, csak alszik. Kiküldte a gyászolókat, a sirató-asszonyokat, majd bement a szobába, ahol a halott gyermek feküdt. Kézen fogva megszólította: „*Talitha, kúmi*”, amit *Márk evangéliuma* így fordít: „*Leányka, néked mondom, kelj föl.*” A „*Talitha*” valójában azt jelenti, hogy „*bárányka*”, ez lehetett a kislány családi beceneve. A *Márk evangéliumán* végigvonuló kinyilatkoztatás/titok motívum elemének tekinthető az, amikor Jézus meghagyta, hogy tartsák titokban a történeteket. Arra mutat, hogy kicsoda Ő valójában, ami végeredményben nem maradhat rejtve.

ELUTASÍTÁS ÉS ELFOGADÁS

Olvassuk el Mk 6:1-6 szakaszát! Miért utasították el Jézust a szülővárosában?

Általában ha egy kisvárosból/faluból híres lesz valaki, a környékbeliek fürdenek a dicsőségben, de nem így volt Názáret! Jézus tanítói, gyógyítói sikere egyenesen bántotta, megdöbbsentette őket. Nehezükre esett elfogadni, hogy az ácsból rabbi lett. Azt is némi ellenséges érzéssel figyelték, hogy legtöbb csodáját Kapernaumban tette (lásd Lk 4:23), ráadásul a családja is összetűzött vele (Mk 3:31-35).

Olvassuk el Mk 6:7-30 szakaszát! A tizenkét apostol kiküldése milyen szempontból áll szemben Keresztelő János lefejezésével?

Ez a harmadik szendvicstörténet *Márk evangéliumában* (lásd 3. tanulmány). Keresztelő János bebörtönzésével és elhallgattatásával éles ellentétet mutat a tizenkét apostol kiküldése, hogy hirdessék Jézus üzenetét. Jézus utasította őket, hogy ne vigyenek magukkal semmit az útra, másokra támaszkodjanak ellátásukat illetően. Ezzel a stratégiával a misszionáriusok valójában rábízák magukat azokra az emberekre, akik között szolgálnak, és így kapcsolatot alakíthatnak ki azokkal, akiknek szükségük van az üzenetükre.

Keresztelő Jánosnak azonban nem volt ilyen kötődése Heródezzel és családjával. Haláláról sokkoló részletesség számol be az Írás. A tervet kieszelő Heródiás hasznot húzott Heródes vegyes érzelmeiből és kéjvágyából. Heródiás lánya groteszk kérésével még csak tetézte a szörnyűséget, amikor Keresztelő János fejét kérte tálcán.

Keresztelő János zengő hangjának elnémítása időben egybeesett azzal, amikor a tizenkét apostol elkezdte hirdetni a megtérésre szólító üzenetet, amint János is tette. János halála előrevetítette Jézus halálát. Jánost megölték, eltemették, majd az a hír járta, hogy feltámadt a halálból (Mk 6:14-16, 29), amint ez később Jézussal történt (Márk 15-16. fejezet). A párhuzamos történetek Jézus és követői válsághelyzetére mutatnak előre.

Elutasítottak már valaha úgy, mint Jézust, kerültál már nehezen elfogható válságba? Mit tanultál az efféle tapasztalatokból, ami segíthet a következő alkalommal, amikor hasonló történik?

MÁSFÉLE MESSIÁS

Olvassuk el Mk 6:34-52 szakaszát! Jézus és a tanítványai milyen problémával szembesültek? Hogyan oldódott meg a helyzet?

Miután a tanítványok visszatértek misszióútjukról, Jézussal tartottak, hogy megpihenjenek a Galileai-tenger keleti partjának egy csendes helyén. Azonban már előttük odaért egy nagy, mintegy ötezer fős sokaság. Jézus látta, hogy olyanok, mint a pásztor nélkül való juhok. Egész nap tanította őket.

Este a tanítványok javasolták: küldje el az embereket, hogy ételment vásároljanak. Jézus azonban azt mondta, hogy adjanak nekik ők enni. A következő párbeszéd rámutat, hogy a tanítványok emberi módon gondolkodtak a megoldáson. Jézus csoda folytán enni adott a tömegnek, mindössze öt kenyérből és két halból, így megoldotta a gondot. A történet néhány jellemzője beleillik az akkor élők Messiásról alkotott elképzelésébe. A várakozás szerint a Messiás majd megszabadítja Izraelt az ellenségeitől, igazságot és békét hoz. Harci felhangot is kaphatott volna az, ha sok férfi gyülekezik a pusztában, mert lázadásra utalhatott volna (lásd Jn 6:14-15; ApCsel 21:38). Ezt a gondolatot erősíti az is, hogy Jézus „pásztor nélküli juhokként” utal a sokaságra. Ez 4Móz 27:17 versének részleges idézete, ahol Mózes azt kéri Istentől, hogy nevezzen ki egy vezetőt a nép élére, aki majd átveszi tőle a feladatot. Az Ószövetségben másutt is előfordul ez a szóhasználat Isten népének pásztorára vonatkozóan, általában akkor, amikor Izrael éléről hiányzott a vezető, a király (vö. 1Kir 22:17; 2Krón 18:16; Ez 34:5-6).

Jézus azonban nem tett eleget hamis várakozásuknak, hanem elküldte a tanítványait és elbocsátotta a sokaságot is. Majd ahelyett, hogy felkelést indított volna Róma ellen, mit tett? Elvonult egy hegyre imádkozni - nem egészen ezt várta tőle a tömeg. A Messiásról alkotott, széles körben elterjedt nézettel szemben, amely szerint a Messiás király lesz és felszabadítja Izraelt, Ő azért jött, hogy a bűn fogságából szabadítsa ki az embereket. A vízen járva bemutatta a tanítványoknak, hogy valóban Ura a természetnek. Azonban akkor nem uralkodni jött, hanem hogy életét adja váltságul sokakért (Mk 10:45).

E történet szerint is miért fontos a próféciaák helyes értelmezése? Sokak tragédiáját okozta, hogy téves képet alkottak Krisztus első eljövételéről. Azonban mennyivel nagyobb veszély rejlik abban, ha helytelen foglalmaink vannak a második eljövételről?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA: Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 2010, Advent Kiadó, „Hallgass, némulj el!” és „A hit érintése” c. fejezetei, 276-287. o.

„Mindenkiben, akit Isten nevel, olyan életnek kell megnyilatkoznia, amely nincs összhangban a világgal, szokásaival vagy gyakorlatával. Mindenkinek személyes tapasztalatra kell szert tennie, Isten akaratának ismeretére eljutnia. Egyénileg kell meghallgatnunk Őt, aki a szívhez szól. Mikor minden más hang elcsitul, s nyugodtan várakozunk Előtte, a lélek csendje még érthetőbbé teszi Isten hangját. Ő int: »Csendesedjétek és ismerjétek el, hogy én vagyok az Isten« (Zsolt 46:11)! Egyedül itt találunk igazi nyugalmat. Ez a gyakorlati felkészülés mindenkinek, aki Istenért munkálkodik. A rohanó tömeg közepette, az élet feszültségében, az intenzív munkában a világosság és béke légköre lengi körül az így felfrissült lelket. Az élet jó illatot lehel, isteni erő nyilatkozik meg, mely eléri az emberi szíveket” (i. m. 302. o.).

„Elégedetlen szívük kifogásolta: ha Jézus oly sok csodát tud művelni, amennyit láttak, akkor miért nem adhat erőt, egészséget, gazdagságot egész népének, miért nem szabadítja meg őket elnyomóiktól, s dicsőíti meg őket hatalomban és tisztességben? Azt állítja, hogy Isten Küldötte, és mégsem akar Izrael királya lenni. Ezt a rejtélyt nem tudták megfejteni. Elutasítását félreértették. Sokan arra következtettek, hogy nem mer előállni követelésével, mert Ő maga is kételkedik küldetésének isteni jellegében. Ezzel kitérték szívüket a hitetlenség előtt, és a Sátán által vetett mag meghozta a maga gyümölcsét: félreértést, elszakadást” (i. m. 320-321. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Mit felelnél, ha valaki megkérdezné, hogy *mitől szabadított meg téged Jézus?*
- 2) Miért engedi meg néha Isten, hogy börtönbe kerüljenek olyan jó és hűséges emberek, mint Keresztelő János, sőt ki is végezzék őket? Milyen vigaszt és reményt találhatunk e borzasztó események ellenére is?
- 3) Milyen tanulság rejlik az ötezer ember megvendégléséről szóló történetben a csak szűkös anyagi forrásokkal rendelkező gyülekezetek számára?
- 4) Hasonlítsuk össze a Jézusról alkotott, népszerű elképzeléseket azzal a képpel, amit Márk 5. és 6. fejezete fest róla! Vagyis mi a helyzet azzal, ha valaki a politikai hatalmat és a mások feletti uralom megszerzését várja Jézustól?

PÁSZTOR BETTI: VAD HAJLSZA

Hajtják, űzik, hajszolják az emberek a semmit,
Rabul ejtett a nincsvadász.
Hálóba hajtott kincseink mind kicsúsznak kezünkből,
Beleszédülünk a torz forgásba.
Kiszállkásodott idegeink görcsösen kiáltanak.
Egyre tapossuk a léleksajtónk.
Már nem halljuk tisztán a dalt,
amit hittel énekeltünk.
A mesék sem rólunk szólnak.
Álmainkból harangzúgásra riadunk.

AZ ÓRIÁSOK

„Ha olyanok nem lesztek, mint a kisgyermek,
semmiképp sem mentek be az Isten országába”

Vannak még óriások a Földön?
Magas, erős emberek,
akik felettünk állnak
a hitben és a szeretetben.
Akik, olyanok, mint a kisgyermek.

NÉGYSOROS

Hol van a hit, remény és szeretet?
Bujkál a templom padsorai között.
Mégfeszítjük!
Vajon harmadnapra feltámad?

Belülről kifelé

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 2Mózes 20:12; Ézsaiás 29:13;
Márk 7; 8:11-21

„Nincs semmi, ami kívülről az emberbe jutva tisztátalanná tehetné őt; hanem ami kijön az emberből, az teszi tisztátalanná” (Mk 7:15, RÚF).

A heti tanulmány tárgya Márk evangéliuma 7. fejezete és a 8. fejezet első fele lesz. A 7. fejezet elején Jézus szembement a vallási hagyományokkal, amiből konfliktus támadt. Azonban mindezt úgy tette, hogy jól láthatóan támogatott valamit, ami különösen időszerű a mai keresztényi életben is.

Ezt követően egy találós kérdést tett fel, ezzel segítve annak megértését, hogy valójában mi a hit lényege.

Később Tírusz és Szidón vidékére indult, ahol találkozott egy asszonnyal, aki - egyetlenként az evangéliumokban - győztesen került ki a Jézussal folytatott vitából. Szokatlan ez a találkozás, ami mögött volt bizonyos rejtett kommunikáció, amire utalt az asszony. A hitére való tekintettel Jézus megadta neki, amit kért.

A 7. fejezet másik gyógyítása azt a fontos igazságot közvetíti, hogy ha mégoly lenyűgözőek is a csodák, semmiképpen nem elegendőek ahhoz, hogy az emberek szíve megnyíljon az igazság előtt. Gondoljunk bele, mi haszna volt a csodáknak a vallási vezetők esetében, akik eleve el akarták utasítani Jézust!

A Márk evangéliumának 8. fejezetével foglalkozó tanulmány érinti azt is, hogy mi a kenyér jelentősége a tanítások és a hagyományok szimbólumaként. Komoly tanulságok rejlenek ezekben a történetekben a vallási élet értelmével és gyakorlatával kapcsolatban.

EMBERI TRADÍCIÓK VAGY ISTEN PARANCSOLATAI?

Olvassuk el Mk 7:1-13 szakaszát! Milyen igazságokat találunk itt, amelyek ma is időszerűek?

Képzeld el, hogy a gyerekek erről a szakaszcsoportról tanulnak a szombatiskolában, majd hazamennek, és elmondják az anyukájuknak: Jézus szerint nem kell kezét mosni étkezés előtt! Csakhogy ez a történet nem a higiénéről szól.

Jézus korában Izraelben nagyon sokan igen fontosnak tartották a rituális tisztaságot. A testamentumok közötti időszakban a rituális kézmosást kiterjesztették a közemberekre is, holott az Ószövetségben ezek a szabályok eredetileg csak a papokra vonatkoztak (2Móz 30:17-21). A vallási vezetők ezért panaszkodtak Jézus tanítványaira.

Jézus nem felelt közvetlenül a kérdésre, hanem egy kettős válasszal vette védelmébe a tanítványait. Először Ézsaiás kemény szavait idézte, aki megfeddte a népet, mert ajkukkal ugyan tisztelték Isten, szívük viszont távol volt tőle (Ézs 29:13), majd pedig azt kifogásolta, hogy emberi hagyományokkal cserélték fel Isten parancsolatait.

A második részben Ézsaiás idézetére épített. Felemlítette Istennek a szülők tiszteletére vonatkozó parancsát (2Móz 20:12), vagyis hogy gondoskodni kell róluk idős korukban. Szembeállította ezt a vallási hagyománnyal, amely szerint az ember vihet ajándékot Istennek (korbán), amivel lényegében saját célra használja fel, ahelyett, hogy segítené idős, szükségben lévő szüleit. Valahogy így képzelhetjük el a beszélgetést: „Sajnálom, apám! Szerettem volna segíteni neked, de már beadtam a pénzt a templomba!” Jézus teljes mértékben elítélte ezt a képzetet. Isten Igéje fölé helyezték az emberi tradíciót, és ezzel vétkeztek.

Tehát mi volt a válasz a farizeusok kérdésére? Jézus arra utalt, hogy nem tartja olyan fontosnak a kézmosáshoz való ragaszkodásukat, mint azt, hogy Isten akaratát kövessék. Világos, hogy mindenben Isten parancsolatait helyezi az emberi hagyomány fölé (lásd még Mk 1:44; 7:10-13; 10:3-8; 12:26, 29-31).

Lehet, hogy nekünk is vannak olyan „hagyományaink”, amelyek ellentétben állnak Isten törvényének elveivel? Ha igen, melyek ezek?

TISZTA KÉZ VAGY TISZTA SZÍV?

Olvassuk el Mk 7:14-19 szakaszát! Mi volt Jézus célja a 15. versben a találós kérdéssel?

Sokan, akik az összefüggését kutatják ennek a szakasznak 3Mózes 11 szakaszával, ahol a tiszta és tisztátalan ételekről van szó, talányosnak vélik Jézus szavait. Vajon el akarta törölni a különbségtételt? Téves lenne a hetednapi adventisták tanítása, miszerint a gyülekezet húst is fogyasztó tagjai csak tiszta állatok húsából egyenek?

Először is, furcsa lett volna, ha Jézus hirtelen elutasítja a mózesi rendelkezéseket Mk 7:14-19 verseiben, amikor Mk 7:6-13 szakaszában a hagyománnyal szemben éppen védelmébe vette Mózeszt. Másodszor: a farizeusok által támogatott tradíciónak nem az Ószövetségben volt az alapja, az ételekre vonatkozó törvényeknek viszont igen. Harmadszor pedig, Mk 7:19 utalása az ételek tisztaságára nem jelenti az ételekkel kapcsolatos törvények eltörlését, inkább a hatályon kívül helyezését a farizeusok által megszabott tradíciónak, ami az érintés okozta tisztátalanságra vonatkozott. Példa erre az a helytelen nézet, hogy az ember tisztátalan lesz, ha kapcsolatba lép pogányokkal és olyan ételt érint/fogyaszt, amit ők megfogtak.

Olvassuk el Mk 7:20-23 verseit! Jézus szerint mi teszi az embert tisztátalanná?

Mk 7:19 versében Jézus megjegyzi, hogy az étel nem a szívbe jut, hanem a gyomorba, onnan pedig az árnyékszékbe. Majd Mk 7:21-23 szakaszában úgy folytatja, hogy a gonoszság a szívből ered, vagyis az ember gondolkodásának központjából. Felsorol jó néhány vétket, ami gonosz gondolatokból születik, majd gonosz tettekben nyilvánul meg.

Mk 7:10 verse az ötödik parancsolat megtörésére utal, ami szintén a gonoszságok felsorolásához tartozik, ezzel a Tízparancsolat második táblájának minden parancsát érinti ebben a szakaszban. Továbbá Mk 7:7 versében Jézus kitér arra, hogy hiábavaló az istentisztelet, ha megszegik azt, ami a Tízparancsolat első négy parancsolatának a szívét képezi. Tehát az egész szakaszban Isten törvényét védelmezi.

Az embernek lehet helyes teológiai nézete, de az a kérdés, hogy végső soron kié a teljes szíve.

EBEKNEK VETETT MORZSÁK

Olvassuk el Mk 7:24-30 szakaszát! Milyen fontos tanulságokat vonhatunk le ebből a történetből?

A tegnapi tanulmány után a mai szakasz is kényelmetlen kérdéseket felelt. Miért reagált Jézus olyan keményen az asszony kérésére, és miért hasonlította többször is kutyákhoz?

Nem fejtette ki nyíltan, de válaszában két eleme is sugallja azt, amit tanítani akart. Mk 7:27 versében elmondja, hogy „először” a gyerekeknek kell enni adni. Ha van „először”, akkor logikusnak tűnik, hogy lennie kell „másodsornak” is. Egy másik jelzés, hogy Jézus olyan formában említi a *kutya* szót, ami nem kölyökkutyát jelent, hanem a szövegösszefüggés szerint inkább a házba beengedett állatot, vagyis nem kóbor kutyát. Válaszában az asszony szintén átveszi ezeket a kifejezéseket, ami magyarázat a reakciójára.

Az asszony félreérthetetlenül fogalmaz: „*Úgy van, Uram; de hiszen az ebek is esznek az asztal alatt a gyermekek morzsalékaiból*” (Mk 7:28).

Vajon miért így felelt? Bizonyára a lánya iránti szeretet készítette, Jézus azonban bátorította is. Amikor azt mondta: „először”, azzal arra utalt, hogy kell lennie „másodsornak” is. Továbbá az asztal alatt ülő ebhez hasonlította az asszonyt, és a nő valóban Jézus lába előtt könyörgött a lányáért. Ezért hivatkozott arra, hogy a kutyát is megilleti a lepotyogó morzsa.

Az asszony válaszából kitűnik a hite. A lánya távolból történő meggyógyításának hatalmas csodáját „morzsának” nevezve valójában azt fejezte ki, hogy különösen nagy hatalmat tulajdonított Jézusnak (ha ez a csoda csupán morzsa, milyen lehet az egész kenyér?). Azt is érzékeltette, hogy tudja: kérése teljesítése csekélység Jézus számára. Ez meghatotta Jézust, és meg is adta, amit az asszony kért.

„Úgy bánt az asszonnyal, hogy megmutatta, akit kivetettek Izraelből, többé már nem idegen, hanem gyermek Isten házanépe között. A gyermek kiváltsága, hogy osztozzék az Atya ajándékaiban” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 337. o.).

Miért áll éles ellentétben Jézus tanításával a más fajokkal, nemzetiségekkel szembeni előítélet? Mit tehetünk, hogy megtisztuljunk az efféle a bűnöktől?

A SÜKETNÉMA NYELVE MEGOLDÓDIK

Olvassuk el Mk 7:31-37 szakaszát! Kit vittek Jézushoz? Mit tett érte a Megváltó?

Tírusz és Szidón vidékéről Jézus nem a legrövidebb úton tért vissza Galileába. Úgy tűnik, Tírusz területéről észak felé haladt, át Szidón régióján, majd a belső, szárazföldi területen, később lefelé ment a Galileai-tenger-től északkeletre eső részen, míg megérkezett a tengerhez. Egy körutat tett, amelynek során valószínűleg volt elég ideje a tanítványait képezni.

A szöveg nem jelzi pontosan, ki vitte a férfit Jézushoz, de a probléma elég egyértelmű volt: nem hallott és nehezen beszélt. A siketség elszigeteli az embert a környezetétől, így nehezen tanul meg beszélni. Ennek az embernek a problémája bizonyára régi keletű volt.

Jézus átérezte a férfi nehéz helyzetét, és félrehívta egy helyre, ahol csak ketten voltak. A gyógyítási módszer elég különös, főleg a modern olvasók számára. Ujját a férfi fülébe helyezte, köpött, megérintette a nyelvét és fohászodott. Jézus megérintette a betegség által érintett testrészeket, de miért a sóhaj? „...felsóhajtott a gondolatra, hogy mennyi fül nem nyílik meg az igazságnak, és mennyi nyelv nem akarja megvallani az Üdvözítőt” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 340. o.).

Jézus csodálatos módon helyreállította a férfi hallását és képessé tette a tiszta beszédre. Sóhaja jelzi a határokat, amiket Isten önmagának állít, tiszteletben tartva az emberiség szabad akaratát. Nem fogja senkire rákényszeríteni az akaratát. Mindenki szabadon választhat, kinek rendeli alá az életét – az Élet Urának, vagy a sötétség fedelmének. Jézus képes volt megnyitni a süket füleket, de nem akarja kényszeríteni a hitetlen szívet, hogy fogadja el Őt Messiásnak.

Ez a rövid történet azt is szemlélteti, mit tehet Isten azokért, akik hajlandóak hozzá fordulni. Talán mi is tapasztaltunk némaságot, amikor a hitünkről kellett volna beszélni, mert úgy éreztük, hogy „meg van kötözve” a nyelvünk, nem tudjuk, mit mondjunk. Ez a csoda bátorítást jelent számunkra: az Úr Jézus képes megnyitni a fülünket, hogy megértsük mások szükségleteit és tudjunk mit mondani nekik, bátoríthatjuk őket az útkon.

Mit teszünk az ajándékokkal, amelyeket kaptunk: a hallással, a beszéd képességével, hiszen ezek ajándékok? Mire használjuk ezeket?

ŐRIZKEDJETEK A ROSSZ KOVÁSZTÓL!

Olvassuk el Mk 8:11-13 verseit! Mit mondtak a farizeusok, amivel igazságot elszomorították Jézust?

Miért nem mutatta be isteni hatalmát és győzte meg a gáncsoskodókat? A probléma Márk 3. fejezetéig nyúlik vissza, ahol Jézus a Szentlélek elleni bűnről beszélt. Aki bezárja a fülét és a szemét, azt még egy újabb csoda, mennyei jel sem fogja meggyőzni, azt is ugyanúgy elveti, mint korábban minden mást. A csodák sem győzik meg azt, aki eltökélte magában, hogy nem fog hinni.

Olvassuk el Mk 8:14-21 szakaszát! Mit felejtettek el a tanítványok, és mit akart Jézus ebből kihozni?

Jézus megragadta a lehetőséget, hogy óvja a tanítványokat a farizeusok és Heródes „kovásztól” (Mk 8:15), vagyis a tanításaiktól (vö. Mt 16:12).

Ők azonban félreértették, és úgy gondolták, hogy azt mondta, ne vásároljanak kenyeret. Mint általában, amikor félreértették, Jézus ekkor is tanította őket. Feltett egy sor kérdést, az első néhány költői jellegű, kifejezi a csalódottságát, amiért nem fogták fel, mi a küldetése. Szavai emlékeztetnek arra, amit Mk 4:10-12 verseiben említett a kívülállókról, akik nem értik Őt. Erős kifejezéseit ébresztőnek szánta tanítványai számára: ébredjenek lelki kábultságukból.

Mk 8:19-20 verseiben egyszerű, tényszerű módon kérdezte meg, hogy hány kosár maradékot gyűjtöttek össze az ötezer ember (Mk 6:30-44) és a négyezer ember (Mk 8:1-10) megvendéglése után. Így akarta szemléltetni, hogy igazán megérthették volna már addigra: az Úr Messiása számára egyáltalán nem akadály a források korlátozott volta. Mk 8:21 verse ismét retorikai kérdés: „Hogy nem értitek hát?” Gondoljatok mindarra, amit már Jézussal láttatok és tapasztaltatok!

Hogyan maradhat nyitott a szívünk és az elménk Isten valóságos volta és szeretete előtt? Időzzünk még a bizonyítékoknál, amelyeket Istenről és a szeretetéről kaptunk! Miért olyan könnyű időnként mindezt mégis kétségbe vonni?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA: Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, „Hagyomány”, „A válaszfalak leomlanak” és „Az igazi jel” című fejezetei, 331-345. o.

„Urunk mai követői között is, csakúgy, mint régen, mennyire elterjedt ez az alattomos, leplezett bűn! Milyen gyakran beszennyezi Krisztusért végzett szolgálatunkat, egymással való közösségünket az önfelmagasztalás titkos vágya! Milyen tetterre kész az önmagunkat kitüntető gondolat, az emberi elismerés utáni vágy! Az én szeretete, az Isten által kijelölnél könnyebb út keresése vezet oda, hogy az isteni előírásokat emberi elméletekkel és hagyományokkal helyettesítjük. Krisztus figyelmeztető szavai a tanítványaihoz szólnak: *»Vigyázzatok, őrizkedjete a farizeusok kovászatól!«* (Mk 8:15)!

Krisztus vallása maga az őszinteség. A Szentlélek ülteti el az indítékot, az Isten dicsőségéért való buzgalmat. Csakis Isten ereje képes száműzni az önzést és a képmutatást. Munkálkodásának jele a változás. Amikor az elfogadott hit lerombolja az önzést és a hiúságot, amikor általa Isten dicsőségét és nem a sajátunkat keressük, akkor tudhatjuk, hogy ez a jó út. *»Atyám, dicsőítsd meg a Te nevedet!«* (Jn 12:28), ez volt Krisztus életének kulcsa, és ha követjük Őt, ez lesz a mi életünk kulcsa is. Azt parancsolja, hogy úgy járjunk, *»amint Ő járt!«,* és *»arról tudjuk meg, hogy megismertük Őt, ha az Ő parancsolatait megtartjuk!«* (1Jn 2:6, 3) (i. m. 345. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Mit tehetünk keresztényként azért, hogy tiszta maradjon a szívünk?
- 2) A környezetünkön kiket tekintenek „tisztátalan” embereknek? Mit tehetünk azért, hogy közelebb vonzzuk őket az evangéliumhoz?
- 3) Gondolkozzunk azon az osztályban: mit tehetnénk együtt azért, hogy be tudjuk mutatni az evangéliumot a szomszédainknak?
- 4) Olvassuk el Mk 8:1-10 szakaszát a négyezer ember megvendégléséről! Vajon másképp magyarázzuk, ha tudjuk, hogy valószínűleg pogányok voltak? És miért nem lenne szabad ennek változtatni az értelmezésen?
- 5) Hogyan védekezhetünk az önfelmagasztalás vágya ellen, ami benne van minden bűnös emberben, mindannyiunkban?

PÁSZTOR BETTI: ÉLETSZÖVET

Zsebkendőnyi életem kirojtólódott.
Fércelem a szakadásokat.
Csak a minta meg ne sérüljön kapkodó ujjaim alatt!

ELLENTÉTEK

„Az az indulat legyen bennetek, amely volt Jézus
Krisztusban”

Türelmetlenség helyett higgadtság.
Lelki terror helyett bizalom.
Kritika helyett elfogadás.
Uralkodás helyett felelősség.
Elnyomás helyett szabadság.
Rosszindulat helyett szeretet.
Ez gyógyír, balzsam a léleknek.
Békesség csókolgatja kihűlt szívemet.

KÉNYSZER

Mindig bizonyítanod kell,
hogy jó vagy, sőt jobb,
hogy méltó és megfelelő.
És nem veszed észre,
csak mikor elesel, hogy Aki felemelt,
már bízott benned!

A tanítványok képzése: I. rész

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Malakiás 4:5-6; Máté 20:29-34;

Márk 8:22-38; 9; Lukács 9:30-31; János 12:25

„A sokaságot pedig tanítványaival együtt magához szólította, és azt mondta nekik: Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel a keresztségét, és kövessen engem” (Mk 8:34, ÚRK).

Márk evangéliumának első fele arra összpontosít, hogy kicsoda Jézus. Erőteljes tanításai és csodái ugyanabba az irányba mutatnak: Ő a Messiás. Az elbeszélés döntő pontján Jézus felteszi a kérdést a tanítványainak, hogy kinek hiszik Őt.

Péter világos választ ad a kérdésre, mire Jézus azonnal elkezd magyarázni nekik, Messiásként merre vezetnek a lépései, és mi már tudjuk, hogy a kereszthez.

Márk 8. fejezetének utolsó részétől egészen a 10. fejezet végéig Jézus a rá váró útról beszél a tanítványainak. Jövendöléseket közöl a keresztről, majd különleges utasításokat ad nekik a tanítványsággal kapcsolatban. Ezek az erőteljes tanítások ma is időszerűek.

A második evangéliumnak ezt a részét két vak ember meggyógyítása határolja, az egyik történet a 8. fejezet közepén található, a másik pedig a 10. fejezet végén. Ezek a csodák a „könyvtámaszok”, amelyek drámai módon szemléltetik: a tanítványság része az is, hogy betekintést kapunk abba, kicsoda Jézus, és merre tart. A tanításai kihívást jelentettek kétezer éve a tanítványai számára, de ugyanúgy a mai tanítványoknak is tisztán kell látniuk, milyen komoly ára, ugyanakkor haszna van Jézus követésének!

VILÁGOS LÁTÁS

Olvassuk el Mk 8:22-30 szakaszát! Miért volt szükség arra, hogy Jézus kétszer megérintse a vak embert? Milyen tanulságokat vonhatunk le ebből a beszámolóból?

Az evangéliumok több esetről is beszámolnak, amikor Jézus vakokat gyógyított meg. A 8. fejezetben elbeszélt történeten kívül ott van még vak Bartimeusé, amint azt Mk 10:46-52 szakasza írja le. Máté két vak emberről tesz említést (Mt 20:29-34), János 9. fejezete pedig elmondja azt a történetet, amikor Jézus egy vakon született embert gyógyított meg, majd elküldte, hogy mosakodjon meg a Siloám tavában. A 8. fejezetben található történet azonban egészen különleges. Csak *Márk evangéliumában* szerepel, és az egyetlen csodája Jézusnak, ami két lépésben vezetett teljes gyógyuláshoz. Igen megkapó részlet, amikor kézen fogja az embert és kikiséri a faluból. Láthatjuk, mennyire együttértett vele a fogyatékosága miatt. Vajon miért kellett két érintés? Ez az egyetlen csoda, ami két lépésben történt, és nyilván nem azért, mert Jézus ereje „kevés” lett volna, nem lett volna „elég”. Inkább az életben bemutatott példázat volt, azt szemléltetve, hogy a lelki látás kitisztulása gyakran időigényes folyamat. Ezt a magyarázatot erősíti *Márk evangéliumában* ennek a résznek az irodalmi szerkezete, ahol Jézus a haláláról és a feltámadásáról tanít, és beszédének az elejét meg a végét egy-egy vak ember meggyógyítása keretezi. A látás helyreállítása a lelki látást nyert tanítványság hasonlata. A tanárok szívesen kérdeznak, gyakran így nyitogatják a diákok értelmét. Márk 8. fejezetének ebben a szakaszában érkezünk el a könyv fordulópontjához. Három elem bizonyítja ezt az állítást. Először, Jézus megkérdezi a tanítványait, hogy kinek gondolják Őt, amit korábban nem tett. Másodszor, Péter az első személy, aki nem megszállott, és kijelenti, hogy Jézus a Messiás. Harmadszor, ezek után Jézus magyarázni kezdi, hogy merre vezet az útja: a kereszthez.

Miért kéri Jézus a tanítványaitól: ne árulják el senkinek, hogy Ő a Messiás? Ez ellentétesnek tűnik a céllal, vagyis Isten országának megalapításával. Azonban abban a korban a „Messiás” szónak politikai színezete volt, úgy gondoltak rá, mint aki majd letöri a római igát. Jézus nem ilyen messiás-ként jött, ezért kérte kilétének elhallgatását.

E történet szerint miért fontos időnként nem kimondani dolgokat, bármennyire igazak is?

A TANÍTVÁNYSÁG ÁRA

Olvassuk el Mk 8:31-38 szakaszát! Mit tanít Jézus itt a követésének áráról?

A tanítványok döntő ponthoz érkeztek a Jézussal való kapcsolatukban. Ekkor már tudták, hogy Ő a Messiás. *Márk evangéliumának* olvasója már a könyv elejétől tisztában van ezzel (Mk 1:1), így előnyt élvez a sokszor tétovázó, bukdácsoló tanítványokkal szemben. Amikor Jézus elhívta a tanítványokat, azt ígérte nekik, hogy emberhalászokká teszi őket (Mk 1:17). Nem beszélt problémákról. Amikor azonban már tudják, hogy ki Ő, felfedi előttük küldetésének célját: azt, hogy sokat kell szenvednie, elárulják, megölik, majd harmadnapon feltámad. Ez sokkoló hír. Péter, aki éppen azelőtt vallotta meg, hogy Jézus a Messiás, félrevonta, elmarasztalta, amiért ilyeneket mondott. Eddig közvetett az elbeszélés, ekkor azonban az evangélium írója közvetlenül idézi Jézus szavait, amelyek Péter elevenébe vághattak, miközben hallgatta. Jézus Sátánnak nevezte Pétert, arra szólította, hogy távozzon tőle, mert az ilyen gondolatok nem Isten akarata szerint valók.

„A tanítvány szavai nem segítették vagy vigasztalták Jézust az előtte álló nagy próbában. Nem álltak összhangban Isten kegyelmi szándékával az elveszett világ iránt, sem az önfeláldozás leckéjével, melyet Jézus saját példájával tanított” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 351. o.).

Isten ugyanazzal a céllal hívta el Jézus követői, mint a Mestert: vegyék fel keresztjüket és kövessék Őt. A keresztre feszítés volt a legkegyetlenebb, legmegalázóbb, legfélelmetesebb római kivégzési mód, mindenki el akarta kerülni. Miért akarná tehát bárki is felvenni a keresztet a Jézus iránti odaadása jeléül? Jézus kifejtette, hogy a tanítványságnak nemcsak nagy ára, hanem hatalmas értéke is van. A keresztény hit látszólagos ellentmondása, hogy aki elveszti az életét Jézusért, megtalálja azt. Ellenben aki megnyeri az egész világot, de elveszíti az örök életet, az teljesen értelmetlen dolgozott. Jim Elliott misszionárius olyan szépen fogalmazta ezt meg 1949. október 28-án kelt naplóbejegyzésében: „Nem bolond, aki odaadja, amit úgysem tarthat meg, hogy megnyerje azt, amit nem veszíthet el.”

„Aki szereti a maga életét, elveszti azt; és aki gyűlöli a maga életét e világon, örök életre tartja meg azt” (Jn 12:25). Hogyan tapasztaltad ennek a valóságát?

A HEGY ÉS A SOKASÁG

Olvassuk el Mk 9:1-13 szakaszát! Mit látott Péter, Jakab és János a hegyen egy este?

Néhány napon belül teljesedett Jézus jövődölése, amiről Mk 9:1 verse ír, hogy a mellette állók közül valaki nem hal meg, amíg nem látja Isten országát hatalommal eljönni. Akkor történt ez, amikor Péterrel, Jakabbal és Jánossal felment egy hegyre. Ott Jézus a szemük láttára megdicsőült, a mennyország fényessége borította.

Illés és Mózes eljött beszélgetni vele. Lukács megjegyzi, hogy a mennyei küldöttek a Jeruzsálemben bekövetkező haláláról beszéltek Jézussal (Lk 9:30-31, az eredeti görög szövegben itt az *exodosz* szó szerepel). Ez a dicsőséges jelenet tehát Jézus kereszthalálával kapcsolatos (vö. Mk 9:9), és reményt kellett adnia a tanítványoknak, amikor látják Őt a kereszten megfeszítve.

Másnap reggel, miután leértek a hegyről, a három tanítvány arról kérdezte Jézust, hogy előbb el fog-e jönni Illés. Ez a gondolat valószínűleg ahhoz a várakozáshoz kapcsolódik, hogy a Messiás előtt újra megjelenik Illés (vö. Mal 4:5-6). Jézus azt felelte, hogy Illés már eljött, így utalt Keresztelő Jánosra. Jánost megölték, és ugyanúgy megölik majd Őt is, de harmadnapra feltámad.

A dicsőséges este után a hegy lábánál szomorú, kaotikus jelenet fogadta őket (lásd Mk 9:14-29). A kilenc tanítvány nem tudott meggyógyítani egy démontól megszállott fiút. Amikor Jézus odaért, mindenki hozzá szaladt. Kibontakozott előtte a történet: egy démon a hatalmába kerítette a gyermeket. Jézus hosszasan érdeklődött az eset részleteiről. Az apának mintha elfogyott volna a türelme, felemelte a hangját: „*ha valamit tehetsz, légy segítségül nekünk, könyörülj rajtunk*” (ÚRK)! Hirtelen, villámcsapásként született meg a gondolat az apában, hogy nemcsak a fiának, hanem neki is van gondja, mégpedig a hitetlenség, és talán az ő hitetlensége miatt nem gyógyult meg a fia. Kétségbeesésében ezzel az emlékezetes mondattal kérte Jézus kegyelmét: „*Hiszek Uram! Légy segítségül az én hitetlenségemnek*” (Mk 9:24). Jézus ekkor meggyógyította a fiút.

Milyen élethelyzetekben kellett felkiáltanod, hogy „*Hiszek, Uram! Légy segítségül az én hitetlenségemnek.*” Volt már ilyen tapasztalatod? Mit tanultál belőle?

KI A LEGNAGYOBBS?

Olvassuk el Mk 9:30-41 szakaszát! Miben különbözik az első és a második jövendölés, amelyben Jézus a haláláról és a feltámadásáról beszél (vö. Mk 8:31)? Min vitatkoztak a tanítványok? Mit mondott nekik Jézus?

Az első jövendölésben Jézus azokra utalt, akik majd megvetik és megölik Őt, a másodikban viszont arra, hogy valaki el fogja árulni. Az áruló neve ekkor nem hangzik el, de az olvasó már tudja, ki az, mert Mk 3:19 verse megnevezi Júdást. Az Úr ismét említést tett arról, hogy megölik, majd harmadnapra feltámad, de ekkor mintha kevésbé érdekelték volna a jövendölés részletei a tanítványokat, mint előzőleg. A kellemetlen hírek nem igazán táplálják a beszélgetést.

Mk 8:27 verse szerint Jézus a Galileai-tengertől északra, Cézarea Filippi közelében tartózkodott. Mk 9:30 leírja, hogy áthaladt Galileán, Mk 9:33 pedig arról tudósít, hogy Kapernaumba ért, tehát északról délnek tartott. Kapernaumba egyedül érkezett meg, a tizenkét tanítvány valahol lemaradt. A házban azután Jézus megkérdezte tőlük, hogy miről beszélgettek az úton. Senki nem szólalt meg, ami biztos jele annak, hogy kellemetlen volt számukra a kérdés, mint amikor gyerekeket rajtakapnak valami rosszaságon. Ezt tudták is magukról. Azon vitatkoztak, hogy *ki* a nagyobb. Bár nagyon kevesen hajlandóak bevallani, de a *ki a nagyobb* kérdésről mindenki elgondolkodik. Isten országában azonban fordított a helyzet.

Jézus két lépésben reagált a problémára. Először is világosan kijelentette, hogy aki első (a legnagyobb) akar lenni, annak szolgálnia kell, majd ezt a gyakorlatban is szemléltette. Bizonyára ott állt a közelükben egy gyerek, hallgatta a beszélgetést, Jézus pedig a csoport közepére állította. Ez ijesztő lehetett számára, ezért aztán a karjába vette és megnyugtatta. Majd elmondta a tanítását: ha valaki befogad egy kisgyermeket, Őt fogadja be, ha pedig befogadjuk Őt, befogadjuk az Atyát is. Tehát a legkisebb gyermeket is Istennel hozta kapcsolatba.

János feltett egy kérdést azokra vonatkozóan, akik nem tartoztak hozzájuk. Jézus ekkor mondta el azt a fontos igazságot, hogy aki nincs ellenünk, az mellettünk van. Az Úr megerősítette, hogy a mennyben nem felejtik el azt, aki segít a keresztyén szolgálatot végzőknek, még ha csak apró dolgokkal is.

**Mi a nagyság bibliai meghatározása, szemben a világi elgondolással?
Mi melyik elérésére törekszünk?**

ÉP EMBER ÉS A GYEHENNA

Olvassuk el Mk 9:42-50 szakaszát! Mi fúzi egybe Jézus tanításainak ezt a részét?

Első ránézésre úgy tűnik, ez a szakasz egymástól független tanításokat tartalmaz, amelyek között nincs egybecsengés, illetve ok nélkül kerültek egymás mellé. Azonban közelebbről megvizsgálva láthatjuk, hogy mindegyikben van egy-egy kulcsszó, ami a következőkhöz fúzi. A rész három fő fogalom köré épül, amelyek lépésről lépésre viszik előre a tanítást: „megbotránkoztat”, „tűz”, „só”. Az első tanítás „a kicsinyekről” szól, az új hívókra utal. Isten országában a tanítók és a vezetők feladata, hogy különös gondot viseljenek az új megtérőkről, ahogyan az ókori társadalomban kellett viszonyulni a leggyengébbekhez, az özvegyekhez, az árvákhoz, az idegenekhez. Jézus túlzó kifejezéssel élve mondja, hogy jobb lenne az embernek a tengerbe fulladni, mint hogy a „kicsinyek” közül bárkit is megbotránkoztasson. A „megbotránkoztat” kulcsszó vezet tovább a szakasz következő, leghosszabb tanításához. Két talányos kérdéssel találkozik itt az olvasó. Először is, valóban azt tanítja Jézus, hogy az ember vágja le kezét, lábát, vágja ki a szemét? Másodszor pedig azt tanítaná, hogy létezik örökké égő pokol? Az első kérdésre nem a válasz, Jézus nem tanítja a csonkítást, hiszen azt a judaizmus tiltja (vö. 5Móz 14:1; 1Kir 18:27-28). Az Úr itt is a túlzás irodalmi eszközét használja. A kéz, a láb vagy a szem elvesztése szörnyű, de összehasonlíthatatlanul nagyobb tragédiának tartásuk a keresztények egy bűn elkövetését! A második kérdésre is a tagadó válasz a helyes. Nem, Jézus nem tanítja azt, hogy lenne örökké égő pokol. Honnan tudjuk? Először is a szakasznak valamennyire komikus hangulata van. Képzeljük el, amint az emberek fél szemmel, fél lábbal vagy fél kézzel vonulnak be a mennyei városba, a pokolba viszont egészségesen, csonkítatlanul érkeznek! Nem fordítva kellene lennie? Ép emberek jutnak a pokolba? Ez komikus. Mivel ez a komoly téma groteszk elemeket tartalmaz, arra kell gondolnunk, hogy Jézus túlzó képekkel szemlélteti az üzenetét. A bűnt annyira komolyan kell venni, hogy inkább veszítse el az ember az egyik kezét, lábát vagy a szemét, mint hogy vétkezzen!

Az örökké égő pokollal kapcsolatosan pedig elmondhatjuk: a pokol következményei szólnak örökre, nem a tüze ég örökké. *„Mert úgy szerette Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen”* (Jn 3:16). Aki nem üdvözl, az nem ég örökké, de örökre elvész – és ez hatalmas különbség!

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA: Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, „Szolgálat” és a „Ki a nagyobb?” c. fejezetek, 360-375. o.

„A dicsőség előtt van a megalázkodás. A menny azt a munkást választja magas poszt betöltésére, aki Keresztelő Jánoshoz hasonlóan alacsony beosztást vállal Isten előtt. A leggyermekibb tanítvány végzi Istenért a leghatékonyabb munkát. A mennyei értelmes lények azokkal tudnak együttműködni, akik nem a maguk dicsőségét keresik, hanem lelkek megmentéséért munkálkodnak” (i. m. 369. o.).

„*Tartozunk pedig mi az erősek, hogy az erőtelenek erőtlenségeit hordozzuk, és ne magunknak kedveskedjünk*» (Róm 15:1). Egy lelket sem szabad lebecsülni, aki hisz Krisztusban, legyen bár hite gyöngye, lépte ingatag, mint a kisgyermeké! Mindennel, ami előnyt jelent számunkra másokkal szemben - legyen az műveltség, finomság, nemes jellem, keresztény nevelés, vallási tapasztalat - adósai vagyunk a hátrányosabb helyzetben élőknek, és amennyire csak erőnkből telik, szolgálnunk kell őket. Ha erősek vagyunk, emeljük föl a gyengék kezét. A dicsőség angyalai, akik mindig a mennyei Atya arcát szemlélik, örülnek, ha a kicsinyeket szolgálhatják. Különös gondjuk van azokra a remegő lelkekre, akiknek jellemvonásaiban sok kifogásolnivaló van. Az angyalok mindig ott állnak, ahol a leginkább szükség van rájuk, azokkal harcolnak, akik a legkeményebb csatát vívják az énnel, akiknek körülményei a legkilátástalanabbak. Ebben a szolgálatban közreműködnek Krisztus igaz követői” (i. m. 372-373. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Olvassuk el újra Mk 8:27-29 verseit! Milyen gyakran beszélünk Jézusba vetett hitünkről?
- 2) Hogy tartható helyes egyensúly aközött, amikor a hegyen vagyunk Jézussal, illetve lent, a szükségben lévők között végezzük a szolgálatot?
- 3) Beszéljünk az osztályban a nagyság kérdéséről, ami a szerdai tanulmány végén található! Mi a különbség aközött, ami a világban számít nagyságnak és ahogyan Isten látja azt? Kik nagyok a világ szemében, Isten szemében azonban nem? Ezek szerint mennyire torz, ferde elgondolások terjedtek el valójában a világban?
- 4) Hogyan tanulhatjuk meg olyan komolyan venni a bűnt, ahogyan Jézus mondta, hogy inkább vállaljuk a veszteséget, mint hogy vétkezzünk?

BUTYKA FERENC: NEM TUDHATOM

(Ézs 43:1/b és Ézs 49:16/a)

Uram, nem tudhatom, hogy Néked
hány embert bír el hatalmas kezed.
Csak... itt érzek mindennapjaimban,
mert belém férköztél; - s el nem eresztelek!

Azt sem értem, hogy előrelátásodban
hol voltam én, mint egyetlenegy,
akiért képes voltál messze menni,
és megkerestél. Köszönöm Neked!

Azt sem értem, hogy kincseidnek egy részét
miért rám bízad, hogy műveljem azt,
hisz annyi - annyi szent ember él e földön,
aki inkább megérdemli. Alkalmasabb; -

s belém rejtetted, mint kopott agyagedénybe...
ezt sose értem, hát... jó Uram, megérte? -
hogy felszínre kerülve, megmosva, legyek már
földünk kusza útjai szélén egy szentjánosbogár...!

Fel nem foghatom még mindig szűk agyammal,
hogy vádlóim igazságának ellenére mint marasztalt
életem porába írásod örök nagysága,
s nem hagytál megkövezni - kárhózásra.

Uram, nem tudhatom, hogy Néked
hány embert bír el hatalmas kezed.
Ám esdve kérlek, ha tenyeredbe vésztél,
sose töröld ki onnan nevemet!

... - sose töröld ki onnan
nevemet!

A tanítványok képzése – II. rész

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 1Mózes 1:27; 2:24; Ézsaiás 11:1-16;
Márk 10; Róma 6:1-11; Galata 4:1-2

„Mert az embernek Fia sem azért jött, hogy néki szolgáljon, hanem hogy ő szolgáljon, és adja az ő életét váltságul sokakért” (Mk 10:45).

Ezen a héten Márk 10. fejezetével foglalkozunk, annak a szakasznak a befejező részével, amelyben Jézus a kereszthalálára készülve beszél a tanítványaival. A fejezetnek legalább a fele a tizenkettővel foglalkozik, a többi pedig olyan témákkal, amelyek fontosak a tanítványsággal kapcsolatban, de mások fogalmazták meg azokat, akik találkoztak Jézussal. A farizeusok vitatkoztak vele a válás kérdéséről. A szülők odavitték hozzá a gyermekeiket, hogy áldja meg őket. A gazdag ifjú az örök életről kérdezte, a vak látást kért tőle.

Márk evangéliumának ebben a fejezetében fontos tanításokat találunk arról, hogy mit jelent Jézus követése, különösen itt és most, az életünkben: házasság, gyerekek, hogyan viszonyuljunk a gazdagokhoz, valamint mi az ára Jézus követésének. Ezek után jön a második vak férfi meggyógyítása (Mk 10:46-52; vö. 8:22-26), mint a szakasz záró „könyvtámasza”, egy szép példa arra, hogy mi az ára Jézus követésének, továbbá hová vezet az Ő útja.

Ezek a tanítások készítik fel Jézus követőjét a tanítványsággal járó kihívásokra – igaz volt ez kétezer éve, mint ahogy most, a 21. században is az.

A HÁZASÁG ISTENTŐL EREDŐ TERVE

Olvassuk el Mk 10:1-12 szakaszát, valamint 1Móz 1:27 és 2:24 verseit! Milyen csapdát rejtett a farizeusok válással kapcsolatos kérdése? Mit akart Jézus tanítani a válaszával?

Ebben a szakaszban a farizeusok megkérdezték Jézust, szabad-e a férfinak elbocsátani a feleségét. A farizeusok törvényesnek tartották a válást. A kérdés igazából az volt, hogy milyen alapon lehet elválni. Sámáj iskolája szigorúbb volt: csak meddőség, anyagi természetű elhanyagolás, érzelmi elhanyagolás vagy házasságtörés esetét tekintették jogalapnak. Hillél iskolája elnézőbben, szinte bármiért engedélyezte a válást, noha annak kimondása bonyolultabb volt, ami lassította a folyamatot. Tehát kicsit furcsa, hogy miért ilyen burkoltan tették fel a kérdést: *Szabad-e elválni?* A kérdés mögött tulajdonképpen az a terv húzódott meg, hogy Jézust szembeállítsák Heródes Antipással, a Jordántól keletre lévő régió kormányzójával, ahol Jézus akkor tartózkodott. Antipás elvált ember volt, később Heródiást, a fivére feleségét vette el. Heródes azért fejeztette le Keresztelő Jánost, mert megfedtte törvénytelen viszonyaért (lásd Mt 14:1-12).

Jézus elhárította a támadást, amikor megkérdezte a farizeusoktól, hogy mit hagyott meg Mózes ezzel kapcsolatban. A farizeusok válaszukban 5Móz 24:1-4 szakaszára utaltak, amely egy konkrét esetet taglalt a válás utáni újraházasodás kérdésében. Az izraeliták között Mózes napjaiban már gyakorlat volt a válás. Az 5Mózes 24. fejezetében említett törvény védelmet nyújtott a nőknek, Jézus korában viszont Hillél iskolája már elferdítette ezt a rendelkezést, szinte bármilyen okkal megkönnyítve a válást. Így a nők védelmére alkotott törvény már inkább a férfiaknak segített, hogy könnyedén eldobhassák a feleségüket. Ahelyett, hogy megvitatta volna velük 5Mózes 24. fejezetének esetjogát, Jézus visszautalt Isten eredeti tervére a házassággal kapcsolatban (1Mózes 1-2). Megjegyezte, hogy kezdetben Isten férfit és nőt (1Móz 1:27), két személyt teremtett. Azután idekapcsolta 1Móz 2:24 versét, miszerint a férfi elhagyja atyját és anyját, ragaszkodik a feleségéhez, és lesznek ketten egy testté. Az egységnek ez a fogalma az alap, Jézus erre utalva erősítette meg és ismerte el a házassági köteléket. Amit Isten egybe- szerkesztett, azt ember ne válassa el.

Mit tehet a gyülekezetünk a tagok házasságának erősítéséért? Hogyan tudunk segíteni azoknak, akiknek már széthullott a családja?

JÉZUS ÉS A GYERMEKEK

Olvassuk el Mk 10:13-16 verseit! Mit tett Jézus azokért, akik odavitték hozzá a gyerekeket?

Az ókori világban kívánatosnak tartották, hogy sok gyermek szülessen a családokban (különösen fiúk – a férfiak uralta kultúrában), de a szülés és a gyermekkor egyáltalán nem volt egyszerű. Modern orvosi ellátás nélkül nagy volt az egészségügyi kockázat az anyák számára a szülésnél, majd az újszülöttek, csecsemők és kisgyermekes esetében. Sok kultúrában tradicionális gyógymódokkal, amulettel próbálták az érintetteket megvédeni az ellenséges erőktől. Fontosnak tartották a nagy családot, a gyerekek társadalmi státusza mégis alacsony volt, lényegében, mint a rabszolgáké (Gal 4:1-2). A görög-római világban kitették, magukra hagyták, vagy a folyóba dobták a testi hibával születetteket vagy a nem kívánt gyerekeket. A fiúkat többre tartották a lányoknál; előfordult, hogy a lánygyermekeseket kint hagyták a szabadban, hogy a természet erői végezzenek velük. Néha a magukra hagyott kisbabákat megmentették, de csak azért, hogy rabszolgának neveljék, vagy eladják őket. Márk 9. fejezetében a tanítványok valószínűleg nem értették Jézus tanítását arról, hogy úgy fogadják Isten országát, mint egy kisgyermek (Mk 9:33-37). Rászóltak azokra, akik Jézushoz vitték a gyermekeiket, hogy áldja meg őket. Talán arra gondoltak, hogy a Mesternek nincs ideje ilyen apró-cseprő dolgokra. Tévedtek. Jézus ezt rossz néven vette. *Márk evangéliumában* sok helyen olvassuk, hogy meglepően reagált az emberek szavaira vagy tetteire. Fontos tanítás rejlik abban, hogy szigorúan rászólt azokra, akik távol akarták tartani tőle a gyerekeket. Határozottan szólt, hogy a tanítványok ne álljanak a gyerekek útjába. Miért? Mert övék a mennyeknek országa, amit gyermeki lelkülettel, szemlélettel kell befogadni – valószínűleg így utalt az Istenbe vetett egyszerű, fenntartás nélküli hitre. „Ne tüntessétek fel hamis színben Jézust keresztényietlen jellemetekkel! Hideg, kemény magatartásokkal ne tartsátok távol a kicsinyeket tőle! Sose érezzék azt, hogy a menny kellemetlen hely lenne számukra, ha ti is ott lennétek! Ne adjatok okot erre! Ne beszéljete a vallásról úgy, mint a gyermekek számára érthetetlen dologról! Ne tegyetek úgy, mintha tőlük nem volna elvárható, hogy Krisztust gyermekkorukban elfogadják! Ne keltsétek bennük azt a hamis benyomást, hogy Krisztus vallása örömtelen vallás, és hogy a Megváltó mellett le kell mondaniuk mindarról, ami az életet örömteljessé teszi” (Ellen G. White: *A Nagy Orvos lábnyomán*. Budapest, 1998, Advent Kiadó, 26. o.)!

Hogyan mutathatjuk be Jézust igazán a körülöttünk élő gyerekeknek?

A LEGJOBB BEFEKTETÉS

Olvassuk el Mk 10:17-31 szakaszát! Milyen fontos elveket tár fel ez az igeszakasz a hitről és a tanítványság áráról mindenkinek, gazdagoknak és szegényeknek egyaránt?

A férfi magatartása a Jézus iránti őszinteségről és tiszteletről tanúskodik. Odafut hozzá, leborul előtte és felteszi a kérdést, ami elengedhetetlen mindenki végső sorsa szempontjából: „*Jó Mester, mit cselekedjem, hogy az örök életet elnyerhessem*” (Mk 10:17)? Válaszában Jézus a Tízparancsolat második kőtáblájára utal. A férfi újra bizonyítja idealizmusát, amikor azt mondja, hogy ezeket gyermekségétől fogva mind megtartotta. A négy evangélium közül egyedül Márk jegyzi meg, hogy Jézus megkedvelte az ifjút. Volt valami megkapó az idealizmusában. Azonban próbára tette az őszinteségét, amikor arra kérte, hogy adja el mindenét, és kövesse Őt. A férfi letörtén távozott, mert nagy vagyona volt. Valójában nem tartotta meg a parancsolatokat, az elsőt biztosan megszegte azzal, hogy valamit Isten elé helyezett az életében. A vagyona volt a bálványa. Jézus kifejtette: a gazdagság rendkívül megtévesztő, annyira, hogy még egy nagytermetű állat, például a teve is könnyebben átférne a tú piciny lyukán, mint ahogy egy gazdag ember bejuthat a mennyek országába.

A tanítványokat megdöbbenették Jézus szavai, eltöprengtek azon, hogy vajon ki üdvözülhet. Jézus ekkor mondta el a csattanót: „*Az embereknél lehetetlen, de nem az Istennél; mert az Istennél minden lehetséges*” (Mk 10:27).

Mk 10:27 gyönyörű gondolatával zárulhatna is a történet, vagyis hogy saját erődből nem juthatsz be a mennybe, az üdvösséghez Isten kegyelmére van szükséged. Ám ekkor Péterből kirobbant, hogy ő és a barátai mindent elhagytak Jézusért. Jézus azt felelte, hogy amit az ember elhagy az Ő követéséért, az mind semmi ahhoz képest, amit megnyer már most és „*a jövődő világban*” (ÚRK).

A lényeg az, hogy Krisztus halála törli el az ember bűnét, majd pedig kegyelme és feltámadása ad erőt a parancsolatainak való engedelmességhez.

Olvassuk el Róm 6:1-11 szakaszát! Hogyan mutatnak rá ezek az igeversék Isten kegyelmének valóságára az életünkben, egyrészt a megigazításban, másrészt abban, hogy újjáteremt bennünket Krisztusban?

KIIAHATJÁTOK-E AZ ÉN POHARAMAT?

Olvassuk el Mk 10:32-45 szakaszát! Miként mutatják ezek az igeversek, hogy a tanítványok továbbra sem értették Krisztus küldetését, sem az Ő követésének jelentését?

Jézus egyre közelebb ért Jeruzsálemhez, és már kezdett beszélni a tanítványainak arról, hogy mi fog ott történni, de ezt nem hitték el, nem is akarták hallani. Jézus feltűnő pontossággal vázolta fel halálát és feltámadását, de az ember könnyen elengedi a füle mellett, amit nem akar hallani. Jakab és János is ezt tette, amikor magánjellegű kéréssel fordult Jézushoz. Jézus kérdésére azt felelték, hogy a jobb és a bal keze felől szeretnének ülni, amikor majd eljön dicsőségben. Igen, könnyen elítélhetjük őket rangéhségük miatt, de ez a két férfi odaszánta magát Jézus szolgálatára, és valószínűleg nem csupán önzés motiválta a vágyukat. Jézus rá akart világítani, hogy valójában mit is kértek. Megkérdezte tőlük, hogy kihatják-e az Ő poharát, vagy megkeresztelkedhetnek-e az Ő keresztségével. Az Ő pohara a Gecsemáné kertben és a keresztben való szenvedése (vö. Mk 14:36), keresztsége pedig a halála és a temetése (Mk 15:33-47). Az események párhuzamosak keresztségének leírásával Márk 1. fejezetében. Jakab és János azonban nem értette. Simán kimondták, hogy igen, képesek rá. Jézus ekkor megjövendölte, hogy valóban ki fogják inni az Ő poharát és meg fognak keresztelkedni az Ő keresztségével. Jakab volt az első apostol, aki mártírhalált halt (ApCsel 12:2). Jánost pedig, a leghosszabb életű tanítványt Pátmosz szigetére száműzték (Jel 1:9). Majd Jézus utalt rá, hogy a dicsóséggel övezett helyeket Isten jelöli ki.

Hogyan reagált a többi tanítvány Jézus válaszára? Nem túl jól. Mk 10:41 versében a görög szövegben ugyanaz az *aganakteó* („haragra gerjed”, „felháborodik”) szó fordul elő, mint a 14. versben, amikor Jézus azért haragudott, mert nem engedték hozzá a gyerekeket. Majd Jézus összehívta a csapatot, és elmondta az egyik legmeghatározóbb tanítását. Kifejtette, hogy a pogány uralkodók a saját előnyük érdekében gyakorolják a hatalmukat, Isten országában azonban mások felemelésére és áldására kell azt használni. Isten országának Királyaként Jézus vezet az úton. Hogyan? Úgy, hogy a saját életét adta váltsággul - tehát nem éppen úgy, ahogy azt a követői hallani akarták.

Mit jelent az, hogy a keresztény mások szolgája legyen? Konkrétan hogyan mutatkozzon meg ez az elv az emberi kapcsolatainkban?

MIT AKARSZ, HOGY CSELEKEDJEM VELED?

Olvassuk el Mk 10:46-52 szakaszát! Mit tett Bartimeus, amikor Jézus arra járt?

Néhány kivételtől eltekintve *Márk evangéliumának* eddig a jelenetéig Jézus azt mondta az embereknek, hogy tartsák titokban a csodáit és a kilétét. Ebben a történetben éppen miután elhagyta Jerikót, az út szélén ülő vak koldus kiáltozni kezd, amikor hallja, hogy Jézus arra megy: „*Jézus, Dávidnak Fia, könyörülj rajtam*” (Mk 10:47)! A könyv kinyilatkoztatás/titok motívumával összhangban ezúttal a tömeg veszi át a csendre intő szerepét, de sikertelenül próbálják elhallgattatni a lármás koldust. Bartimeus rendületlenül, sőt egyre hangosabban kiabál: „*Dávidnak Fia, könyörülj rajtam*” (Mk 10:48)! Szavai egyrészt Jézusba, mint Messiásba vetett hitének megvallását jelzik, másrészt bizalmát, hogy Ő képes meggyógyítani. Jézus korában a „Dávid Fia” kifejezéshez két fogalom is társult. Az egyik, hogy az eljövendő király visszafoglalja Izrael trónját (vö. Ézsaiás 11; Jer 23:5-6; 33:15; Ez 34:23-24; 37:24; Mik 5:2-4; Zak 3:8; 6:12), a másik pedig a gyógyítás és az ördögűzés.

Jézus megállt, kérte, hogy hívják oda hozzá a vak embert. Jelentőségteljes, hogy a koldus eldobja a felsőruháját, miközben Jézushoz siet. Jézus idejében a vakok a társadalom legalsó rétegét képviselték az özvegyekkel és az árvákkal együtt. A létminimum alatt éltek, valós veszélyben volt az életük. A köntös, a felsőruha jelenthette a biztonságát. Amikor ledobta magáról, kifejezte hitét, hogy Jézus meg fogja gyógyítani. Jézus nem okozott csalódást. Az evangéliumokban bárki fordult hozzá segítségért, Ő mindenkivel szívesen fogadott. Ugyanazt a kérdést tette fel neki is, mint Jakabnak és Jánosnak Mk 10:36 versében: „*Mit akarsz, hogy cselekedjem veled*” (Mk 10:51)? A vak koldus habozás nélkül rávágta, hogy látni szeretne, amit Jézus azonnal meg is adott neki. A férfi ezután követte Őt az úton.

A tanítványság szakasza *Márk evangéliumában* ezzel a történettel zárul, „könyvtámaszként” a másik vak ember meggyógyításának történetével együtt (Mk 8:22-26). A két történet azt szemlélteti, hogy a tanítvány új szemmel látja a világot, ugyan először néha még nem elég tisztán, de mindig követve Jézust, bármerre vezet.

Mikor kiáltottál így: „Jézus, Dávidnak Fia, könyörülj rajtam!” Mi történt akkor, és mit tanultál a tapasztalatból?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA: Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, „Jézus megáldja a gyermekeket” és „Egy fogyatkozásod van” c. fejezetek, 431-440. o.

„Jézus mindig is szerette a gyerekeket. Elfogadta gyermeki együttérzésüket és nyílt, természetes szeretetüket. Tiszta ajkukról a zengő, hálás dicséret zeneként hangzott fülében, lelkileg felüdítette, amikor lehangolták a fortélyos képmutatók. Amerre csak a Megváltó járt, szelíd, kedves modora megnyerte a gyerekek bizalmát” (i. m. 431. o.).

„Azoknak, akiknek az ifjú főemberhez hasonlóan magas tiszttségük, nagy vagyonuk van, túl nagy áldozatnak tűnhet, hogy Krisztus követéséért mindent feladjanak. Mindenkinek e viselkedési szabály szerint kell eljárnia, aki az Ő tanítványa akar lenni. Nem fogadhat el fogyatkozást az engedelmességben. Krisztus tanításainak lényege az én alárendelése. Gyakran elmentmondást nem tűrőnek tűnik a hang, mellyel célba vesz és utasít. Nincs más út az ember megmentésére, mint minden olyasmitől elszakadni, amit ha fenntart, megrontja egész lényét” (i. m. 439-440. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Hogyan segíthetünk a gyerekeknek és a fiataloknak kapcsolatban maradni Krisztussal és a gyülekezeti közösséggel? Miért olyan fontos folyamatosan erre törekedni?
- 2) Néha azt halljuk emberektől, hogy őket nem érdekli a pénz. Ez nem igaz. Mindenkit foglalkoztat a pénz, és ez még nem baj. Mi lehet akkor a gond a pénzzel, és miért vigyázzanak a hűséges keresztyének, legyenek akár gazdagok, akár szegények, hogy miként viszonyulnak a pénzhez?
- 3) Mit felelnénk, ha Jézus tőlünk kérdezné meg: „*Mit akarsz, hogy cselekedjem veled?*”
- 4) Időzzünk még Jézusnak Mk 10:43-45 verseiben feljegyzett szavainál! Mit jelent így élni? Hogyan tanulhatunk meg szolgálni, nem pedig azt elvárni, hogy mások nekünk szolgáljanak? Mit jelent ez az életünk és a másokhoz való viszonyulásunk szempontjából?

BUTYKA FERENC: FÁJÓ FORDÍTOTT JÁTÉK

Kívül a bárány, belül a farkas; -
kényszerhelyzet. Az Ember hallgat,
és dübörögnek mind az ördögök.
Emberként: - jöttem, vagyok, - s a köd
eltakar mindent mi szép, jó és nemes.
Utannak végén - csendben elmegyek,

s nem kérdelem senkitől: - miért, hogyan?
Az Igazságnak hatalmas súlya van! -
s a hamisság míg gyökeret ereszt,
egyre jobban mélyül Emberekben a seb.

Orv játékszer lett sok - sok ember,
s e bűvös körből, jaj, kilépni nem mer,
mert a nyomás s a kényszer önző és hatalmas.
Kívül a bárány, belül a farkas...

...kívül a bárány...
belül a farkas!

Viszályok Jeruzsálemben

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 1Királyok 1:32-48; Ézsaiás 56:7;
Jeremiás 7:11; Zakariás 9:9-10; Márk 11; 12:1-34

„Amikor megálltok imádkozni, bocsássátok meg, ha valaki ellen valami panaszotok van, hogy mennyei Atyátok is megbocsássa nektek vétkeiteket” (Mk 11:25, ÚRK).

Márk evangéliuma 2. és 3. fejezete öt vitát jegyez fel, amelyek Jézus és a vallási vezetők között zajlottak (lásd 3. tanulmány). Az e heti rész érinti, hogy miután Jézus megérkezett Jeruzsálembe, hat vitát folytatott a vallási vezetőkkel. Ezek leírásának két csoportja olyan, mint két könyvtámasz Jézus földi szolgálatának elején és végén. Mindkettő a keresztényi élet fontos témáihoz kapcsolódik. A viták hevében elhangzott jézusi tanítások is segítenek a keresztényeknek eligazodni a hit kérdéseiben és a mindennapi tapasztalatok gyakorlati dolgaiban.

A vallási vezetők azért mentek Jézushoz, hogy megütközzenek vele, zavarba hozzák és a vitában legyőzzék, de soha nem jártak sikerrel. Az e heti tanulmány részeként azt is elemezni fogjuk, hogy mi az, ami szembeállítja az embereket Istennel. Átgondoljuk, mit tehetnek a keresztények azért, hogy áttörjenek az előítéleteken és szólni tudjanak azoknak a szívéhez is, akik ellenállnak a Lélek hívásának.

Márk 11. fejezetében arról olvasunk, hogy Jézus jeruzsálemi szolgálata a páska idejére esett (március-április). A 11-16. fejezetek jó egy hetet fednek le, és ez elbeszélés üteme észrevehetően lelassul, ami a záró jelenetek fontosságára mutat.

DICSŐSÉGES BEVONULÁS

Olvassuk el Mk 11:1-11 és Zak 9:9-10 verseit! Mi történik itt?

A történet fele azt meséli el, Jézus hogyan küldte el két tanítványát egy közeli faluba, hogy egy szamarat vigyenek el neki, amin bevonulhat Jeruzsálembe. Miért szánt ennyi időt Márk erre a beszámolóra? A válasz kettős. Először is Jézus prófétai hatalmát mutatja, kiemeli bevonulásának magasztos voltát, Isten akaratahoz kapcsolja. Másodszor pedig a történetnek ez az eleme Zak 9:9-10 szakaszára utal vissza, ami arról szól, hogy a király szamárháton vonul be Jeruzsálembe. Ez arra emlékeztet, amikor Salamon vonult be Jeruzsálembe szamárháton (1Kir 1:32-48), miután Adónija próbálta megkaparintani a trónt, és Dávid megparancsolta, hogy azonnal koronázzák királlyá Salamont. „Így jövendölte meg Zakariás próféta ötszáz évvel Krisztus születése előtt Izrael királyának eljövételét. Most teljesedett ez a jövendülés. Ő, aki oly sokáig elutasította a királyt megillető tiszteletet, most Jeruzsálembe jő, mint Dávid trónjának megígért örököse” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 2010, 479. o.). Jeruzsálem dombos területen épült, nagyjából 740 m tengerszint feletti magasságban. Jézus korában a népesség mintegy negyven-ötvenezer fő volt, de a páskaünnep (*pészah*) idején ennek sokszorosára duzzadt az otlévők száma. A város alapterülete mindössze 1 km², de ebből a templomhegy 0,15 km², vagyis 15 hektárnyi terület volt. A gyönyörű templom épületegyüttese uralta a látképet. Jézus keleti irányból vonult be, az Olajfák hegyéről ereszkedett alá, a Templomhegyre az Aranykapun át ment fel (ez a kapu jelenleg be van falazva). Az egész város felbolydult érkezésének hírére, mindenki felismerte a szimbolikus tett jelentőségét. A Jézust kísérő tömeg *hozannát* kiáltott, aminek eredeti jelentése „ments meg most”, idővel viszont már azt jelentette, hogy „Dicsőség Istennek!” Véget ért a titoktartás ideje, amihez Jézus *Márk evangéliumának* egész eddigi részében ragaszkodott. Ezen a napon nyilvánosan vonult be Jeruzsálembe, királyokra jellemző, jól ismert, szimbolikus módon. Belépett a templomba, de mivel elég későre járt, miután körülnézett, visszavonult tizenkét tanítványával Bethániába. A bevonulás, ami felkelésbe vagy forrongásba is torkollhatott volna, azzal végződött, hogy Jézus csendben visszavonult. A következő nap azonban már másképp alakult.

A szamárháton érkezés az alázat képzetét kelti. Miért olyan fontos jellemző ez, különösen keresztények esetében? A kereszt fényében mire lehetünk büszkéek?

MEGÁTKOZOTT FA ÉS MEGTISZTÍTOTT TEMPLOM

Olvassuk el Mk 11:12-26 szakaszát! Mi a jelentősége az itt bemutatott eseményeknek?

Másnap reggel Jézus megéhezett Bethániából visszatérve, amely mindössze 3 kilométerre van Jeruzsálemtől. Meglátott egy magas, dús levelű fügefát, odalépett, hogy keressen rajta néhány koraérett gyümölcsöt. Ez nem számított lopásnak, hiszen az ószövetségi törvények szerint az éhség csillapítására ehetett az ember zöldséget vagy gyümölcsöt a szomszéd földjéről (3Móz 19:9; 23:22; 5Móz 23:25). Mivel egy szem fügét sem talált rajta, így szólt a fához: „*Soha többé ne egyék rólad gyümölcsöt senki*” (Mk 11:14, ÚRK)! Ez igen furcsa, egyáltalán nem volt jellemző Jézusra, de ami utána következett, az még megdöbbentőbb.

Ami később történt, az valószínűleg a pogányok udvarában zajlott, ahol az áldozati állatokkal kereskedtek (Kajafás által, akkortájt bevezetett szokás volt). Jézus kiűzte az árusokat, hogy helyreállhasson az istentisztelet csöndes, méltóságteljes volta. Ezzel a tettel közvetlenül fellépett a templomi rendszer vezetői ellen.

Jézus két ószövetségi szakaszt idézve, éles szavakkal bírálta a szentségtelen kereskedést. Kijelentette, hogy a templom imádság háza legyen minden ember számára (Ézs 56:7), ezzel bevonta a körbe a pogányokat is. Majd azt mondta, hogy a vezetők rablók barlangjává tették a templomot (Jer 7:11). A különös nap végén aztán tanítványaival elhagyta a várost (Mk 11:19). Amikor másnap reggel visszatértek (lásd Mk 11:20-26), a tanítványok döbbenetben látták, hogy a fügefa gyökerestől elszáradt. A történeteket magyarázva Jézus az imáról és a megbocsátásról tanította őket. Mit jelent ez az egész?

E két eset a negyedik szendvicstörténet *Márk evangéliumában* (lásd 3. tanulmány). A hasonló történetekben dramatizált iróniával találkozunk, párhuzamos szereplők ellentétes dolgokat tesznek, vagy ellentétes szereplők párhuzamos tetteket hajtanak végre. Itt a fügefa és a templom áll párhuzamban, és Jézus a fát megátkozta, a templomot azonban megtisztítja. A helyzet iróniáját pedig az adja, hogy a vallási vezetők ekkor már Jézus életének kioltását tervezték, ami előrevetíti a templomi szolgálatok jelentőségének végét, hiszen azok beteljesedtek Jézusban.

A mi életünkől mi mindent kell Jézusnak kitakarítania? Hogyan történik ez meg?

MILYEN HATALOMMAL?

Olvassuk el Mk 11:27-33 szakaszát! Milyen kérdést tettek fel a vallási vezetők Jézusnak, és Ő hogyan felelt?

A templom megtisztítását követő napon a vallási vezetők találkoztak Jézussal a templom udvarán, és felelősségre vonták. Nekiszégezték a kérdést, hogy milyen hatalommal cselekedett előző nap. Nem az igazságot keresték, hanem csapdába akarták csalni. Amennyiben azt állítja, hogy Istentől származik a hatalma, akkor tiltakozni fognak, hogy nem lehet ilyen tekintélye egy egyszerű ács fiának. Ám ha azt mondja, hogy emberi tekintéllyel lépett fel, örültnek nyilvánítják.

Jézus azonban átlátott a mesterkedésükön. Azt mondta: felel a kérdésükre, ha előbb ők válaszolnak neki. Majd megkérdezte, hogy Keresztelő János keresztsége vajon Istentől vagy emberektől volt-e. A vezetők azonnal megértették, hogy ők kerültek csapdába. Ha azt válaszolják, hogy Istentől, akkor Jézus azt fogja mondani: „Miért nem hittetek hát neki?” Ám ha azt mondják, hogy emberektől volt, akkor félhetnek a nép haragjától. Így hát hazudtak, azt felelték, hogy nem tudják. Jézusnak ezzel lehetősége nyílt arra, hogy Ő se válaszoljon a kérdésükre.

Olvassuk el Mk 12:1-12 szakaszát! Milyen tanítással folytatta a beszélgetést Jézus, miután megtagadta a választ? Mi lett az eredménye?

Jézus elmondott egy példázatot egy szőlősketről, egy gazdáról és a bérlőkről, akik bérbe vették a földet. Ez a történet sok hasonlóságot mutat Ézsaiás 5. fejezetében a szőlőskert példázatával, amelyben Isten a hűtlen Izraelt vádolja. Mindenki felismerhette a párhuzamot, különösen a vallási vezetők.

A történet különös fordulatot vett, hiszen a bérlők nem hajlandók átadni a termést a földterület tulajdonosának. Bántalmazták, sőt meg is ölték a szolgálit. Végül a tulajdonos elküldte szeretett fiát, mert arra számított, hogy őt már csak tisztelni fogják, de nem így történt. Feltűnő a logikátlanság, ami igazolja is a rájuk kirótt büntetést.

Jézus ezzel a történettel komolyan figyelmeztette a vallási vezetőket, hogy merre tartanak. Ennek fényében a példázat szeretetből fakadó figyelmeztetés. Még nem volt túl késő számukra, hogy megváltozzanak és elkerüljék a biztos ítéletet. Egyesek később valóban meg is tértek, megváltoztak és elfogadták Jézust, mások azonban nem.

FÖLDI KÖTELESSÉGEK MENNYEI EREDMÉNYE

Olvassuk el Mk 12:13-27 szakaszát! Mi történik itt? Milyen igazságokat tanít Jézus?

A vallási vezetők olyasmin akarták rajtakapni Jézust, amit felhasználhatnak ellene, amivel bevádolhatják akár a római kormányzó, akár a nép előtt. Ebben a vitában az adófizetés volt a téma. Az adott korban és helyen az adófizetés megtagadása a római uralom elleni lázadásnak, súlyos vétségnek minősült. Jézus azt válaszolta, hogy adják meg a császárnak, ami a császáré és Istennek, ami Istené. Ezzel ismét kikerülte a csapdát, ugyanakkor alapvető útmutatást adott arra nézve, hogy milyen kötelességgel tartoznak a hívők a kormányzatnak. „[Jézus] kijelentette, hogy mivel a római hatalom védelme alatt élnek, kötelesek megadni ennek a hatalomnak a kért támogatást egészen addig, amíg az nem ütközik magasabb kötelezettségükkel. Az ország törvényeinek békeszeretően alá kell vetniük magukat, de elsődlegesen mindenkor Istenhez kell hűségesebbnek lenniük” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 2010, Advent Kiadó, 507. o.). Utána a holtak feltámadásával kapcsolatos kérdés következik. A szadduceusok a papok egy csoportját alkották, akik a Szentírásból csak Mózes öt könyvét fogadták el. Nem hittek a halottak feltámadásában. Valószínűleg csak egy képzeletbeli jelenetet vázoltak fel. A történetben hét fiútestvér és egy asszony szerepelt. Mózes törvénye szerint, azért, hogy a családban maradjon az ingatlan vagyon, ha egy férfi fiú utódok nélkül halt meg, a fiútestvéreinek kellett elvennie az özvegyet, és az abból a házasságból született gyerekek jogilag az elhunyt utódainak számítottak (5Móz 25:5-10). A szadduceusok a feltámadás tana ellen akartak érvelni, ezért erkölcsi dilemmaként kérdezték, hogy a feltámadás után vajon kinek a felesége lesz ez az asszony. Jézus két lépésben cáfolta az érveiket, először a Szentírásra, majd Isten hatalmára utalt. Ecsetelte, hogy Istennek hatalma van feltámasztani, és arról is beszélt, hogy a mennyben nem lesz házasság. Majd 2Móz 3:1-22 szakaszára utalva állt ki a feltámadás tana mellett, ahol Isten kijelentette, hogy Ő Ábrahám, Izsák és Jákób Istene. Jézus arra utalt, hogy ezek szerint a pátriárkák fel fognak támadni, nem maradnak a sírban, hiszen az Örökkévaló Ábrahám, Izsák és Jákób Istene – akik azonban még halottak.

„Az Isten nem a halottak Istene, hanem az élőké” (Mk 12:27, ÚRK).

Mit válaszolnánk, ha valaki azt kérdezné tőlünk, hogy tudjuk-e, milyen hatalmas van Istennek? Miért?

A LEGNAGYOBB PARANCSOLAT

Olvassuk el Mk 12:28-34 szakaszát! Milyen mély kérdést tett fel a barátságos írástudó Jézusnak? Ő milyen kettős választ adott neki?

Néhány kivételtől eltekintve *Márk evangéliumában* egészen eddig a pontig a legtöbb vallási vezető ellenségesen viszonyult Jézushoz. Különösen így volt ez Jeruzsálemben, ahol Jézus a judaizmus központi kérdése, a templomi szolgálat miatt lépett fel velük szemben. Tehát a Jézus iránti általános rosszindulat ellenére az igazi őszinteség és bátorság jele volt az, hogy a viták ismeretében valaki pozitívan értékelte a válaszait. Könnyebb lett volna csak állni és szemlélni a történéseket, még ha valaki szimpatizált is Jézussal, de ez az ember nem ezt tette.

Ez az írástudó a vallás lényegére tapintott a kérdésével, hogy melyik a legfontosabb parancsolat. Jézus egyszerűen és világosan felelt, 5Móz 6:4-5 verseiből idézte a *Semát*, a judaizmus hitvallását. A legnagyobb parancsolat: szeretni Istent teljes szívünkből, teljes lelkünkből, teljes elménkből és teljes erőnkből, vagyis egész lényünkkel. Majd hozzáfűzött egy másik, lényeges parancsolatot, ismét az Ószövetség egy szakaszát idézve, ezúttal 3Móz 19:18 versét, hogy szeresd felebarátodat, mint önmagadat.

Sokan tűnődnek azon, hogyan lehet szeretetet parancsolni. 5Mózes kulturális összefüggése segít ezt magyarázni. A szóhasználat itt az ősi szerződésekkel idézi, amelyeket két fél kötött, és a „szeretet” a szerződéshez való hűségre, annak teljesítésére utalt. Így, bár nem zárja ki a felek közötti mély érzelmet, inkább a hűséget bizonyító tettekre összpontosít.

Az írástudó nyitott volt, és látta, milyen világosan és egyszerűen felelt Jézus. Ezt vissza is igazolta. Elképzelhetjük, hogyan gúnyolta a többi vallási vezető az őszinte írástudót, aki helyesnek ítélte Jézus válaszát. Ezt más nem merte megtenni. Jézus szintén elismerte őt őszinte válaszáért, és kijelentette, hogy nincs messze Isten országától. A „nem messze” nem jelenti azt, hogy „bent van”. Az írástudónak még fel kellett ismernie, kicsoda Jézus, és követnie kellett Őt, ami további lépés a hit útján.

Hogyan tanulhatjuk meg szeretni Istent és szeretni felebarátainkat, mint önmagunkat? Miért a kereszt a kulcsa annak, hogy kövessük ezeket a parancsolatokat?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA: Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, „A pusztulásra ítélt nép”, „A templom ismételt megtisztítása” és a „Küzdelem” c. fejezetek, 488-513. o.

„Krisztus megátkozta a fát, melyet saját hatalmával teremtett - álljon ez figyelmeztetésként minden egyház és minden keresztény előtt. Senki sem éli Isten törvényét, ha nem szolgál másoknak. Sokan nem élik Krisztus irgalmas, önzetlen életét. Egyesek, akik kiváló keresztényeknek hiszik magukat, nem értik, mit jelent Istent szolgálni. Úgy terveznek és tanulnak, ahogy nekik jólesik. Minden cselekedetükben önmagukat tartják szem előtt. Az idő csak annyiban értékes számukra, amennyiben önmaguknak gyűjthetnek. Az élet minden dolgában ezt a célt követik. Nem másoknak, hanem maguknak szolgálnak. Isten úgy teremtette őket, hogy olyan világban éljenek, ahol önzetlen szolgálatot kell teljesíteni. Úgy tervezte, hogy embertársaiknak minden lehetséges módon segítsenek. Az ÉN azonban olyan óriási, hogy minden mást el akar. Ezért nincsenek kapcsolatban az emberiséggel. Akik ily módon élnek, hasonlóak a fügefához, mely nagyra tartotta magát, de gyümölcse nem volt. Megtartják az istentisztelet külsőségeit, de bűnbánat, hit nélkül. Azt vallják, hogy tisztelik Isten törvényét, de az engedelmesség hiányzik. Beszélnek, de nem cselekszenek. Krisztusnak a fügefára kimondott ítélete megmutatta, milyen gyűlöletes szemében ez a hiábavaló kérkedés. Kijelentette, hogy az őszinte bűnös kevésbé bűnös, mint aki állítása szerint Istent szolgálja, de nem terem gyümölcsöt dicsőségére” (i. m. 491-492. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Gondoljuk át, mi volt a jelentősége annak, hogy Krisztus megtisztította a templomot! Hogyan alkalmazható ez az elv ma a gyülekezetre? Nálunk hogyan menne végbe egy ilyen „takarítás”?
- 2) Végig azt találjuk az evangéliumokban, hogy Jézus újra meg újra utal az Írásokra, amelyeknek be kell teljesedni. Mennyire szükséges tehát a Szentírás a hitélethez? Miért álljunk határozottan ellen mindennek, ami a Szentírás tekintélyét próbálja aláásni, például, hogy a Szentírásban csupán emberek gondolatait találjuk Istenről, arról, hogy ki Ő és hogyan munkálkodik?
- 3) Hol a helyes határvonal az állam és az egyház között? Hogyan mutat iránymutatást ebben a vitában Jézus tanítása Mk 12:13-17 szakaszában?
- 4) Keressünk a feltámadásról szóló igeverseket! Miért fontos hitünk szempontjából ez a tantétel, főként a holtak állapotára tekintetében?

FAZEKAS PIROSKA: ELŐTTE

Reszketek, mert büntudat gyötör.
Bezzeg most, amikor bajban vagyok...
Előtte állok,
csak Ő meg én.
A tekintetéből látom, hogy tudja,
érti, mit akarok elmondani.
Vár,
hogy elsírjam,
hogy kérjem,
elhiggyem.
Hol van a többi,
a sok fohászzkodó
dicsőítő,
dadogva könyörgő?
Miért nem hallom a mormolást?
Csak én vagyok egyedül?
Micsoda önző gondolat.

Az utolsó napok

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Dániel 7:25; 9:24-27; Márk 12:41-44;
13:1-32; 1Thesszalónika 4:13-18

„És akkor meglátják az embernek Fiát eljöni felhőkben nagy hatalommal és dicsőséggel. És akkor elküldi az ő angyalait, és egybegyűjti az ő választottait a négy szelek felől, a föld végső határától az ég végső határáig” (Mk 13:26-27).

Az e heti tanulmány egy rövid történettel kezdődik Márk evangéliuma 12. fejezetének végéről, ahol Jézus fontos kijelentést tesz egy özvegyasszony apró tettéről. Nagyobbreszt azonban Márk 13. fejezetével, a jeruzsálemi templomra vonatkozó, megdöbbentő próféciával és még további témákkal foglalkozunk. Jeruzsálem bukásáról és utána egészen a világ végéig tartó időszakról szól ez a fejezet, párhuzamosan Máté 24. és Lukács 21. fejezeteivel.

Márk 13. fejezete világossá teszi, hogy a jövendölés a próféta, azaz Jézus korától a vég idejéig, a második adventig tartó időszakot öleli fel. Ez a minta „a végidei prófécia történeti magyarázatát” követi, ellentétben azzal a kísérettel, hogy ezeket a próféciákat a múltba vagy a távoli jövőbe helyezzük.

Márk evangéliumában Jézus többi tanításához hasonlóan az Úr útmutatása válaszként érkezik tanítványai egy kérdésére vagy valamely félreértett szavára. Ezek a kérdések, félreértések adnak lehetőséget Jézusnak arra, hogy a keresztyény élet és tapasztalat szempontjából létfontosságú igazságokat tanítson. Nemcsak előre megmondja a jövőt, hanem mutatja is az utat akkori és mai tanítványainak egyaránt, felkészít a bekövetkező próbákra.

KÉT FILLÉR A PERSELYBEN

Olvassuk el Mk 12:41-44 verseit! Mennyi volt az özvegyasszony adománya? Mit tanított Jézus ezzel kapcsolatban?

Jeruzsálem városának látképét a Templom-hegy uralta. Az építményt alkotó masszív köveket még ma is csodáljuk, vannak közöttük több száz tonna súlyúak is. A templom átalakítása és bővítése Nagy Heródes idején, Kr. e. 20 körül kezdődött, ám az építkezés és díszítés a Kr. u. 60-as évekig folytatódott. Sokan vittek nagy összegű adományokat a tizenhárom perselybe, a templom mellett, a nők udvarába. Ott ült Jézus, amikor meglátott egy özvegyasszonyt, aki a perselyhez lépett, és bedobott két fillért (egy negyed pénzt). Ez a dénár 1/32 része volt, egy napszamos szokásos bére. Az asszony adománya tehát igen csekélynek számított. Jézust azonban különösen meghatotta ez a tett. Sok gazdag ember nagy összegeket adományozott, de Jézus egyetlen szót sem szólt, amikor látta, hogy bedobják. Az özvegy adományát azonban nagyon megdicsérte. Kijelentette, hogy senki sem adott nála többet. Hogyan lehetséges ez? Jézus kifejtette, hogy a többiek a fölöslegükből adtak, de ez az asszony mindenét adta. Nekik még sok maradt, az asszony mindent odaadott, ami a megélhetésére lett volna. Ez teszi olyan mérhetetlenül nagy értékűvé az adományát, még ha pénzbeli értéke csekély volt is. A történet komoly tanulságot tartalmaz arra nézve, hogyan kezeljük anyagi forrásainkat. Az, hogy miként adakozunk Isten ügyére, nem függhet attól, hogy a vezetők hitelesek-e. A templom vallási vezetése korrupst volt, Jézus mégsem hagyta jóvá azt, hogy az emberek visszatartsák az adományaikat. Ha valaha voltak korrupst vallási vezetők (Kajafás? Annás?), akkor az Ő idejében tisztségben lévők a legrosszabbak közé tartoztak, és ezt Jézus is tudta. Igaz, a vezetőknek szent kötelességük Isten akarata szerint felhasználni az anyagi forrásokat, de még ha nem is így tennék, akik Isten ügyére adakoznak, odaadó lelkiületük miatt ugyanúgy áldásban részesülnek, mint ez az asszony.

Amikor a vezetők Istennek nem tetsző dolgot tesznek, a tized és az adományok visszatartása azt jelenti, hogy az adakozást az ő magatartásukhoz kötjük, nem az Isten iránti hála motivál. Csábító lehet az ember számára, hogy így tegyen, ám ez helytelen!

Mennyire fontos a hűség az Úr művére juttatott adományaink tekintében? Mit tanít erről ez a történet?

KŐ KÖVÖN NEM MARAD

Olvassuk el Mk 13:1-13 szakaszát! Hogyan feleltek a tanítványok Jézusnak a templomra vonatkozó kijelentésére? Mi a jelentősége Jézus válaszának?

Ahogy korábban megjegyeztük, a templom épületegyüttese lenyűgöző volt. Josephus írja, hogy a királyi oszlopcsarnoknak, amely az építmény déli oldalán húzódott, százhatvankét oszlopa volt, és mindegyik olyan vastag, hogy három ember érte csak körül (*Antiquities*, 15.11.5 413-414.). Jézus pedig azt mondta: *ezt mind-mind földig fogják rombolni*. A bámulatos épületre vonatkozó prófécia a hallgatóság számára bizonyára a világ végét idézte. „Vajon milyen kifejezhetetlen gondolatai kellett, hogy támadjanak az Elvetettnek, mikor figyelmét lebilincselte a templomépület nagyszerűsége! A Jézus előtt feltáruló látvány valóban gyönyörű volt, de szomorúan mégis azt mondotta: Én ezzel kapcsolatban mindent látok. Az épületek valóban csodálatosak. Úgy mutattok rá ezekre a falakra, mint lerombolhatatlanokra. Figyeljetek azonban szavaimra: Eljön az a nap, mikor »Nem marad itt kő kövön, mely le nem romboltatik« (Mt 24:2)» (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 2010, Advent Kiadó, 531. o.). A tanítványok tudni akarták, mikor teljeseedik Jézus jövendölése. Ezért egy kisebb csoport, Péter, Jakab, János és András az időpontról kérdezte Őt (Mk 13:4). Tudni akarták, mikor lesznek meg ezek az események, és mi lesz a bekövetkezésük jele. Mk 13:5-13 szakaszában nem is az a megdöbbentő, hogy Jézus ideje nagy részét nem Jeruzsálem elestének ecsetelésével tölti, hanem inkább arra figyelmezteti tanítványait, mit várhatnak szolgálatuk során, miközben megalapítják a korai keresztény egyházat. Az sem tűnik könnyű útnak. Sőt, üldözés, kihallgatás vár rájuk, némelyiküknek az életét is kioltják. Jézus azonban azt hangsúlyozta, hogy ennek még nem akkor volt az ideje. Ne csapják be őket a közben zajló események. Ráadásul a Szentlélek megadja nekik a megfelelő szavakat a maga idejében, még ha a rokonaik és a barátaik el is hagyják őket. Jézus prófécijának e bevezető szavaiból az a tanulság, hogy Isten népének nem szabad félnie az üldözések viharától és a próbáktól. Legyenek éberek, és Isten Lelke átsegíti őket a nehézségeken.

Mit tapasztaltunk már a Jézus követése miatti próbák során? Amennyiben még nem volt ilyen helyzet, fel kell-e tennünk a kérdést, hogy valóban követjük-e Őt?

A PUSZTÍTÓ UTÁLATOSSÁG

Olvassuk el Mk 13:14-18 szakaszát! Milyen megoldókulcsot ad Jézus arra vonatkozóan, hogy megfejtjük, mire utal „a pusztító utálatosság” kifejezés?

Jézus Mk 13:14 versében jut el mondandójának lényegéhez Jeruzsálem vesztével kapcsolatosan. A „*pusztító utálatosságra*” utal. Az Úr azt mondja, hogy aki olvassa, értse meg. Ezekkel a szavakkal Jézus *Dániel próféta könyvére* irányítja a tanítványok figyelmét. Ez a szófordulat Dán 9:27, 11:31 és 12:11 verseiben jelenik meg, párhuzamosan Dán 8:13 versével.

Olvassuk el Dán 9:26-27 verseit! Ki a „*felkent*” (RÚF), és ki „*a következő fejedelem*”?

A „*felkent*” (Dán 9:26, RÚF) az eredeti héberben a *maášiah*, magyarul: Messiás. Miután gondosan áttanulmányoztuk Dán 9:24-27 verseit, világossá válik, hogy ez Jézus Krisztus eljövetelére vonatkozik. Viszont ki a „*következő fejedelem*”, aki Jeruzsálem pusztulását okozza? A várost a római hadvezér, Titusz rombolta le. Ez alapján az tűnik logikusnak, hogy ő a következő fejedelem, akire Dán 9:26-27 utal. A két személy azért kapcsolódik össze, mert a város végzetét vetítette előre az a mód, ahogyan a Messiással bántak.

Mit jelent a „*pusztító utálatosság*”, amit Jézus említett, Dániel szavait idézve? Sajnos sok teológus úgy hiszi, hogy ez az utálatosság utalás arra, amikor Antiokhus Epiphanes a Kr. e. 2. században megszenteltelenítette a templomot. Ez nem állja meg a helyét. Jézus elmondása szerint a „*pusztító utálatosság*” olyasmi, ami az Ő földi tartózkodása után következik, tehát aligha utalhat arra, ami két évszázaddal korábban történt.

Az utálatosság valószínűleg a pogány római zászlókra utal, amelyeket Jeruzsálem ostroma idején, a Kr. u. 60-as évek végén bevitték Izraelbe a hódítók. A keresztények számára ez volt a jel, hogy fussanak ki, amit meg is tettek.

Jézus jövendölése teljesült: Jeruzsálem elesett. Hogyan tanulhatunk meg bízni benne és a Bibliában, annak minden jövendölésében?

A NAGY NYOMORÚSÁG

Olvassuk el Mk 13:19 versét! Mire utal ez az igevers?

Mk 13:14 versében a pusztító utálatosság az a sarokpont, amin a fejezet megfordul (lásd keddi tanulmány). Mk 13:19 is ilyen átmeneti elem. Olyan nagy nyomorúságra utal, amilyen nem volt még a világ teremtése óta. Ez előrevetít egy nagyobb, még kiterjedtebb üldözést, mint amilyen volt Jeruzsálem eleste idején. Mk 13:19 jövő időre vált, és olyan eseményeket jelez előre, amelyek még távolabb vannak Jézus korától.

Mk 13:14 visszhangozza Dániel 9. fejezetét, a Mk 13:19-23 verseiben leírt nagy üldözésben pedig Dániel 7-8. fejezeteinek próféciai visszhangzanak, ahol a kis szarv hatalom Isten népét üldözi „ideig időnkig és félidőnkig” (Dán 7:25). Ez az ezerkétszázhatvan napos prófétai időszak ezerkétszázhatvan valóságos évnek felel meg (4Móz 14:34; Ez 4:6), ami Kr. u. 538-tól Kr. u. 1798-ig tartott. Kr. u. 1798-ban Napóleon elküldte a tábornokát, hogy vigye fogságba a pápát. Az ezerkétszázhatvan év alatt a kis szarv hatalom üldözte és megölte azokat, akik nem értettek egyet az egyházi kormányzat rendszerével.

Olvassuk el Mk 13:20-23 verseit! Milyen reményt kínál Isten az üldözés idejére a népének? Milyen figyelmeztetést ad?

Mk 13:20 arról beszél, hogy az üldözést Isten megrövidíti népe kedvéért. Történelmileg az üldözés tüze valóban alábbhagyott a protestáns reformáció indulásával, megrövidítve ezzel a nyomorúság idejét. Ahogy a kis szarv hatalom gyengült, egyre több és több ember csatlakozott a reformokhoz. Ám a kis szarv hatalma ismét megerősödik, ahogy azt Jelenések 13. fejezetének prófécija jelzi.

Mk 13:21-23 szakaszában Jézus egy másik fenyegetésre figyelmeztet, a hamis próféták és hamis krisztusok megjelenésére, akik a visszajövetele előtt lépnek majd fel. Megváltónk figyelmezteti követőit, hogy óvakodjanak tőlük.

Amikor Jézus figyelmeztetett a hamis krisztusokra, az Ő mozgalma még szinte el sem indult, mégis ezt a meghökkentő jövendölést mondta (mostanában is vannak, akik Krisztusnak mondják magukat). Hogyan erősíti az Isten Igéjébe vetett bizalmunkat ez a prófécia is?

AZ EMBER FIÁNAK ELJÖVETELE

Olvassuk el Mk 13:24-32 szakaszát! Milyen nagy eseményről írnak ezek az igeversek?

A napban, a holdban és a csillagokban lévő jelek megelőzik Jézus dicsőséges visszajövetelét. Az Újszövetség tele van próféciákkal, amelyek erre a csodálatos eseményre mutatnak előre. Pál apostol részletesen szól róla IThessz 4:13-18 szakaszában, ahol azokról beszél, akik elaludtak Krisztusban, de feltámadnak, és az élő szentekkel együtt elragadtatnak Krisztussal, a levegőbe. IKorinthus 15. fejezetében az apostol részletezi a halottak feltámadásának valóságát, ami Krisztus eljövetelkor történik majd meg. Péter is leírást ad erről a nagy napról 2Pt 3:3-13 szakaszában, és kifejti, hogy az Úr nem késik el az ígérettel, csak azt akarja, hogy minden ember megtérésre jusson. A *jelenések könyve* szintén szemléletesen ábrázolja Krisztus eljövetelét (lásd Jel 1:7; 6:12-17; 14:14-20 és 19:11-21). Az Újszövetség következetes tanítása az, hogy Krisztus eljövetele személyes, valóságos, látható és hallható lesz. Mindenki meg fogja Őt látni, amikor eljön.

Mit ért tehát Jézus azon, hogy „ez a nemzedék”, „az a nap”, „az az óra”? Ezek a szavak sokakat zavartak, mert nyilvánvalóan régen halott az a nemzedék, akikhez Jézus beszélt. Többféle válasz javaslat született már erre a szakaszra. Egyesek úgy érvelnek, hogy a „nemzedék” szó egy adott népre utalhat, ez esetben a zsidókra. Így azt jelenti, hogy a zsidó nép fennmarad Krisztus eljöveteléig. Egy másik megoldás szerint az embereknek arra a nemzedékére utal itt Jézus, akik látják a jelek teljesedését és élve megérik Krisztus eljövetelét. Azonban egyszerűbb válasz az, ha megfigyeljük, hogy Mk 13:30 versében Jézus az „ez” szót használja, mint az „ez a nemzedék” fordulatonál, Mk 13:32 versében pedig az „az” szót: „*arról a napról és arról az óráról...*” Márk 13. fejezetében az „ez” szó (*hutosz, hauté, tuto*) az 1-13. versekben többször is szerepel, Jeruzsálem pusztulásáig. Ez az a szó, amely a fejezet második részét jellemzi.

Tehát, az „ez a nemzedék” kifejezés valószínűleg az 1. századi generációra vonatkozik, amely meglátta Jeruzsálem lerombolását, ahogy azt Mk 13:30 leírja. Mk 13:32 azonban már Krisztus második eljövetelére vonatkozik, ami még mindig a jövőben lesz, az 1. századtól pedig már jóval távolabb. Következésképpen Mk 13:32 az „az” szót használja, ami az 1. századtól távolabbi eseményeket vetíti előre.

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA: Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, „Az Olajfák hegyén” c. fejezet, 531-541. o.

Sok olyan esemény történik a világban, ami félelemre ad okot. Az emberek valóban rettegnek attól, ami a szemünk előtt kibontakozik. Hetednapig adventistaként úgy mond „bepillantást nyerünk” az eseményekbe. Hogyan irányíthatjuk ez által az emberek figyelmét a Jézusban való reménységre és eljövételének ígéretére? „Mivel nem tudjuk Krisztus visszajövetelének pontos idejét, Isten azt parancsolja meg nekünk, hogy vigyázzunk. »*Boldogok azok a szolgák, kiket az Úr, mikor hazamegy, vigyázva talál*« (Lk 12:37). Azok, akik vigyázva várnak az Úr érkezésére, nem hiú reménykedéssel várakoznak. Krisztus érkezésének a várása arra indít bennünket, hogy féljük az Urat, és féljük a bűnre kiszabott ítéleteitől. Fel kell ébrednünk abból a nagy bűnből, amely abból áll, hogy visszautasítjuk a nekünk felajánlott irgalmat. Azok, akik vigyázva várakoznak az Úrra, megtisztítják lelküket az igazságnak való engedelmességükkel. Ezek az éber vigyázást komoly munkálkodással kapcsolják össze. Mivel tudják, hogy az Úr az ajtó előtt áll, mindent elkövetnek annak érdekében, hogy a mennyei lényekkel együtt munkálkodjanak a lelkek üdvösségéért. Ezek azok a hűséges és bölcs sáfárok, akik időben adják meg a szolgáknak járó bért (vö. Lk 12:42), mert azt az igazságot hirdetik, ami a jelen időben a legszükségesebb. Mint ahogyan Énok, Noé, Ábrahám és Mózes hirdették a koruknak szóló igazságot a maguk idejében, úgy kell Krisztus szolgáinak ma is hirdetniük a jelen kornak szóló különleges intó üzenetet” (i. m. 538-539. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Egy dolog adakozni az Úr művére, megint más azonban *áldozatkészen* adni, áldozni rá. Mi a különbség, és miért fontos ez a különbség?
- 2) Miért nem akadályozta meg Isten a népe üldözését az évszázadok során és most sem? Miért van üldözés? A nagy küzdelem motívum milyen magyarázatot ad erre?
- 3) Krisztus eljövételének jelei közül melyik tűnik ki leginkább a mai világban?
- 4) Gondoljunk a halottak állapotára, arra, hogy a halottak Krisztus visszajöveteléig alszanak. Az ember lecsukja szemét halálakor, és a következő tudatos pillanatban mit fog látni? Ez a gondolat miként segít megérteni azt, hogy mindenki számára mindig nagyon közel van Krisztus második eljövetele?

GALAMB GYÖNGYVÉR: BETEGSZOBÁBAN

Mikor szabadon szökken a láz,
nem törődve könyörgő térdek
földre huppanásával,
s lángpallosával nyesi
az öreg sejtfalak
sikoltó álmait.

Mikor egy karnyújtásnyi térre
szűkülnek és borulnak össze
betegszobák falai,
és a világ kint és bent
egy kócos ködbe vész,
és álmos archa néz.

Vakuló, repdeső két szemben,
mint két madárka, ha szól szebben;
fészküket készítgetik
kucorogva mindegyik
hidegtől, éhségtől,
karmoktól, ketreectől.

Ilyenkor szól szebben az ének.
Ablakot tár a lázas lélek.
S a szobába betérhet
a Napból hullámzó ív,
hogy lassú gyógyulás
kötözze így a torkát.

Szabadon szökken a lázas test,
levetve magáról már mindent:
Szűkre szabott ruhákat,
képzeltbeteg álmokat,
a leprás lepleket,
repedezett földet.

Jézus elfogatása és kihallgatása

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 2Mózes 24:8; Jeremiás 31:31-34;
Zakariás 13:7; Márk 14; János 12:4-6; Róma 8:28

„És monda: Abba, Atyám! Minden lehetséges néked. Vidd el tőlem ezt a poharat; mindazáltal ne az én akaratom legyen meg, hanem a tied” (Mk 14:36).

Márk evangéliuma 14-16. fejezeteit úgy ismerjük, mint „a passió elbeszélését”, mert Jézus szenvedését, halálát és feltámadását jegyzik fel. Ahogy már megjegyeztük a 9. tanulmányban, Márk evangéliuma utolsó hat fejezete mindössze egy hetet ölel fel. A 14-16. fejezetben szereplő események a szenvedés hetében, csütörtökön és pénteken történtek. Jézus pénteken halt meg, vasárnapra pedig feltámadt.

Az e heti tanulmány Márk 14. fejezetére összpontosít, az 5. szendvicstörténettel kezdődik, ami Jézussal kapcsolatosan két eltérő tettet fűz össze. Ezt követi az utolsó vacsora, majd Jézus küzdelme a Gecsemáné kertben, ahol aztán letartóztatják és a vezetők elé viszik. A kihallgatás jeleneteit Péter tagadásával kapcsolja össze az író, ez alkotja a hatodik és egyben utolsó szendvicstörténetet Márk evangéliumában. Újra két ellentétes dolog történik, amelyek azonban egy ironikus csavar által ugyanazt az igazságot erősítik meg.

Az elbeszélésben végig két ellentétes történet halad. Márk metsző stílusban tárja az olvasó elé az egymásnak ütköző eseteket, mindegyikben Jézus győzelmét hangsúlyozva.

FELEJTHETETLEN

Olvassuk el Mk 14:1-11 szakaszát! Melyik két történet kapcsolódik itt össze, és hogyan hatnak együtt?

Márk 14:1 közli, hogy a páska ünnepéig még két nap van hátra. A találkozó valószínűleg vagy kedden este, vagy szerdán történhetett azon a héten. A vallási vezetőknek volt egy tervük, precízen időzítettek, és csak eszközre volt szükségük a céljuk eléréséhez, az pedig meglepő helyről fog érkezni.

Ez a szakasz az ötödik szendvicstörténet *Márk evangéliumában* (lásd 3. tanulmány). A Jézus elleni cselszövés egy asszony történetével kapcsolódik össze, aki drága, illatos olajjal keni meg Jézus fejét. Két párhuzamos karakter eltérő dolgokat tesz, különös kontrasztot alkotva ezzel.

Márk nem fedi fel az asszony kilétét, akinek lenyűgöző ajándéka, amit Jézusnak adott, éles ellentétben áll Júdás álnokságával, amikor elárulta Urát. Az asszonyt nem nevezi meg az író, Júdást igen: egy a tizenkettő közül. Az asszony ajándékának árát közli az író, Júdás tettének ára csupán a pénz ígérete.

Az asszony tettének pontos okát nem tudjuk meg, de a vacsoravendégekre nagy hatást tett az, hogy egy éves keresetnek megfelelő összegű illatos olajat csak úgy ráöntött Jézusra. Az Úr azonban fellépett az asszony védelmében, kijelentette, hogy felejthetetlen tetteről mindvégig megemlékeznek majd az evangélium hirdetése során. Valóban mind a négy evangélium feljegyzí a történetet valamilyen formában, valószínűleg azért, mert Jézus szavai emléket állítottak az asszony tettének.

Júdás árulása sem mehet feledésbe. Márk utalt arra, hogy az ő indítóoka a kapzsiság volt. *János evangéliuma* ezt világosan közli is (Jn 12:4-6).

Márk a „jó” szóval eljátszva szemlélteti a két, egymástól eltérő indítékot, vagy tervet, ami szerepel ezekben a történetekben. Jézus kijelenti az asszony tetteről: „jó dolgot cselekedett énvelem” (Mk 14:6), majd hozzáfűzi, hogy a szegényekkel mindenkor „jót tehettek” (Mk 14:7), Mk 14:9 versében pedig a jó hír (*evangélium*) szerves részeként említi az asszony tettét. Mk 14:11 versében arról olvasunk, hogy Júdás keresi „a jó alkalmat” Jézus elárulására. Ez a szójáték azt hivatott hangsúlyozni, hogy a Messiás megölésére szőtt emberi terv valójában az evangélium része, mert teljesedik általa Isten akarata, aki Fiát áldozatul adta az emberiség megváltásáért.

Róm 8:28 verse hogyan segít megérteni a történeteket?

AZ UTOLSÓ VACSORA

Olvassuk el Mk 14:22-31 szakaszát és 2Móz 24:8 versét! Mi a jelentősége ennek a beszámolónak a keresztény hit szempontjából?

Mk 14:12 megjegyzi, hogy ez a kovásztalan kenyerek ünnepének első napján történt, amikor levágták az áldozati bárányt. A vacsorára csütörtök este került sor.

Az utolsó vacsorán Jézus egy új emlékűnnepet alapított. Ez a zsidó páska-ünnepből való átmenet, ami közvetlenül kapcsolódik Izraelnek az Egyiptomból való kivonulásához, akkor lettek Isten szövetséges népévé a Sínai-nál. 2Móz 24:8 versében Mózes meghintette a népet az áldozatok vérével a szövetség megpecsételéseként, és ezt mondta: *„Ímé a szövetségnek vére, melyet az Úr kötött tiveletek, mindama beszédek szerint.”*

Feltűnő, hogy a Jézus által alapított úrvacsorában nem szerepel a páska-bárány elfogyasztása. Ez azért van így, mert Jézus az Isten Báránya (vö. Jn 1:29). Az úrvacsorai kenyér az Ő testét jelképezi. Az új szövetséget (vö. Jer 31:31-34) Jézus a saját vérével pecsételte meg, ezt jelképezi a pohár. *„És monda nekik: Ez az én vérem, az új szövetség vére, amely sokakért kiontatik”* (Mk 14:24).

Mindeközben Jézus megjövendölte, hogy a tanítványai mind elhagyják Őt. Zak 13:7 versét idézte, amely arról szól, hogy a pásztort karddal ölik meg, a juhok pedig szétszélednek. Jézus a pásztor, tanítványai a juhok. Ez kemény, szomorú üzenet, de Jézus reményteljes gondolatot fűzött hozzá: megismételte a feltámadásáról szóló ígéretet. Hozzátette, hogy a tanítványai előtt megy majd Galileába. Mk 16:7 versében ezt a jövendölést megismétli a Jézus sírjánál ülő ifjú, tehát itt különös súlya van.

Ezt azonban a tanítványoknak nagyon nehezükre esett elfogadni, különösen Péternek, aki fogadkozott, hogy mindenki más elbukhat, de ő nem. Jézus azonban komoly hangnemben kijelentette, hogy Péter háromszor meg fogja tagadni Őt, mielőtt a kakas kétszer megszólal. Ez a jövendölés fontos szerepet kap Jézus kihallgatásának és Péter tagadásának jelenetében, ezért itt is figyelniünk kell rá.

Mit tanulhatunk azokból az alkalmakból, amikor megfogadtuk Istennek, hogy megteszünk, vagy nem teszünk meg valamit, de végül mégsem tettük meg, vagy mégis megtettük?

GECSEMÁNÉ

Olvassuk el Mk 14:32-42 szakaszát! Milyen imát mondott Jézus a Gecsemáné kertben, és hogyan kapott választ rá?

Jézus és tanítványai elhagyták Jeruzsálem fallal körülvett városát, ahol a páskaünnepet tartották, és a Kidron-völgyön át az Olajfák-hegyének lejtőjén lévő kertbe mentek. A Gecsemáné név olajprést jelent, ami arra utal, hogy a közelben egy olívaolaj prés volt. A pontos hely ismeretlen, mert a rómaiak az Olajfák-hegyén lévő összes fát kivágták az ostrom során, Kr. u. 70-ben.

Amikor Jézus belépett a kertbe, a többi tanítványt hátrahagyva, Péterrel, Jakabbal és Jánossal ment tovább. Majd tőlük is eltávolodott, egyedül haladt tovább. Ez a térbeli eltávolodás utal arra, hogy Jézus egyre inkább elszigetelődik, magányossá válik, egyedül néz szembe a közelgő szenvedéssel.

Jézus azért imádkozott, hogy az Atya vegye el tőle a szenvedés kelyhét, de csak akkor, ha az megegyezik az Ő akaratával (Mk 14:36). Az arám *Abba* szót használja itt, amit Márk így fordít: „Atyám”. A kifejezés nem „apukát” jelent, mint azt némelyek állítják, mert a gyerekek Jézus korában az *abi* szót használták (lásd Raymond E. Brown: *The Death of the Messiah. Anchor Bible Reference Library.* New York, 1994, Doubleday, 1. köt. 172-173. o.). Mindenesetre a szóhasználat közeli családi kapcsolatra utal, aminek jelentőségét nem szabad csorbítani.

Jézus a szenvedés poharának eltávolításáért könyörgött, mégis alávetette magát Isten akaratának (vö. az Úr imájával, Mt 6:10). A passió elbeszélésének további részéből nyilvánvaló, hogy Isten nemmel válaszolt az imájára. Nem vette el tőle a szenvedés poharát, ami által megváltást kínál fel a világnak.

Amikor nehézségekkel küzdünk, bátorít, ha támogatnak a barátaink. Fil 4:13 versében Pál elmondja, hogy mindenre van ereje abban, aki őt megerősíti. Sokan azonban elfeledkeznek Fil 4:14 verséről: „*Mindazáltal jól tettétek, hogy közösséget vállaltatok velem nyomorúságomban*” (ÚRK). Jézus is erre vágyott a Gecsemánében. Háromszor fordult a tanítványaihoz vigasztalásért, akik mindhárom esetben aludtak. Végül felébresztette őket, hogy velük együtt tudjon szembenézni a rá váró kihallgatással. Ő készen állt, de a tanítványai nem.

MENEKÜLÉS JÉZUSTÓL, MINDENT HÁTRAHAGYVA

Olvassuk el Mk 14:43-52 szakaszát! Mi történik itt? Miért olyan fontos mozzanat ez a megváltási terv szempontjából?

Megdöbrentő, hogy az egyik legközelebbi társa árulta el Jézust és adta át ellenségeinek. Az evangéliumok nem részletezik Júdás indítékait. Ellen G. White azonban ezt írja: „Júdás nagyon szerette a pénzt. Korábban azonban nem volt annyira romlott, hogy olyan cselekedetet hajtson végre, mint ez. Addig dédelgette azonban a kapzsiság ördögi lelkületét, míg ez lett a kormányzó, mozgató ereje életének. A Mammon iránti szeretete felülmúlta a Krisztus iránti szeretetét. Mivel rabszolgájává lett egy bűnnek, a Sátán kezébe adta magát, hogy minden bűnnel megpróbálkozzék” (*Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 619. o.).

Magát az árulást mindenki elítéli, még azok is, akik az árulókat megbízzák (vö. Mt 27:3-7). Júdás tette azért is különösen gyalázatos, mert a barátság álarca mögé akarta rejteni árulását. Azt mondta a csócseléknek, hogy azt kell letartóztatni, akit majd csókkal köszönt. Úgy tűnik, álnokságát titkolni akarta Jézus és a többi tanítvány előtt.

Jézus elfogása után kitört a káosz. Valaki kardot rántott (Jn 18:10-11 szerint Péter), és levágta a főpap szolgájának fülét. Jézus elmarasztalta a tömeget, amiért titokban követték el azt, amit nem mertek nyíltan megtenni, amikor a templomban tanított, végül azonban utalt rá, hogy az Írásoknak be kellett teljesedniük. Ez újabb jele, hogy a passió elbeszélése két szálon fut - Isten akarata teljesedik, még ha az emberi akarat arra irányul is, hogy elpusztítsa a Messiást.

A tanítványok mind elmenekültek, beleértve Pétert is, aki később újra feltűnik. Távolról követi Jézust, aztán végül bajba sodorja magát. Mk 14:51-52 elmondja azt is, hogy egy ifjú követi Jézust. Ezt a megjegyzést nem találjuk meg máshol a kánonban szereplő evangéliumokban. Egyesek szerint Márk ez az ifjú, de nem lehet bizonyítani. Érdekes, hogy ruha nélkül fut el. A fiatalember ahelyett, hogy mindenét hátrahagyva „követné” Jézust, mindenét hátrahagyva „menekült” Jézustól.

Gondoljunk bele, mennyire félelmetes a gondolat, hogy Júdás egy bűn rabjaként ezt követte el! Ezek szerint mennyire kell gyűlölni a bűnt, és - Isten kegyelme által - legyőzni azt?

KI VAGY TE?

Olvassuk el Mk 14:60-72 szakaszát! Vessük össze, hogyan reagált Jézus és Péter az adott eseményekre! Milyen tanulságokat vonhatunk le kettejük magatartásából?

Mk 14:53-59 szakasza feljegyezi, hogy Jézust a Szanhedrin elé vitték kihallgatásának első felvonásaként. Ez kétségbeesett lépés volt. A vezetők újra és újra megpróbálták a Jézussal szembeni vádjaikat érvényre juttatni. Az evangélista megjegyzi, hogy a tanúvallomás hamis volt, a tanúk állításai nem egyeztek.

Végül a főpap felállt, egyenesen Jézushoz fordult. Jézus először nem válaszolt, de aztán a főpap Isten előtti esküre szólította (lásd Mt 26:63), azt kérdezte, hogy Ő-e a Messiás. Jézus őszintén és nyíltan válaszolt, hogy igen, majd utalt Dán 7:13-14 verseire, amelyek szerint az ember Fia Isten jobbján ül, és majd eljön az ég felhőiben. Ez túl sok volt a főpapnak, megszárgatta a köntösét, és Jézus elítélését kérte, a tanács pedig el is fogadta. A vezetők elkezdtek megszégyeníteni Jézust: köpködtek, betakarták az arcát, ütlegeltek, gúnyosan felszólították, hogy prófétálgon.

Jézust az épületben kihallgatták, Ő őszinte vallomást tett, eközben Péter kint az udvaron melegegett és hazudott. Ez a hatodik és egyben utolsó szendvicstörténet, amelyet Márk elmesélt, és itt különösen szembetűnő az irónia. A két párhuzamos szereplő, Jézus és Péter tettei ellentétesek. Jézus híven tanúskodott, Péter hamisan. Pétert háromszor szólították meg, egyszer egy szolga, majd járókelők, és minden alkalommal tagadta, hogy köze lenne Jézushoz, sőt még esküdözött is.

Ekkor a kakas másodszor kukorékol, és Péternek hirtelen eszébe jutott Jézus jövendölése, hogy még azon az éjjelen háromszor fogja Őt megtagadni. Összeomlott, zokogásban tört ki. Ez is szembeötlően ironikus: a kihallgatás végén Jézus szemét bekötötték, és azt mondták neki, hogy prófétálgon. Ezzel akarták nevetségessé tenni, mivel nem láthatta, ki ütötte meg. Mindközben kint az udvaron Péter éppen beteljesítette Jézus egyik próféciáját. Vagyis amikor megtagadta Jézust, éppen azzal bizonyította, hogy Jézus a Messiás.

Mivel tudnál reményt ébreszteni annak a szívében, aki bár követni akarja Jézust, időnként azonban megbotlik? Ki az közülünk, aki nem vallott kudarcot hitélete során?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA: Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, „Jézus, Annás és Kajafás előtt” és „Júdás” c. fejezetei, 602-627. o.

„Miközben a lealacsonyító esküdzések még alig hagyták el Péter ajkát, és a kakas hangja még mindig a fülében csengett, az Üdvözítő elfordult a sötét pillantásokat vető bírálóitól és rátekintett szegény tanítványára. Ugyanakkor Péter is Mesterét kereste meg szemével. Jézus tekintetéből mély szánalmat és szomorúságot tudott leolvasni; nem volt abban semmi harag.

Jézus sápadt, szenvedő arcának, remegő ajkainak, részvétet és megbocsátást kifejező tekintetének a látványa hegyes nyílként fűrődött Péter szívébe. Felébredt a lelkiismerete. Megelevenedett az emlékezete. Visszaidézte a csak néhány órával előbb tett ígéretét, hogy Urával még a börtönbe és a halálba is elmenne. Visszaemlékezett bánatára, mikor az Üdvözítő azt mondta neki a felház szobájában, hogy háromszor tagadja majd meg Urát ugyanazon az éjszakán. Péter éppen akkor jelentette ki, hogy nem is ismeri Jézust, de keserű fájdalommal rájött, hogy Ura milyen jól ismerte őt, és hogy szívében milyen pontosan elolvasta azokat a hamisságokat, amelyekről jószerével ő maga sem tudott, mert ismeretlenek maradtak számára” (i. m. 615-616. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Mk 14:9 versét olvasva hogyan látjuk Jézus egy másik jövendölésének a teljességét, ami az elhangzása körülményeit tekintve elég valószínűtlen volt?
- 2) Hasonlítsuk össze és állítsuk szembe egymással Júdás és Péter alakját! A passió hetében tanúsított magatartásukat illetően miben hasonlítottak egymásra, és miben különböztek?
- 3) Beszéljünk az úrvacsora jelentőségéről! Hogyan tehetjük tartalmasabbá az úrvacsorai alkalmakat a közösségünkben? Miként vonhatjuk be a gyülekezet minél több tagját az ünnepsébe?
- 4) Beszéljünk arról, hogy Isten „nemet” mondott Jézus kérésére a Gecsemáné kertjében! Mit jelent, amikor Isten nemet mond nekünk?

BAJOR LÁSZLÓ: ÜNNEPLÜNK

Félszázad év!
A végtelenben ez csak egy parány.
Ámde harcban sok. S Megváltónk oldalán
csupán ez ér! – Nem ígért mást,
mert fehér kenyér és pompás palást
sohasem volt tanítványi bér!
Harc, küzdelem, lemondás és alázat,
ezen felül minden nap új gyalázat;
ez az, mit Ő ígért.
Sohase' földi célt!
S megkaptuk igazán.
De vár reánk már a part túlsó oldalán.
S közeleg már a rév.

Oh félszázad év!
Arasznyi létünkben mily óriás!
S előttünk Jézus tövistől glóriás
szent alakja jár, e honban
már tíz százada. – De mégis hol van?
Nem látszik más, csak vérző lábnyoma:
Muhi, Mohács s a szenvedések árja.
Pedig lelkünk békességét várja.
Holott most is itt jár;
szívünk előtt is vár
bebocsájtást kérve,
advent reménységben már félszázad éve.
És el is jó végre.

Jézus kihallgatása és keresztre feszítése

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Zsoltárok 22:19; Dániel 9:24-27; Márk 15;
Lukács 13:1; János 1:1-3; 20:24-29

„Jézus kilenc óraker hangosan felkiáltott: »Elói, elói, lámá sabaktáni!«, amely azt jelenti: »Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem!«” (Mk 15:34, ÚRK)?

Márk 15. fejezete Jézus szenvedéstörténetét közli. Beszámol kihallgatásáról, elítéléséről, arról, hogyan gúnyolták a katonák, miként feszítették keresztre, hogyan halt meg és temették el. Az itt ábrázolt események szigorú, letisztult részletességgel jelennek meg, valószínűleg azt akarta az író, hogy a tények magukért beszéljenek.

Az egész fejezetben jellemzően fontos szerepet kap az irónia. Emiatt hasznos egyértelműen meghatározni, hogy ez mit is jelent.

Az irónia három gyakori eleme 1) a jelentéstartalom két szintje, 2) a két szint tartalma ellenkező vagy egymással ellentétes és 3) aki nem látja az iróniát, nem ismeri fel, mi is történik valójában, nem tudja, hogy ő fogja elszenvadni a következményeket.

A héten vizsgálandó fejezet tele van fájdalmasan ironikus jelenetekkel, amelyek komoly igazságokra mutatnak rá Jézus halálával és annak jelentőségével kapcsolatban. Pilátus megkérdezte: „Te vagy a zsidók királya” (Mk 15:2, ÚRK)? A katonák a keresztre kitűzött táblán gúnyolódtak, a vallási vezetők így csúfolódtak: „Másokat megmentett, de magát nem tudja megmenteni” (Mk 15:31, ÚRK), aztán pedig váratlanul megjelent Arimátiai József.

„TE VAGY A ZSIDÓK KIRÁLYA?”

Olvassuk el Mk 15:1-15 szakaszát! Milyen ironikus helyzet állt itt elő?

Poncius Pilátus Kr. u. 26-36 között volt Júdea kormányzója. Nem tekinthető szelíd uralkodónak, több kegyetlen tette iszonyt váltott ki a terület lakóiból (vö. Lk 13:1). Miután a zsidók kihallgatták Jézust, istenkáromlás vádjával halálos ítéletet mondtak ki rá. A római fennhatóság alatt azonban általában nem rendelhetek el kivégzést, ezért Pilátus elé hurcolták, hogy ő is elítélje.

Arról nincs említés, hogy milyen váddal állították Pilátus elé, de következtetni lehet rá a kormányzó rövid kérdéséből: „*Te vagy a zsidók királya*” (Mk 15:2, ÚRK)? Az ószövetségi időkben Izraelben felkenték a királyokat, ezért nem nehéz elképzelni, hogyan lehetett úgy csürni-csavarni a Messiás („Felkent”) elnevezést, mintha Jézus – szembeszállva a császárral – királyi tekintélyt igényelt volna magának. Tehát istenkáromlás vádjával állították a Szanhedrin elé, míg a kormányzó elé zendülés vádjával vitték, amire halálbüntetést is kiszabhattak.

A helyzet ironiája az, hogy Jézus egy személyben volt Messiás és a zsidók Királya. Hamis volt az istenkáromlásért és zendülésért kimondott kárhoztató ítélet, hiszen Őt megillette volna a hódolat és az imádat. Jézus azonban királyi módon járt el. „*Te mondd*” (Mk 15:2) – felelte diplomatikusan Pilátusnak. Nem tagadta a címet, de nem is erősítette meg. Válaszával talán azt sugallta, hogy valóban király, de másféle (vö. Jn 18:33-38).

Mk 15:6 verséből megtudjuk, hogy a páska ünnepén szokás volt megkegyelmezni egy fogolynak. Mk 15:9 versében Pilátus megkérdezte a tömeget, akarják-e, hogy szabadon bocsássa „a zsidók királyát”. Valószínűleg ironiával mondta, de az ironia valójában ellene fordult. Márk 15:9-10 az észlelés és az észlelés hiányának esettanulmánya. Pilátus átlátta: a vallási vezetők irigységből adták a kezébe Jézust, azt viszont nem ismerte fel, hogy a tömeg megkérdezésével valójában éppen az ő kezükre játssza át. Ők biztatták fel az embereket, hogy követeljék Jézus keresztre feszítését. Pilátus visszahőkölt: a keresztre feszítés borzalmas halálnem volt, főleg egy olyan ember számára, akit ártatlannak tartott. Fájdalmasan ironikus, hogy a pogány kormányzó szabadon akarta engedni a Messiást, a vallási vezetők azonban meg akarták feszíteni!

Mi védhet meg attól, hogy a tömeget kövessük, ha túl erős a nyomás?

„ÜDVÖZ LÉGY, ZSIDÓK KIRÁLYA!”

Olvassuk el Mk 15:15-20 szakaszát! Mit tettek a katonák Jézussal, és mi volt ennek a jelentősége?

A keresztre feszítés előtt a rómaiak kemény veréssel kínozták az elítélteket. Az áldozatról letépték a ruháit, egy póznához kötözték, majd megostorozták csonttal, üveg- és kődarabokkal meg szögekkel kivert bőrkorbáccsal.

Az ostromozás után a Jézus kivégzésével megbízott katonák folytatták a megalázást. Bíbor köntöst terítettek rá, töviskoronát nyomtak a fejébe és gúnyolták: „Üdvöz légy, zsidók királya” (Mk 15:18)! Egy egész zászlóalj lehetett ott, akár 200-600 fő.

Az olvasó egyértelműen látja az iróniát a jelenetben, mert Jézus valóban Király, és a katonák gúnyos szavai az igazságot hirdetik. A csúfolódásuk tulajdonképpen annak paródiája volt, ahogyan a katonák a római uralkodót szokták köszönteni: „Üdvöz légy, császár!” (Ave, Ceasar!) Tehát valójában a császárhoz hasonlították.

A gúnyolódó katonák náddal csapkodták Jézus fejét, leköpdösték, letérdeltek előtte, mintha imádnák. A görögben mindhárom cselekményt olyan nyelvtani alakokkal fejezték ki, ami többszöri ismétlésre utal. Ütlegeltek, leköpdösték, csúfondáros módon sorra letérdeltek előtte, Jézus pedig némán tűrte, minden reakció nélkül.

A római keresztre feszítés tipikus menetéhez az is hozzátartozott, hogy a ruhájától megfosztott elítélt maga vitte a keresztyét a vesztőhelyre. Ezzel is teljes egészében meg akarták alázni az illetőt az összegyűltekek előtt.

A zsidók azonban irtóztak a nyilvános lemeztelenítéstől. Mk 15:20 megjegyzi, hogy levették róla a biborszínű köpenyt, és visszaadták rá a saját ruháját. Valószínűleg a rómaiak akkor és ott ebben engedtek a zsidóknak.

Gondoljunk bele a helyzet iróniájába! Gúnyolódva hajlongnak Jézus, mint egy király előtt, tettetett „hódolattal”, miközben Ő valóban Király, és nemcsak a zsidóké, hanem a rómaiaké is.

Ezeknek az embereknek fogalmuk sem volt róla, hogy mit cselekszenek. A tudatlanságuk miatt nem lesz mégsem mentség a számukra az ítélet napján?

A KERESZTRE FESZÍTÉS

Olvassuk el Mk 15:21-38 szakaszát! Milyen szörnyű, fájdalmas iróniával találkozunk ezekben az igeversekben?

A szenvedéstörténetnek ezen a pontján Jézus néma áldozat a halálát kívánó emberek kezében. Ebben az evangéliumban a tevékenysége domborodik ki egészen az elfogatásáig, ekkor azonban mások cselekszenek. Erős vándorprédikátor volt, de az elszenvedett verések, az étel- és alvásmegvonás miatt annyira legyengült, hogy egy idegennek kellett a kereszjtét vinnie. A kereszten levették a ruháját, amit azok a katonák szereztek meg, akik sorsot vetettek rá (vö. Zsolt 22:19). A keresztre feszítés aránylag vértelen kivégzési mód volt. A szegeket, amikkel az áldozatot a kereszthez erősítették (vö. Jn 20:24-29) valószínűleg a tenyér alatt, a csuklón ütötték át, ahol nincsenek vastagabb erek. (A héberben és a görögben a „kéz” szó egyaránt utalhat a kézre és az alkarra.) A tenyér (vagy a csukló) szerkezete önmagában nem képes megtartani a test súlyát a keresztre feszítés során. A szegekkel a középidéget ütötték át, ami az alkar középső részén fut. Ez elviselhetetlen fájdalommal járt, a légzés elnehezült. Ahhoz, hogy levegőt vegyenek, az áldozatoknak rá kellett nehezkedniük a szintén odaszegzett lábukra, megfeszíteni a karjukat, ami újra meg újra szörnyű kínt okozott. Halálukat végül valószínűleg fulladás okozta. Jézus rengeteg gúnyt és megaláztatást viselt el a kereszten. *Márk evangéliumát* átszövi a kinyilatkoztatás/titok motívum, mert Jézus általában kilétének elhallgatását kérte. Ennél fogva nem fordulnak gyakran elő az elbeszélésben olyan krisztológiai címek, mint „Úr”, „Isten Fia”, „Krisztus”. Ez azonban megváltozott a kereszt jeleneténél, már nem lehetett eltitkolni, ki Ő. Ironikus módon éppen a vallási vezetők használták ezeket a címeket, gúnyolva Jézust, de ezzel önmaguk felett mondtak ítéletet. Az egyik gúnyos megjegyzésük különösen kirívó. *„Másokat megmentett, de magát nem tudja megmenteni”* (Mk 15:31, ÚRK). A kereszten függő Jézus tehetetlenségére akarták felhívni a figyelmet, amikor elismerték, hogy valóban segített másokon (a görög szó jelentése: „megment”, „gyógyít”, „szabadít”). Ironikus módon éppen azt mondták ki, hogy Ő a Megváltó. Az irónia pedig tovább is fokozódik: azért nem tudta magát megmenteni, és nem is mentette meg magát, mert a kereszten éppen másokat mentett meg!

Olvassuk el Jn 1:1-3 verseit, majd gondoljuk át, mit mond ez a szakasz Jézusról! Hogyan foghatjuk fel Krisztus halálának a jelentőségét a saját életünkre nézve?

ISTENTŐL ELHAGYOTTAN

Olvassuk el Mk 15:33-41 szakaszát! Krisztusnak egyedül melyik mondatát jegyzi fel Márk evangéliuma a kereszten elhangzottak közül? Mit jelent számunkra az Ő halála?

Márk evangéliuma rendkívül sötéten ábrázolja a keresztet, úgy fizikai, mint lelki értelemben. Délről kezdve sűrű, természetfeletti sötétség ereszkedett le a Golgota hegyére, és körülbelül délután 3 óráig tartott. „Amikor hat óra lett, sötétség támadt az egész földön kilenc óráig” (Mk 15:33, ÚRK). Jézusnak a kereszten mondott szavait „az elhagyatottság kiáltásának” nevezik, amikor imádkozik, az Atyához kiált, kérdezi, hogy miért hagyta el Őt. Zsolt 22:2 versét idézi. Ugyanezt a zsoltárt említi még Mk 15:24, 29 is, jelezve, hogy Jézus halálával teljesedik az Írás. Még az emberek gonosz tervei ellenére is Isten akarata megy végbe. Jézusnak a kereszten elhangzott szavait az evangélium arámul, fordítással közli. Mk 15:34 versében azt mondta: „*Én Istenem, én Istenem!*” azaz „*Elói, Elói!*” (az arám *'elahi* átírása). Könnyen úgy érthette bárki, hogy Jézus Illést hívja (arámul *'elijah*, ami azt jelenti: „Az én Istenem YHWH”). Néhány jelenlévő így is hallotta. Ebben a szakaszban feltűnőek a hasonlóságok Jézus keresztségével (Mk 1:9-11).

A keresztség (Mk 1:9-11)	A kereszt (Mk 15:34-39)
János megkereszteli Jézust	Jézus keresztsége (vö. Mk 10:38)
János (Illéshez hasonlítják; lásd Mk 9:11-13)	„Illést szólítja”
Megnyílik az ég	Kettéhasad a kárpit
Lélek (<i>pneuma</i>)	Jézus kileheli a lelkét (<i>expneó</i>)
Isten hangja: „Szeretett Fiam”	A százados mondja: „Isten Fia”

A párhuzamok azt érzékeltetik, hogy Márk 1. fejezetében Jézus keresztsége a szolgálatának kezdete, amint Dán 9:24-27 megjövendölte, ami pedig Márk 15. fejezetében történt a keresztnél, az a szolgálatának a csúcspontja, célja - meghalt váltságul sokakért (Mk 10:45). Jézus kereszthalála Dán 9:24-27 próféciájának egy részét is beteljesíti. A templom kárpitjának kettéhasadása (Mk 15:38) azt jelzi, hogy az áldozati rendszer beteljesedett, a valóság találkozott az előképpel, az üdvtörténet új szakasza kezdődik.

Az emberek gonosz cselekedetei ellenére is beteljesedtek Isten céljai. Miért kell ebből megtanulnunk: történjék bármi körülöttünk, továbbra is bízhatunk Istenben, tudhatjuk, hogy végül győzedelmeskedni fog jósága?

A SÍRBATÉTEL

Olvassuk el Mk 15:42-47 verseit! Mi a jelentősége Arimátiai József közbelépésének, főleg mivel nincsenek ott Jézus tanítványai?

A drámai jelenetek után „prózaibb” dolgok következnek. Először is, a halottakat el kell temetni. A következőkben azonban több dolog is igencsak megható lelki értelemben, mások pedig rendkívül fontosak a történelem szempontjából.

Márk evangéliumában Arimátiai József ebben a szakaszban jelenik meg először és utoljára. A Szanhedrin és az úgynevezett „városi elit” egyik megbecsült tagja volt. Gazdag és elismert emberként tekintélye volt a helytartónál, ami magyarázza, miért bátorkodott Pilátushoz fordulni, hogy elkérje Jézus testét. Megható részlet, hogy a tanács egyik tagja ennyire odafigyelt Jézus temetésére. Mindeközben hol voltak Jézus bizalmasai, a tanítványai?

Itt az egyik rendkívül fontos történelmi adalék Jézus halálának igazolása. Mk 15:43 beszámol arról, hogy József elkérte Jézus testét. Pilátus meglepődött, amikor meghallotta, hogy Jézus már halott (Mk 15:44). Ezért hívatta a keresztre feszítéssel megbízott századost, és megkérdezte, hogy valóban meghalt-e már Jézus? A százados megerősítette, hogy igen.

Ez azért lényeges, mert egyesek később azt állították, hogy Jézus nem halt meg a kereszten, hanem csak elájult. A századosnak a római helytartó előtt tett jelentése határozottan cáfolja ezt az állítást. Végére is a rómaiak értettek az elítéltek kivégzéséhez.

József vászonlepedőt hozott, azzal tekerték be Jézus testét, majd egy sziklába vájt sírba helyezték, ami elég nagy volt ahhoz, hogy be is tudjanak menni (Mk 16:5). Józsefen kívül az evangélista két nőt is megemlít, akik látták a helyszínt: magdalai Mária és Mária, Jézus anyja, akik Saloméval együtt távolról nézték a keresztre feszítést. Vasárnap reggel mindhárman a sírhoz mennek, hogy befejezzék a balzsamozással kapcsolatos teendőket (Mk 16:1).

Miért említi Márk ezt a három asszonyt? Mert ők lesznek az üres sír tanúi (Márk 16. fejezet), tehát fontos tanúi Jézus feltámadásának.

Ironikus, hogy Jézus tanítványai nincsenek jelen, míg a Szanhedrin – a Jézust elítélő testület – egyik tagja a történet hőségé lép elő! Mit tehetünk, nehogy télenek maradjunk kulcspillanatokban?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA: Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, „Pilátus palotájának udvarán”, „Golgota” és „Elvégeztetett” c. fejezetek, 628-673. o.

„Pilátus szeretne volna megszabadítani Jézust. Be kellett azonban látnia, hogy ezt nem tudja megtenni úgy, hogy közben a pozícióját és érdemeit is megtartsa. Világi hatalma veszélyeztetése vagy éppen elvesztése helyett azért inkább feláldozott egy ártatlan életet. Milyen sokan vannak olyanok, akik a veszteség vagy a szenvedés elkerülése érdekében hasonló módon inkább feláldozzák meggyőződésüket. A lelkiismeret és a kötelesség mindig megmutatja nekünk azt az utat, amelyen járnunk kellene, az önérdék azonban rendszerint egy másik utat jelöl meg. Evilági érdekeink rendszerint rossz irányba igyekeznek bennünket téríteni, de ha megalkuszunk Sátánnal, akkor ez az alku hamarosan a bűn sötét éjszakájába sodor bennünket” (i. m. 646. o.). „Isten Krisztusra, mint helyettesünkre és kezesünkre helyezte minden gonoszságunkat, bűnünket és igazságtalanságunkat. »A bűnösök közé számláltatott« (Ézs 53:12), hogy megválthasson bennünket a törvény ítéletétől, kárhóztatásától. Ádám minden leszármazottjának a bűne az Ő szívére nehezedett súlyos teherként. Isten haragja a bűnnel szemben, nemtetszésének félelmetes kinyilatkoztatása a bűn, az igazságtalanság miatt rettenettel töltötte el Krisztus szívét. Krisztus egész élete az Atya kegyelmének és megbocsátó szeretetének a jó hírét közölte az elesett világgal. Üdvösség a bűnösök számára, ez volt a feladata és állandó célja működésének. Most azonban, mivel a bűn szörnyű terhét hordozta, nem tudta meglátni az Atya megbékülést sugárzó arcát. Annak az érzete, hogy az Atya megvonta tőle jelenlétét legnagyobb nyomorúságának ebben az órájában, olyan szomorúsággal és fájdalommal szúrta át a Megváltó szívét, amit senki emberfia nem érthet meg teljesen” (i. m. 660-661. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Figyeljük meg, hogy a Bibliában (lásd pl. Ézsaiás 53) és Ellen G. White műveiben központi téma a helyettes áldozat! Krisztus maga fizette meg bűneink árát. Miért jelenthetjük ki, hogy hamis minden teológiai nézet, ami bármilyen módon csökkenteni próbálja értünk hozott, helyettes áldozatának központi voltát?
- 2) Ki vagy mi a mai „Barabbás”, akinek szabadon engedését követeli a világ Jézus helyett?
- 3) Arimátiai József története szerint miért ne csak a látszat alapján ítéljük?

ERDÉLYI CSABA:
VÁRATLAN VÉDŐSREG

(2Kir 6,15-17)

Vétkek, tévedések,
vereségek és veszteségek,
aggódás, félelem,
ha mind összefognak ellenem,
s körülkerítenek,
mint sötét seregek:
Uram, hadd tudjam
egészen biztosan,
ha nem látja is a boldogtalan szemem:
köztük és köztem,
mintha lennének tüzes vitézek
s harci szekerek,
állanak fényes mennyei seregek,
- és íme, többen vannak velem,
mint ellenem!

A feltámadott Úr

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Dániel 9:24-27; Márk 15:42-47; 16;
János 20:11-18; 1Korinthus 15:1-8; Kolossé 2:10-12

„Az pedig így szólt hozzájuk: Ne féljete! A názáreti Jézust keresitek, akit megfeszítettek? Feltámadt, nincs itt; íme, a hely, ahova őt helyezték” (Mk 16:6, ÚRK).

Jézus kereszthalála megkondította a lélekharangot a tanítványok reményei és hite felett. Sötét hétvége volt ez a számukra, hiszen nemcsak Mesterük halálának tényével kellett megbirkózniuk, hanem a saját életüket is féltették (Jn 20:19).

Márk evangéliumának utolsó fejezete a 16., ezt áttanulmányozva megvizsgáljuk, mi történt Jézus halála után.

Először a feltámadással foglalkozunk, majd azzal, hogy miért mentek az asszonyok a sírhoz vasárnap reggel. Adventisták néha visszariadtak a feltámadás reggelének témájától, ugyanis mások a vasárnap szentségének igazolására használták fel ezt a történetet. Mi azonban inkább azt keressük, hogyan örülhetünk a vasárnapi feltámadásnak, noha sajnos kinőttek belőle hamis teológiai nézetek is.

Másodszor, a tanulmányunk magyarázza Márk 16. fejezetének első verseit, összekapcsolva e szavakat az egész könyvön átívelő témával. A hétfői és a keddi rész ezeket a kérdéseket taglalja mélyebben.

Harmadszor pedig szerdán és csütörtökön, a hét lezárásaként Márk 16 további szakaszát tanulmányozzuk, átgondoljuk, milyen küldetést szán nekünk ez által is Isten. Végül egy felhívás vár *Márk evangéliuma* olvasóira: hirdessék az evangéliumot szerte a világon.

ÖRÜLJETEK, FELTÁMADT!

Olvassuk el Mk 15:42-16:6 szakaszát! Mi történik itt? Miért különösen sokatmondó ez a történet a feltámadás elbeszélése kapcsán?

Az evangéliumok írói mindnyájan egyetértenek abban, hogy Jézus az „előkészület napján” halt meg (Mt 27:62, SZIT; Mk 15:42; Lk 23:54; Jn 19:14, 31, 42). A legtöbb kommentátor ezt úgy értelmezi, hogy ez a nap csütörtök naplementétől péntek naplementéig tartott. Jézus tehát péntek késő délután halt meg, és gyorsan, még naplemente előtt eltemették. Szombatnapon az Úr a sírban nyugodott, és a tanítványai is pihentek. *„Szombaton azonban pihentek a parancsolat szerint”* (Lk 23:57, ÚRK), ami elég furcsa lett volna, ha Jézus valóban kisebbítette volna - még ha csak az ő gondolataikban is - a negyedik parancsolat megtartásának kötelezettségét. Szombat este az asszonyok illatos keneteket vásároltak, és vasárnap kora reggel a sírhoz mentek, hogy befejezzék a szokásos temetési rituálét. Ekkor azonban Jézus már nem volt a sírboltban! A keresztények már a 2. századtól kezdve nagy jelentőséget tulajdonítottak annak, hogy Jézus vasárnap támadt fel. Ezen az alapon tartják szentnek a vasárnapot. Csakhogy valóban tanítja a vasárnap szentségét az Újszövetség?

Olvassuk el Kol 2:10-12 verseit! Mi a feltámadás újszövetségi emlékűnepe?

A Bibliában egy szó sem utal arra, hogy a vasárnapot kellene megszentelni a feltámadás emlékére, mert a keresztség a feltámadás emlékűnepe. *„Eltemettünk azért övele együtt a keresztség által a halálba; hogy miképpen feltámasztatott Krisztus a halálból az Atyának dicsősége által, azonképpen mi is új életben járjunk”* (Róm 6:4).

Adventistaként örülhetünk Jézus vasárnap reggeli feltámadásának. Halála és feltámadása által legyőzte a halált, és az Ő feltámadása miatt a sajátunkban is bízhatunk.

„Áldott az Isten és a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyja, aki az ő nagy irgalmassága szerint újonnan szült minket élő reménységre Jézus Krisztusnak a halálból való feltámadása által” (1Pt 1:3). Figyeljük meg, milyen megingathatatlan bizonyossággal írja Péter, hogy Jézus feltámadt - és Pál is az eggyel fentebb idézett igeversben! Hogyan lehet nekünk is ilyen bizonyosságunk?

A KÖVET ELHENGERÍTETTÉK

Olvassuk el Mk 16:1-8 és 1Kor 15:1-8 szakaszát! Milyen közös elemek vannak ebben a két igerészben?

A feltámadás története mindegyik evangéliumban szerepel. Mindegyik más-más szemszögből írja le az eseményeket, de a beszámolók egyaránt tartalmazzák a kulcsmozzanatokat, amelyek 1Kor 15:1-8 szakaszában is szerepelnek. Négy gondolat újra és újra megjelenik: *meghalt, eltemették, feltámadt, látták*. Márknál a *meghalt* és *eltemették* a 15. fejezetben olvasható. A *feltámadt* és *látták* a 16. fejezetben jelenik meg, csak hogy egy kis csavarral. Mk 16:7 említést tesz egy galileai találkozásról, „*ott majd meglátjátok*” (lásd János 21. fejezet). Vannak, akik elképzelhetetlennek tartják, hogy a keresztények hisznek a feltámadott Úrban. A feltámadás bizonyossága azonban alapvető és értelemszerű. Először is, aki hisz a Teremtő Istenben (lásd 1Mózes 1-2. fejezet), annak észszerűvé válik a feltámadás, a csoda gondolata. Istennek, aki megteremtette a világegyetemet, majd a földi életet, bizonyára volt hatalma, ha úgy döntött, hogy feltámassza Jézust. Isten létezése nem teszi Jézus feltámadását elkerülhetlenné, csak észszerűvé. Továbbá a sír biztosan üres volt. Ennek tényét még az ateista történészek is elfogadják. Máskülönb a feltámadására vonatkozó állítás már a kezdetektől fogva megbukott volna, mert ha ott lett volna a teste, az cáfolta volna a feltámadásának hírét. Még tovább lépünk: lehetetlen az a magyarázat, hogy a tanítványai ellopták Jézus testét, hiszen semmiképp sem juthattak volna át az örökön. Viszont még ha sikerült is volna nekik, és valóban elvitték volna a testet, vajon miért nem tartóztatták le őket ezért? Mert a vallási vezetők tudták, hogy nem lopták el Jézus testét a tanítványok. Emellett többen tanúsították, hogy látták a feltámadt Krisztust. Először sokan nem hitték el a feltámadás hírét, köztük a tanítványok sem. Krisztusnak volt egy ádáz ellensége: Pál (régi nevén Saul), aki nemcsak azt állította, hogy látta a feltámadott Urat, hanem azt is, hogy ez a tapasztalat az élete egész irányát megváltoztatta, méghozzá gyökeresen. Végül (bár sorolhatnánk sok egyéb okot), mi mással magyaráznánk a keresztény egyház elindulását, amelyet azok az emberek alapítottak, akik állították, hogy saját szemükkel látták a feltámadt Urat? Miért vállalták volna a halált is olyasmért, amiről tudták, hogy hazugság? Hatalmas bizonyossággal szolgál következetes bizonyágtételük Jézus feltámadásáról. Ezek közül néhány egészen korai, Jézus halála utáni beszámoló (ApCsel 3:15), mások pedig évekkel későbbi keletűek (1Pt 1:3).

ASSZONYOK A SÍRNÁL

„Azok az asszonyok, akik Krisztus keresztnél álltak, órákig vigyáztak és vártak a szombat elmúlására. A hét első napján már nagyon korán útban voltak a sírbolthoz. Magukkal vitték az értékes fűszereket, hogy megkenjék az Üdvözítő testét. Nem gondoltak a feltámadására. Reménységük napja leáldozott, és sötét éjszaka telepedett a szívükre. Útközben beszélgettek, részletesen megemlékeztek Krisztus irgalmas cselekedeteiről és vigasztalást nyújtó szavairól. Erre az ígéretre azonban nem emlékeztek: *»Ismét meglátlak majd titeket«* (Jn 16:22)” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 695. o.).

Olvassuk el Mk 16:1-8 verseit! Mi történt itt, és hogyan reagáltak az asszonyok?

Az evangélium olvasója már a kezdet kezdetétől tudja, hogy Jézus a Messiás. A szövegben azonban Péter volt az első (nem megszállott ember), aki kijelentette róla, hogy Ő a Messiás (Mk 8:29). Ez a hitvallás pedig csak a könyv felénél történik meg, nem előbb! *Márk evangéliumában* Jézus végig hallgatásra kéri az embereket arról, hogy ki Ő, vagy a gyógyításról, amit csoda folytán tett. Mk 1:44 versében azt mondja egy leprásnak, hogy senkinek ne beszéljen a gyógyulásáról. Mk 5:43 versében megkéri Jairust és a feleségét, hogy ne beszéljenek senkinek a lányuk feltámasztásáról. Mk 7:36 versében egy süketnéma ember meggyógyításának elhallgatását kéri. Megparancsolja a tanítványainak is, ne mondják el, hogy Ő a Messiás (Mk 8:30; lásd még Mk 9:9). Bizonyára leginkább azért, hogy hagyjon időt magának a szolgálata befejezésére Dán 9:24-27 időpróféciái szerint. Ebben a jelenetben, legalábbis eleinte, nem beszéltek a történekről még azután sem, hogy értesültek Jézus feltámadásáról. Félelmükben és csodálkozásukban az asszonyok elmenekültek a sírtól. A hallgatás azonban nem tartott sokáig. Mire *Márk evangéliumának* a végére érünk, ezt olvassuk: *„Azok pedig kimentek, és mindenütt prédikáltak. Az Úr pedig együtt munkálkodott velük, és megerősítette az ígét az azt kísérő csodálatos jelekkel”* (Mk 16:20, ÚRK).

Tehát itt már a múlté az az ismétlődő minta, hogy mindenki hallgasson Jézusról, a kilétéről és a tetteiről. A könyv végén a követői „mindenütt” prédikáltak.

Miért nem szabad hallgatnunk Jézusról és arról, amit értünk tett? Ma kinek beszélhetsz Jézusról és a megváltási tervről?

JÉZUS MEGJELENIK MÁRIÁNAK ÉS MÁSOKNAK

Olvassuk el Mk 16:9-20 szakaszát! Mit adnak hozzá ezek az igeversek a feltámadás történetéhez?

A Mk 16:9-20 szakaszában szereplő események közül szinte mindnek van párhuzamos leírása az Újszövetségben: magdalai Mária látja Jézust a sírnál (Mt 28:1, 9-10; Jn 20:11-18; vö. Lk 8:2); két férfi találkozik vele a vidéki úton (Lk 24:13-35); a tizenegy tanítvány megbízást kap (Mt 28:16-20; Lk 24:36-49; Jn 20:19-23).

Magdalai Mária volt az első, aki újra látta élve Jézust (Jn 20:11-18), aztán más asszonyok is látták (Mt 28:8-10). Figyelemreméltó, hogy elsőként nők látták a feltámadott Urat. Mivel az ókori világban a nők szava nem számított erős tanúvallomásnak, ha ez kitalált történet lett volna, férfiakat neveztek volna meg első szemtanúkként. Csakhogy nem férfiak látták először, nem a tizenkettő, hanem egy asszony. Ő mondta el a jó hírt a tanítványoknak, akik kicsit sem meglepő módon nem hittek a beszámolónak, főként azért nem, mert még mindig hihetetlennek vélték, másrészt pedig sajnos azért, mert Mária nő volt.

A Jézus feltámadása mellett érvelő hitvédők a történet hitelességének erős bizonyítékeként emlegették, hogy asszonyok látták elsőként Jézust.

Miről számol be Mk 16:14 verse, ami érthetetlen lenne, ha csak kitaláció volna ez a történet?

Amennyiben a tanítványok csak kitalálták volna a történetet, vajon miért tüntették fel magukat ilyen rossz színben? Jézus megfedtte őket a keményszívűségükért. Az evangéliumi beszámolók Jézus elfogatásától kezdve, a feltámadását követő megjelenésein át kifejezetten negatív fényben tüntetik fel a tanítványokat: menekülnek, tagadnak, hitetlenkednek és így tovább. Ennek semmi értelme sem lenne, ha a történetet csak kitalálták volna.

A feltámadt Krisztusról és a mindenki számára felkínált reménységről szóló későbbi bátor és rendíthetetlen prédikációik viszont hatalmas bizonyítékként szolgálnak arra, hogy állításaik igazak.

Hogyan kerülhetjük el, hogy a kétely és a hitelenség csapdájába essünk? Miért kell nap mint nap a feltámadott Krisztushoz kapcsolódnunk?

MENJETEK EL AZ EGÉSZ VILÁGRA!

Olvassuk el Mk 16:14-20 verseit! Mit mondott Jézus a tanítványainak, amikor megjelent nekik? Szavai mit jelentenek a számunkra?

Csupán a leírásból tudhatjuk meg, hogy mit mondott Jézus először a tanítványoknak (Mk 16:14). Megfedte őket hitelenségükért és keményszívűségükért. A hitelenség nem csak napjaink problémája. Ahogy már láthattuk, Jézus első tanítványai is küzdöttek ezzel (Mt 28:17; Jn 20:24-29), pedig ők találkoztak a testben megjelent Jézussal, újra meg újra látták a csodáit. Feltámadásának valóságos voltát különböző dolgokkal bizonyította. Erős alapot képez a hitnek a tanítványok bizonyágtétele a hétfői tanulmányban közölt bizonyágokkal együtt. Jézus megbízta a tanítványokat, hogy vigyék el az örömezenetet a világnak. Parancsa mindenkire kiterjed. El kell menni az egész világra, hirdetve az evangéliumot minden teremtménynek. Jézus elmondta azt is, hogy mi lesz fáradozásuk eredménye: a hívők üdvözülnek, a hitetlenek elvesznek. Jézus azt is felvázolta, hogy munkájukat jelek és csodák fogják kísérni: démonokat űznek ki, új nyelveken szólnak, védelmet kapnak a veszélyben és betegeket gyógyítanak. Voltak, akik tévesen úgy értelmezték Mk 16:18 versét, mintha a keresztények azzal mutathatnák meg hitüket, hogy mérges kígyókat vesznek fel. Pedig semmiképpen nem igazolja ez az igevers az efféle, Istent kísértő magatartást. Jézus itt olyan védelemre utalt, amit a misszióban tevékenykedők tapasztalhatnak, Pálnak az ApCsel 28:3-6 szakaszában leírt esetéhez hasonlóan.

Természetesen a Biblia nem tanítja azt, hogy a keresztényeket mindig megvédi az Úr a bajtól. Időnként jönnek látja, hogy csodát tegyen, ha az evangélium ügyének előmozdítását segíti vele, de a keresztények időnként szenvednek bizonyágtételükért. Ezekben a helyzetekben türelmes kitartásuk is a hitük erejét bizonyítja.

Majd, miután minden küldetését teljesítette, Jézus *„felvitetett a mennybe, és az Isten jobbára ült”* (Mk 16:19, ÚRK). Felemelkedett, hogy Isten jobbára üljön, a legfőbb hatalom helyére, mert legyőzte a gonosz minden seregét.

Figyeljük meg az utolsó verset! *„Mindenhová”* elmentek hirdetni az evangéliumot, de nem voltak egyedül. *„Azok pedig kimentek, és mindenütt prédikáltak. Az Úr pedig együtt munkálkodott velük, és megerősítette az ígét az azt kísérő csodálatos jelekkel”* (Mk 16:20, ÚRK). Az Úr velük volt, és megígéri, hogy velünk is marad, miközben folytatjuk az általuk elkezdett munkát.

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA: Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, „Feltámadott az Úr” (688-694. o.) és „Menjetekek el és tanítások minden népeket!” (722-734. o.) c. fejezetek

„A hívő emberek számára Krisztus a feltámadás és az élet. Üdvözítőnkkel Isten helyreállította azt az életet, amely a bűn által elveszett. Mivel az életet önmagában hordozza, azért meg tudja eleveníteni azokat, akiket akar. Isten felruházta Őt a halhatatlanság adásának a jogával. Azt az életet, amelyet letett ember voltában, ismét felveszi, és az emberiségnek adja. *»Én azért jöttem - mondta -, hogy életük legyen és bővülködjenek«* (Jn 10:10). *»Valaki pedig abból a vízből iszik, amelyet én adok néki, soha örökké meg nem szomjúhozik; hanem az a víz, amelyet én adok néki, örök életre buzgó víznek kútfeje lesz őbenne«* (Jn 4:14). *»Aki eszi az én testemet, és issza az én véretem, örök élete van annak, és én feltámasztom azt az utolsó napon«* (Jn 6:54).

A hívő emberek számára a halál csak egy röpké pillanat, és nincs nagy jelentősége. *»Ha valaki megtartja az én beszédemet, nem lát halált soha örökké... nem kóstol halált örökké«* (Jn 8:51-52). A keresztények számára a halál csak elalvás, egy pillanatnyi csendesség és sötétség. A Krisztussal való élet Istenben elrejtett élet. *»Mikor a Krisztus, ami életünk megjelen, akkor majd ti is, Ővele együtt, megjelentek dicsőségben«* (Kol 3:4)” (i. m. 694. o.).

Még ateista történészek is elismerik, akik nem tudják elfogadni a feltámadás valóságát, hogy Jézust megölték, aztán a halála után sokan állították: látták a feltámadt Krisztust; ők alkották a keresztény egyház magját. Egyesek ezt az állítást azzal próbálják magyarázni, hogy Jézusnak volt egy ikertestvére, vagy az első tanítványok hallucináltak, csak azt hitték, Jézust látták. Mások szerint Jézus valójában nem halt meg, csak elájult, majd később feltámadt, de mindezek az érvek tarthatatlanok.

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Miért hazudtak volna a tanítványok Jézus feltámadásáról? A hitük miatt csak gyűlölet, kirekesztés és üldözés várhatott rájuk. Mi hasznuk lehetett volna abból, hogy kitalálnak egy ilyen történetet?
- 2) Jézus feltámadásával kapcsolatosan melyik érv a legmeggyőzőbb számodra? Indokold meg a válaszodat a csoportban!
- 3) Időzzünk még el a Jézus feltámadása által nyert reménynél! Olvassuk el 1Korinthus 15. fejezetét! Milyen jelentőséget tulajdonított Jézus feltámadásának Pál?

MEGNYUGTATÓ VÁLASZOK

„Mert amint magasabbak az egek a földnél, akképpen magasabbak az én útaim útaitoknál, és gondolataim gondolataitoknál” (Ézs 55:9).

„Elgondolásaink nem esnek mindig egybe Isten terveivel... A szerető, gondoskodó Isten törődik velünk, és jobban ért minket, mint ahogy önmagunkat értjük, ezért nem engedi, hogy csak a saját vágyaink kielégítésére törekedjünk... Terveink sokszor azért mennek füstbe, hogy az Úr tervei teljesüljenek, amelyek igazán az érdekünket szolgálják...

Az örök életben nyilvánvalóvá válnak majd a titkok, amelyek miatt itt bosszankodunk vagy csalódunk. Meg fogjuk látni, hogy legnagyobb áldásaink közé tartoznak azok az esetek, amelyeket válasz nélkül maradt imáknak és csalódásoknak véltünk.

Nem vagyunk még lelkileg annyira érettek, hogy megérthetnénk Isten titkait. Ám amikor majd a mennyei család tagjai lehetünk, e rejtélyek feltárulnak előttünk... Akkor az Úr sok mindent felfed előttünk, megmagyaráz olyan kérdéseket, amelyekről most hallgat... A Gondviselés útjai világossá válnak, Krisztus által megérthetjük a kegyelem titkait. Magyarázatot kapunk arra, amit most nem tudunk felfogni, ami nehezen érthető. Meglátjuk majd a rendet abban, ami most megmagyarázhatatlannak tűnik; a bölcsességet mindabban, amit Isten visszatartott; a jóságot és a kegyelmet abban, amit megadott nekünk. Az igazság feltárul előttünk, semmi nem marad homályban... Szívünk repesni fog az örömtől. Örökre vége lesz a küzdelmeknek, a nehézségek megoldódnak.

Az eljövendő világban megértünk majd mindent, amit eddig nem láttunk tisztán Isten gondviselését illetően. A nehéz kérdésekre magyarázatot kapunk. A kegyelem titkai kibontakoznak előttünk. Ahol most véges elménkkel csak kuszaságot és teljesületlen ígéretek látunk, ott a legtökéletesebb és legszebb harmóniát fedezhetjük majd fel. Be fogjuk látni, hogy a végtelen szeretet rendelte el azokat a tapasztalatokat, amelyek a legnehezebbnek tűntek. Kimondhatatlan örömmel tölt el, ha majd mindenben felismerjük Isten gyöngéd gondoskodását, aki minden dolgot a javunkra formált” (Ellen G. White: *Maranatha*. 322. o.).

„Én és az Atya egy vagyunk” (Jn 10:30)

1.	H.	2Kor 2:15	Krisztus jó illata
2.	K.	1Sám 15:22	Áldozat vagy engedelmesség?
3.	Sz.	2Kor 9:15	Hála Istennek
4.	Cs.	Mt 24:27	Mint a villámlás
5.	P.	Zsolt 32:1-2	Az igaz ember boldogsága
6.	Sz.	Zsolt 36:6	Isten hatalmas kegyelme
		■ Naplemente: 20:42	<i>Debrecen: 20:33</i>
7.	V.	Ézs 41:10	Ne félj!
8.	H.	Róm 8:31-34	Ha az Isten velünk...
9.	K.	Jel 5:9	Méltó vagy!
10.	Sz.	Fil 4:8	Csak jó dolgokon gondolkozz!
11.	Cs.	Jn 12:35-36	Világosságban járni, hinni
12.*	P.	Zsolt 144:12	Felnőtt gyermekek
13.	Sz.	Zsid 4:15-16	Bizalom a Főpapban
		■ Naplemente: 20:38	<i>Debrecen: 20:29</i>
14.	V.	Péld 18:9	Aktivitás, tetterő kell
15.	H.	Jn 10:29	Az Atya kezében
16.	K.	Mt 18:21-22	Hányszor kell megbocsátani?
17.	Sz.	Mal 4:2	Az igazság napja
18.	Cs.	Neh 9:21	Csak Isten gondviselése által
19.	P.	1Thessz 2:19-20	Akiknek örülhetünk
20.	Sz.	Róm 8:25	Békés várakozás
		■ Naplemente: 20:32	<i>Debrecen: 20:23</i>
21.	V.	Ef 5:2	Szeretetben járni
22.	H.	Ef 2:8-9	Kegyelemből, hit által
23.	K.	2Pt 3:8-9	Nem késik el az Úr
24.	Sz.	Ézs 33:6	Békében, félve az Urat
25.	Cs.	2Sám 22:2-3	Hála Isten védelméért
26.	P.	Jel 19:9	A boldog hivatalosok
27.	Sz.	Fil 4:4	Szüntelen öröm
		■ Naplemente: 20:25	<i>Debrecen: 20:15</i>
28.	V.	Jn 15:4	A szőlőtőke és a szőlővesszők
29.	H.	Lk 12:7	Isten nem felejt el
30.	K.	2Tim 2:15	Isten munkása
31.	Sz.	Jer 29:7	A város jólétéért

„Hallgasson meg téged az Úr a szükség idején” (Zsolt 20:2)

1.	Cs.	Mk 11:22-24	Legyen hitetek!
2.	P.	Zsolt 89:9-10	Erős és hűséges az Úr
3.	Sz.	Mt 7:7	Kérjete!
		■ Naplemente: 20:15	<i>Debrecen: 20:06</i>
4.	V.	Péld 25:11	A helyén mondott szó
5.	H.	Zsolt 89:34-35	Szövetségben Istennel
6.	K.	5Móz 32:11-12	Isten védő oltalmában
7.	Sz.	Zsolt 24:4-5	Áldás az Úrtól
8.	Cs.	Hós 14:10	Az Úr útjai
9.	P.	Lk 4:4	Isten Igéjével élni
10.	Sz.	Róm 12:1-2	Gondolkodásbeli változás
		■ Naplemente: 20:05	<i>Debrecen: 19:55</i>
11.	V.	1Kor 10:13	A kísértés mértéke
12.	H.	Mt 13:23	Jó földbe esett mag
13.	K.	Jel 21:5	Isten igaz ígérete
14.	Sz.	Zsolt 23:6	Isten jósága és kegyelme
15.	Cs.	Zsolt 96:1-3	Isten dicsőségét hirdetni
16.	P.	Mt 5:16	Tetteinkből Isten látszódjon!
17.	Sz.	2Kor 12:9	Ember erőtlensége, Isten ereje
		■ Naplemente: 19:53	<i>Debrecen: 19:43</i>
18.	V.	Ézs 53:4-5	A mi bűneinkért
19.	H.	Mal 3:10	Az Úré a tized
20.	K.	Róm 3:24	Kegyelem általi megigazulás
21.	Sz.	Jn 14:27	Jézus békessége
22.	Cs.	Mt 10:32	Az Úr Jézus ígérete
23.	P.	Én 4:16	A kert illata
24.	Sz.	Lk 14:12-14	Ne várj viszonzást!
		■ Naplemente: 19:41	<i>Debrecen: 19:31</i>
25.	V.	2Kor 8:21	Tisztességesen élni
26.	H.	Zsolt 63:2	Már reggel kereslek, Istenem!
27.	K.	1Móz 22:8	Isten majd gondoskodik
28.	Sz.	Péld 3:5-6	Ne magadban, az Úrban bízz!
29.	Cs.	Mk 6:47-51	Jézus és a tenger
30.	P.	Zsid 11:1	Mi a hit?
31.	Sz.	Péld 28:13	Bűnvallás, megtérés
		■ Naplemente: 19:27	<i>Debrecen: 19:17</i>

„Azért ha valaki Krisztusban van, új teremtés az” (2Kor 5:17)

1.	V.	Zsolt 133:1	Együtt a testvérek
2.	H.	Jer 9:23-24	Az igazi érték
3.	K.	1Pt 5:10	Erősítsen meg Isten!
4.	Sz.	Róm 14:7-8	Az Úrei vagyunk
5.	Cs.	Ez 18:21-23	Megtérésre hívó szó
6.	P.	Ézs 43:25	Isten kegyelmes
7.	Sz.	Zsolt 37:25	Nem hagy el az Úr
		■ Naplemente: 19:13	<i>Debrecen: 19:03</i>
8.	V.	Péld 11:2	Az alázat bölcsessége
9.	H.	Mt 22:37-39	A nagy parancsolat
10.	K.	1Kor 1:3	Kegyelem és békesség
11.	Sz.	Jn 14:1-3	Jézus helyet készít
12.	Cs.	Zsolt 145:18-21	Közel van és véd az Úr
13.	P.	Mt 5:44-45	Isten gyermekeként élni
14.	Sz.	Mt 28:18-20	Jézustól kapott feladat
		■ Naplemente: 18:59	<i>Debrecen: 18:49</i>
15.	V.	Mt 7:1	Ne ítélj!
16.	H.	Zsolt 18:2-3	Köszikla, vár, szabadító
17.	K.	Mt 16:24-26	A tanítványság ára
18.	Sz.	Zsolt 80:8	Állíts helyre!
19.	Cs.	Zsid 10:22-23	Tiszta szív, teljes hit
20.	P.	Róm 5:3-5	Béketúrás, reménység
21.	Sz.	1Móz 28:15	Jákóbnak tett ígéret
		■ Naplemente: 18:45	<i>Debrecen: 18:35</i>
22.	V.	Zsolt 84:5-8	Tapasztalat Istennel
23.	H.	Ézs 11:1-5	Igazság és hűség
24.	K.	Fil 2:5-9	Krisztusi indulattal
25.	Sz.	1Pt 5:8	Józanág, figyelem
26.	Cs.	Jak 5:8	Türelem az Úr eljöveteléig
27.	P.	Lk 10:20	A mennyei könyvekben
28.	Sz.	Róm 5:18	Egy-egy ember hatása
		■ Naplemente: 18:31	<i>Debrecen: 18:20</i>
29.	V.	Ézs 41:13	Isten bátorító szava
30.	H.	2Kor 7:10	A szomorúság fajtái